

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
VIII. évfolyam 3. szám

2019. május-június

„Nagyok és csodálatosak a te műveid, mindenható Úr Isten, igazságosak és igazak a te utaid, népek királya: ki ne félne téged, Urunk, és ki ne dicsóítené

a te nevedet, hiszen egyedül te vagy szent: mert a népek eljönnek mind, és leborulnak előtted, mert nyilvánvalóvá lettek igazságos ítéleteid.” (Jelenések 15,3-4)

TARTALOM

- 1 Pásztor Gyula: **Visszaút**
- 2 Pap Lászlóné: **Az igénytelen ember**
- 3 Pálffy Zsuzsa: **Egy nagy ember ámyékában**
500 éve született Béza Tódor
- 4 **SZÓLAZ IGE – A rög alatt**
Nyilas Zoltán esperes igehirdetése
- 5 Konfirmáció ANNO
- 6 **Konfirmáció 2019**
- 7 A 2019-ben konfirmáltak
Jubiláló konfirmáltak köszöntése
- 8 **Népszerűtlen keresztyénség**
- 11 **Oszlács Endre: Mi az igazság?**
- 14 **Stift János: „Ne félj és ne rettegi!”**
- 16 **Feloldozás és elköteleződés – 2. rész**
Sándor Levente evangélikációja Pomázon
- 20 **Puskás A.: Négyszemközt Pap Lászlóval**
Beszélgetés Bódis Miklós lelképásztorral
- 21 **Pap László igehirdetési (könyvajánló)**
- 23 **Bódis Miklós evangélikációja**
- 24 **Steven L. Pogue: A keresztyének titka**
- 26 **Weiner-Legeza Luca: Bétel, az Isten háza**
- 27 **Andrási Jné: Egyházm. kórustalálkozó**
- 28 **KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK**
Hardi P.: A Gondviselőre bízták az életüket
Beszélgetés az Érfalvy családdal
- 30 **A Kiránduló kör családós túrája**
- 31 **Stift János: A házasság művészete**
- 32 **KÖNYVAJÁNLÓ**
Hardi Péter: Pásztor a falu élén
Bán Béla Az esperes című könyvéről
- 34 **RÉGIHISTÓRIÁK**
Könczöl Dánielné: „Örök emlékezésre méltó jegyzések” (előadás)
- 35 **Szedlák Rudolfné temetése**
- 36 **IFISEKNEK**
Sné Jáger Orsolya: Az igazi boldogság
- 37 **GYERMEKEKNEK**
A repedt cserépedény
- 39 **NAPLÓ**
- 40 **Családi nap május 1-jén (képösszeállítás)**

PÁSZTOR GYULA

VISSZAÚT

A magunk útja sokszor kedvesebb az Isten útjánál. De mi is van az ember saját útján? Az Isten látja és el is mondja. Már az özönvíz előtt „Tekinte azért Isten a földre, és ímé meg vala romolva, mert minden test megrontotta vala az ő útát a földön.” (1.Móz. 6:12.) Ez az Isten megállapítása. Minden test megrontotta az útját a földön. Útjaikon romlás és nyomorú-

ság van, a békesség útját nem ismerik.

Kedves testvéreim, a mi fényképünk ez. Isten nélkül ez a mi utunk. Ha őszinte szívvel megnézzük: megromlott egyéni életek, megromlott családok, megromlott társadalom, megromlott népek, megromlott földkerekség. Mikor vesszük már észre és mikor hisszük el?! Mikor adunk igazat Istennek és mondjuk azt, hogy „így van, Uram! Elismerem,

hogy neked van igazad, és nem szépítem tovább az én utamat!”

Az Úr Jézus Krisztus a tékozló fiú példázatában igazán, világosan elénk tárta tévutunkat, és azt is, hogy hogyan lehet visszatérni a helyes útra.

Hol kezdődött el a tékozló fiú tévútja? Mikor kiment az atyai házból. Lehet, hogy nagyon jól érezte magát. Azt gondolta, hogy „igazán most kezdek élni. Mi szükségem van nekem az atyámra?” És ment egyre lejjebb, lejjebb és lejjebb. Úgy elgondolkodtam, hogy az édesapja nem tudott volna utána küldeni egy pár aranyat vagy ezüstöt, vagy ruhát? Nem. Neki meg kellett járni azt az utat. Ha az atya csomagokat vagy pénzküldeményeket küldött volna utána, akkor nem ment volna haza a fia.

Isten kegyelméből ez a fiú is elérkezett egy útelágazáshoz. Tudjátok hol volt ez az útelágazás? A moslékos vályúnál. Amikor magába szállt, és meglátta szívében azt a másik utat, amit otthagyzott. Az atya házát, udvarát, meglátta eltékozolt életét, minden tévútját, és elhatározta, hogy „elmegyek az én atyámhoz.” Bizony ez az út a megalázkodás útja, a bűn megismerésének, a bűnbánatnak és a bocsánatkérésnek az útja. Ezt nem lehet megspórolni.

Tudjuk, hogy amikor a tékozló fiú közeledett az atyához, az atya kiszaladt elébe. Elgondoltam, hogy úgy is gondolkozhatott volna a fiú, hogy „ó, az öreg faternak meglágyult a szíve. Hát nem kell itt mondani semmit. Megölel, megcsókol, aztán elfoglalom azt a helyet, ahonnan elmentem.” Nem, testvérek. Isten megkönnyíti a bűnös útját, de nem spóroltatja meg vele azt, amit ki kell mondani. Mit is kell kimondani? „*Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened; és nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hívattassam!*” (Luk. 15:21.) Ezt nem lehet megspórolni. De ez az élet útja.

Kedves testvérek, mi mindnyájan eltévelyedtünk, de hadd hirdetem néktek, eltévedt testvéreimnek, hogy van visszaút az Atyához, az élő Istenhez, akitől mi elváltunk! Elváltak útjaink: „*Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, kiki az ő úttára tértünk*”. De hogy is folytatódik ez a drága ige? – „*de az Úr mindnyájunk vétkét ő reá – ti. Jézus Krisztusra – vetette*”. (Ézs. 53:6.)

Nem lehet csak azt kimondani, hogy eltévedtünk, mert ki tudja, hogy holnap halljuk-e, meghallhatjuk-e a folytatást? Olyan jó, hogy kimondhatjuk azt, hogy: „...de az Úr!” „*Én eltévedtem, én elpártoltam, én megtagadtam az Istent, én fellázadtam ellene, elrontottam a családi életemet, elrontottam az egyéni életemet, elromlott a házasságom, elromlott népünk élete – de az Isten...*” De az Isten még most is tud valamit csinálni! Mert mindnyájunk vétkét Jézus Krisztusra vetette. Ezért lehet nekünk visszautunk óérette és őáltala az Atyához. És erre az útra ma is rá lehet lépni. Lépj rá és maradj rajta! Ámen.

(Részlet az 1998. szeptember 21-én a pasaréti református templomban elhangzott „Az eltévedtett út” című evangelizációs ige-hirdetésből)

AZ IGÉNYTELEN EMBER

Márk 10:32-45.

Az 1900-as évek vége felé, amikor már nagyon közel volt a 21. század, szinte mindenki nagy várakozással tekintett az új évszázad elé. Nem látta, hogy mit hoz a jövő, de bízott abban, szebb lesz, jobb lesz. Modernebbek leszünk, egyre közelebb kerülnek az emberek egymáshoz, mert az internet távlati hatalmasak. Egy pillanat alatt láthatjuk, hallhatjuk egymást, nem lesz távolság ember és ember között. S valóban! Mind ez és még sokkal több is lett az ún. „fejlődés”.

Az ember, aki egyre többet tud és tár fel a mikro- és makrovilág titkaiból, igyekszik embert alkotni és mellette mesterséges intelligenciát létrehozni, tudományának rabja lett. Istene nincs, hiszen kiűzte intézményeiből, családi életéből, s ott tartunk, hogy ki akarja űzni Európából is. Ez az önmagában nagygyá lett ember mégis egyre alacsonyabb, nívótlan színvonalon él. Elveszett az érték, a tekintély, amire pedig az ember felnéz, ami „menő”, az enyhén szólva meglepő. Minél szakadtabb egy nadrág, annál divatosabb, sőt mesterségesen kopatják, nehogy újnak látszék. A hajviselet fésületlenül a szép. De az is lehet, hogyha ketten mennek előttünk, nem tudjuk megállapítani, hogy férfiak-e vagy nők. De ez immáron nem is szükséges, hiszen lehet az az ember – nemét tekintve – ami akar, s dönthet arról is, hogy bár fia született, de ő inkább lányt akar nevelni vagy fordítva.

Rengeteg gondolat született meg bennem, aminek számomra az lett a tanulsága, hogy az ember leértékelte önmagát, igénytelenné vált, pedig többre hivatott. A teremtéskor elhang-

zott: „...*töltsetek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá...*” (1.Mózes 1:28.) Feladat és egyfajta nemesség adatott az embernek, hogy Isten munkatársaként nevelje, megtartsa a szepet saját gyönyörűségére és javára. S ha Istenre figyelve, szavai, útmutatása szerint élne az emberiség, ma egészen más úton járna.

Zebedeus fia, Jakab és János, végighallgatták Jézus szavait, amikor arról szólt, ami a legfontosabb kellett volna hogy legyen számukra jelenükre és jövőjükre nézve. Szenvedéséről és haláláról, feltámadásáról szólt, mely érettük is végre fog menni a Golgotán. S ők – ráadásul – nem először, hanem harmadszor hallják, de csak odáig jutnak el, mint a kisebbik fiú, aki kikérte apjától a jussát. A MOST, ami érdeklí őket, a kézzel fogható, amit azonnal lehet élvezni, van valami hozadéka. Hatalom, elől ülés, földi javak, minden más MAJD! Igénytelen, kisigényű emberek sokasága fordul ma is úgy Jézushoz: „Add meg... – és sorolják – egészséget, erőt, pénzt, házat, autót, jó társat, aki szeret, gyereket, aki engedelmes, karriert neki, munkát, kenyeret...!” Mit mond Jézus? „...*én azért jöttem, hogy életök legyen, és bővülködjenek*” (János 10:10.) Az élet az igénytelen embernek csak ezt a 60-70-80 esztendőket jelenti, csak ez számít, és nem gondol arra, hogy mi lesz halála után. Pedig onnan lesz igazán hosszú, ami rá vár, örök élet vagy örök halál! S mindkettő élet, az egyik Istennel, a másik nélküle. De mert a koporsón nincsen zseb, a megszerzett javak nem kísérnek el az örökkévalóságba. Ezért ott a nincstelenség, az örök kizártság keserősége lesz a kisigényű ember osztályrésze.

Senki se mondja, hogy ő nem csupán földi javakat kér; kéri Isten bölcsességét, erőt, hitet, az Ő szeretetét, hogy teljes, neki tetsző életet élhessen. Kérdezem: azt is kérted, töltsön be Önmagával, mert egész kisigényű, bűnös életet odatett a kereszt alá, és most már nem vagy más, csak üres edény? Akinek egyetlen célja van e földi életben: élni Isten dicsőségére és embertársai javára? Erről beszél személyes életed, a családodhoz való viszonyulásod, kezdve tehát otthonodtól, munkahelyeden át a gyülekezetig?

Olyan jó lenne, ha végre teljes szívvel tudnád énekelni a 300. ének 3. versét: „Csak Te kellesz, én Uram, Benced mintem meglelek, Támogasd, ki elzuhan, Gyógyítsd meg, ki vak s beteg. Szent szavadra hallgatok, Tévedés az én bajom, Én hamisság s bűn vagyok, Te igazság s irgalom.”

Pap Lászlóné lelkipásztor

EGY NAGY EMER ÁRNYÉKÁBAN Théodore de Bèze (Béza Tódor)

Nem tudom milyen relációban gondolkoztunk el utoljára azon, milyen is lehet egy nagy ember utódjának lenni. Bizonyára arra jutottunk, hogy ez egy nem egyszerű, sőt olykor kimondottan nehéz feladat. Továbbvinni egy nevet, továbbvinni egy hivatalt, egy szolgálatot komoly kihívást jelent.

Mert elvárás van bőven, említek is néhányat:

1. Légy méltó a nagy elődhöz, őrizd és ápolod emlékét, légy hagyatékának hűséges őre.
2. Őrizd meg, fejleszd saját egyéniségedet, ne légy a nagy előd gyenge minőségű epigonja.
3. Ne használj a nagy elődöt, az ismerősen csengő nevet csupán létrának, hogy karriered magasabbra szárnyalj.
4. Töltsd be minél magasabb színvonalon a nagy előd okozta űrt.

Es ha még mindezt sikerülne is megvalósítani, még akkor is a nagy előd/ős árnyéka örökre rajtad lesz. Ezt is el kell tudni fogadni, ezzel is méltóságteljesen, szépen kell együtt élni. Mai, botrányokra éhes világunk általában azokra figyel, ahol az alma messze esik a fájától, ahol az utód nem tud mit kezdeni a vállára nehezedő elvárásokkal, és vagy fellázad, s többnyire botrányt botrányra halmozva éli életét, vagy éppen tragédiába fullad pályája.

Ma egy olyan valaki születésének 500. évfordulójára emlékezünk, akinek sikerült helytállni a nagy előd után, jóllehet neve örökre összefonódott mentora, barátja, szolgatársa életművével. Theodore Béza munkatársa, majd utódja is lett Kálvinnak. Kálvin személye, tanítása vonzotta Bézát Genfben, hogy olyan kapcsolat fejlődjön ki közöttük, mely gazdagította és formálta mindkettőjüket, és figyelembe véve Béza személyi kvalitásait méltó utóddá tette a mindössze tíz évvel fiatalabb, de Istentől jóval hosszabb életet kapó tudós prédikátort. Az ő kezéből vette Kálvin utolsó úrvacsoráját, mellette volt végső perceiben halálós ágyánál, ő prédikált a temetésén, és nem sokkal halála után meg is írja életének történetét.

Itthon mégis érdemtelenül keveset tudunk róla. Béza nevét mi, magyar reformátusok többnyire az énekeskönyvünkben ismerhetjük, méghozzá a zoltároknál olvasható feliratokból. Clemens Marot munkáját folytatva és befejezve lefordítja a zoltárokat franciára, hogy aztán az azokat magyarra átültető Szenci Molnár Albert szövegeivel a mai napig teljes szívből énekelhessük mi is. S ha igaz volt Bézák munkájával kapcsolatban, hogy Franciaországban zsoldárt énekelni annyit jelentett, mint reformátusnak lenni, többé-kevésbé igaz lett ez Magyarországon is.

Béza azonban jóval több volt, mint csupán zsoldárfordító. A latin és a görög nyelv tanára volt Bourges-ben, Lausanne-ben és Genfben is. Szülei nyomására – Kálvinhoz hasonlóan – jogi tanulmányokat is folytatott. Feljegyzések szerint olyan csodálatos stílusú latin költeményeket írt, melyeket anyanyelvén sem sikerült felülmúlnia. Először 1548-ban tartózkodik

Genfben, majd 1558-ban jön át Lausanne-ból a Kálvin alapította Akadémián tanítani és lelkipásztorkodni. Egyik nagy tudományos munkája az 1565-ben kiadott görög Újszövetség, melyet a következő évben a korábban összeszerkesztett Vulgata (latin bibliafordítás) szöveggel együtt párhuzamos oszlopokba rendez, és ad ki.

Mindig is kiállt üldözött hitsorsosai mellett, s mindent megtett – különösen is a hugenották (francia protestánsok) – üldözésének megszüntetése érdekében. Kiterjedt levelezést folytatott, hitviták brillírozó résztvevője. A protestánsok egyik fő ellenfele, a Lotaringia bíborosa azt mondta róla: „Bárcsak ez az ember lenne néma, vagy mi lennénk süketek.” Kiterjedt levelezésben állt fél Európával.

Kálvin alapvető tanításának kifejtését is magára vállalta, melyért többször is támadták. Ellenségei, ellenzői úgy vélték, hogy több tekintetben megváltoztatta Kálvin teológiáját pl. a predestináció kérdésében. Tanítása mellett hithűségét, illetve erkölcsiségét is igyekeztek kikezdeni, de sikertelenül. Az hogy Béza jelentősen eltért volna Kálvin tanításától, elég valószínűtlen. Békében és harmóniában dolgoztak együtt évekig Genfben és az Akadémián. Béza ismerte, olvasta Kálvin írásait, és ez fordítva is igaz volt. Egyetlen feljegyzés sem maradt arról, hogy Kálvin ne értett volna egyet Béza valamilyen kérdésben nyilvánosan vállalt véleményével. Ma is vannak olyanok, akik Bézát kálvinistáknak tartják magánál Kálvinnál, ún. hyper-kálvinistáknak.

Részemről az ő élete inkább egy példa. Volt valaki, aki tisztesen megbirkózott azzal a nem kis feladattal, hogy Genfben és a kálvini reformációban betöltsen azt a nem kis űrt, melyet a nagy előd 1564-es halála okozott. Nemcsak méltóan ápolta Kálvin emlékét, tanításait, hanem továbbvitte, és gazdagította mindazzal, ami személyiségéből, tudásából és hitéből fakadt.

Pálfi Zsuzsanna - *repost*

„...más az ember és más az igazság...”

(Théodor de Bèze)

500 ÉVE SZÜLETETT BÉZA TÓDOR (1519-1605)

Théodore de Bèze (magyaros fordításban: **Béza Tódor**; Veizlay, Burgundia, 1519. június 24. – Genf, 1605. október 13.) tekintélyes burgundi (Franciaország keleti részén) nemes családból származott. Apja királyi ügyész, egyik nagybátyja a párizsi parlament tagja volt, a másik egy cisztercita zárda apátja.

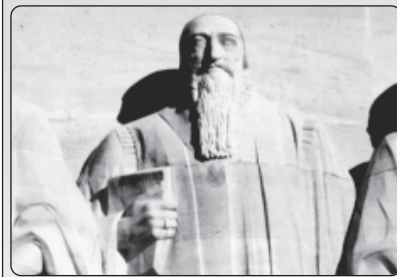
Először Párizsban, majd Orléansban nevelkedett, ahol *Melchior Wolmar* volt tanítója, akit Burgesba is követett. 1535-ben visszatért Orléansba jogot tanulni. Valójában a jog nem érdekelt, az ókori klasszikusokat kedvelte. Olvasta Ovidiust, Catullust és másokat. 1539-ben Párizsba ment, ahol jogászai gyakorlatot folytatott.

1548-ban megjelentek latin nyelvű költeményei. Súlyos betegségbe esett, melynek nyomán az evangéliumi keresztyénség felé fordult. Felgyógyulását követően Genfben ment, majd 1549-ben Losanne-ban lett a görög nyelv tanára. Itt kezdte meg zsoldárfordításait és az ószövetségi történeteknek a drámai feldolgozását, írt és adott ki vitairatokat is.

1557-ben diplomáciai körutat tett Svájcban és Németországban a piemonti valdensék és a francia hugenották érdekében, de küldetését nem koronázta siker. Amikor P. Viret, Bézával egyetértésben, a genfi konzisztórium intézményt Lausanne-ban is be akarta vezetni, a világi hatósággal éles összeütközésbe került, amelynek következtében több lelkész kivándorolt a kantonból.

1558 őszén Kálvin hívására Béza is át-költözött Genfben, és az ott felállított akadémia tanára és lelkipásztora lett. Kálvin 1564-ben bekövetkezett halála után ő lett a francia-svájci reformáció vezéralakja. Megírta Kálvin életrajzát, s az Újszövetség (görög-latin) fordítása, szövegkritikája és magyarázata terén is jelentős munkát végzett. A tarcali zsinaton (1562) a magyarországi -, a tordai zsinaton (1564) az erdélyi reformátusok az ő hitvallását fogadták el (Tarcal-tordai Hitvallás). Clément Marot és T. de Bèze zsoldárait Szenci Molnár Albert fordításában ma is énekelik a magyar reformátusok (Genfi zsoldár).

(Forrás: *A reformáció – Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához – Sárospataki Teológiai Műhely*)

SZÓL AZ IGE

Kedves ünneplő gyülekezet, kedves ifjú testvéreim! Bizonyára sokan vagyunk itt az Isten házában, akik az elmúlt napokban kaptunk egy levelet a bankunktól, amelyben arról értesítenek, hogy a bankszámlánkkal kapcsolatosan egy ún. tényleges tulajdonosi nyilatkozatot kell tennünk. Kapott ilyen értesítést a mi egyházközségünk is. A nyilatkozatba be kellett írni, hogy ki az egyházközségünk tényleges tulajdonosa, és az egyik rovata szerint meg kellett jelölni a tulajdoni részesedésük mértékét is. Odamentünk a gondnok úrral a banki tisztviselőhöz, egy kedves református asszonytestvérünkhöz, és viccesen mondtam neki, hogy én tudom, hogy mit kellene beírni: „Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől fogva annak végéig az egész emberi nemzettségből Szentlelke és Igéje által az igaz hit egységében magának egy kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe, azt oltalmazza és megőrzi. És hiszem, hogy annak én is élő tagja vagyok és örökké az is maradok.” Íme, a mi tulajdonosi nyilatkozatunk. Az OTP-nél persze ezt nem tudták értékelni, ezért végül azt ikszeltem be, hogy „egyéb vezető tisztviselő”.

Ez a mai nap – legszentebb értelmé szerint – mégiscsak azt a kérdést fejezte ki, mind személyes életünk tekintetében, mind a mi gyülekezetünk összefüggésében, hogy az életünk hova tartozik. Ki a mi életünk tulajdonosa? Ki a mi gyülekezetünk tulajdonosa? Nem százalékosan, nem anyagi javak, hanem – ahogy szoktuk mondani – Krisztus megváltása kapcsán.

A felolvasott ige erről a kérdéstről beszél. Kedves ige ez számomra: „*Ha a földbe vetett búzaszem nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz. Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gyűlöli az életét a világon, örök életre őrizi meg azt. Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.*”

Amikor az ember élete kezd formálódni, és amikor a felkészülés során veletek is többször elszakadtunk a konfirmációs tananyagtól, mégis azt járva körbe, újra és újra felvetődött az a kérdés: vajon jó helyen vagyok-e? Vajon beszélhetek-e, mi a bűn, mi a házasság? Vajon az, amit a gyülekezet közösségében megtanultatok, amit körtbejártunk, vagy amit csak felszínesen érintettünk, használható lesz-e számotokra a hétköznapi életben? Sok ember teszi fel ezt a kérdést. Bölcsék, érett gondolkodásúak, felnöttek – ugyanez a kérdésük: vajon jó helyen vagyok-e? Mert mindenkinek az a vágya, hogy minden és mindenki kerüljön a helyére, arra a helyre, ami biztosan az övé.

Szeretem azokat a bibliai igéket, amelyek nemcsak az értelmem szintjén világosak, érthetőek, elfogadhatóak, hanem valamilyen for-

A RÖG ALATT KONFIRMÁCIÓI IGEHIRDETÉS

Lekció: Márk 4,26-32
Textus: János 12,24-26

mában az én személyes életemhez is köthetnek, melyek által az ember a saját életén keresztül látja meg Isten igazságát.

Pál apostol például ezt írja a korinthusi gyülekezetnek: „*Mert a keresztől való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje. Mert meg van írva: „Véget vetek a bölcsék bölcsességének, és az értelmesek értelmét semmivé teszem.” Hol a bölcs? Hol az írástudó? Hol e világ vitázója? Nem tette-e bolondsággá Isten a világ bölcsességét? Mivel tehát a világ a saját bölcsessége útján nem ismerte meg Is-*

Nyilas Zoltán esperes

tent a maga bölcsességében, tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket. És miközben a zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük, aki a zsidóknak ugyan megütközés, a pogányoknak pedig bolondság, de maguknak az elhívottaknak, zsidóknak és görögöknek egyaránt az Isten ereje és az Isten bölcsessége. Mert az Isten „bolondsága” bölcsőbb az emberek bölcsességénél, és az Isten „erőtlensége” erősebb az emberek erejénél.”

Miről beszél itt Pál apostol? Legyünk nagyon józanok és őszinték: önmagáról beszél. Tudjuk a Bibliából, hogy Pál apostol a legműveltebb írástudók, írásmagyarázók közül való. Mondjuk így, hogy egy zseni. Mégis felteszi a kérdést: „*Hol az írástudó?*” A ma embe-
re szinte visszakibálna a Bibliába, hogy ott voltál, Pál! Hát neked kellett volna ezt megérteni! Rólad szól ez az ige! „*Hol a bölcs?*” – kérdezi korának legbölcsőbb embere. Vissza kellene szólni innen a szószékről, vagy onnan a padokból, hogy Pál, hát te voltál a világod legbölcsőbb embere! Önmagadról beszélsz?

Önmagadat keresed: ki vagy? Bizony Pál itt a saját személyes valóságát mondja arra a kérdésre, hogy ki vagyok én, hol van az én életem? Azt mondja: Jézus Krisztusban.

Nekem is fontos ez az ige – mondtam nektek. Megegyezik néhány alkalommal, hogy bátorításul, buzdításul kell megállnom ifjú emberek előtt, akik keresik életük értelmét, keresik szolgálatuk titkát, keresik, hogyan lesz a holnap, a holnapután, és újra és újra azt mondom nekik: „*Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.*” Hol van Jézus? Ha most a gyülekezet vizsgálja, erre a kérdésre a legtöbben azt mondanák, hogy fent van Jézus. Valahol felettünk van Jézus. Ha valaki a teológiában kicsit műveltebb, vagy éppen tegnap konfirmált, az tudja, hogy nemcsak hogy fent van Jézus, hanem az Atya jobbán van. Kérdeztem tegnap töletek, hogy nem lett volna jobb, ha a földön marad a feltámadott Jézus, meg azt is, hogy mi az Úr mennybemene-
telének hármasa haszna? Mindez arról beszélt, hogy Jézus fent van a mennyben.

Jézus azonban most nem azt mondja, hogy fent vagyok, hanem hogy egészen lent vagyok. A rög alatt vagyok. Jézus arról tanít, hogy nem lehet mindig a felszínen maradni, a mélybe kell hullani. A mélybe, hogy abból élet fakadjon, hogy növekedésnek induljon, terméshozóvá legyen. A mélyből, a halálból támad a sokszoros termés.

Hol vagy? Nemcsak az ifjakat kérdezi Isten Igéje, hanem mindannyiunkat. Hol vagy? Még a felszínen vagy? Szeretnéd valahogy átvészelni ezt az életet? Vagy lent a mélyben, a rög alatt vagy?

A 3-4. században élt egy híres egyháztörténet-író, Eusebiosz, aki lejegyezte a kereszténység első századainak életét. A mindennapi keresztény életgyakorlatot írta le Egyháztörténet című munkájában. Leírta például, hogy egy városban hatalmas járvány pusztított. Mit tettek ekkor a pogányok? „...aki csak betegeskedni kezdett, eltaszították maguktól, legkedvesebb hozzátartozóikat elkergették, az utcára dobták ki a félholtakat, és temetetlenül félrehajították a halottakat.” És mit tettek a keresztények? „Testvéreink többsége túlaradó szeretettel és testvéri vonzalomtól indítva nem kímélte önmagát, és ragaszkodtak egymáshoz: minden óvintézkedést felvetve látogatták a betegeket, bőségesen kiszolgálták őket, ápolták őket Krisztusban, igen szívesen haltak meg velük együtt.” Mi lett ennek az eredménye? Az, hogy az első századi üldözött közösség nem fért el a szent helyein a járvány után, mert olyan sokan akartak hozzájuk csatlakozni. Mert áldozatuk sokszoros termést hozott.

Egyszer valaki azt mondta, hogy amiért nem érdemes meghalni, azért nem érdemes élni sem. De mi az, amiért érdemes élni? Azt

mondja az ige: „Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gyűlöli az életét e világon, örök életre őrzi meg azt.” Erről az örök életre való megőrzésről szeretünk volna közöttetek két évig bizonyosságot tenni, és erre hívunk benneteket. Hiszem, hogy Isten Fia hívott benneteket. Hiszem, hogy Szentlelke és Igéje által hív mindannyiunkat. És hiszem, hogy azt a közösséget, amelyet anyaszentegyháznak hívnak, ez az Isten őrzi és ez az Isten védi. És hiszem, hogy annak én is élő tagja vagyok és örökké az is maradok.

Kultúránk legnagyobb szlogenje, hogy érezd magad jól. Szinte kivétel nélkül igaz ez minden emberre, így ránk is. Szabó István püspök úr szokta mondani néha, hogy „egyébként én önmagam kortársa vagyok”. Azaz ugyanazokkal a kihívásokkal, problémákkal küzdök, mint mindenki más a templom falain belül és azon kívül. Érezd magad jól! Ez a legfontosabb dogma, ami elhangzik a környezetünkben. Isten ígéje pedig azt mondja, hogy „Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gyűlöli az életét” – vagy mondjuk úgy: aki jobban szereti Jézust még az életénél is –, az megnyeri. Jobban szeretni Jézust – ez a mai napnak az üzenete.

Hol találhatjuk meg Jézust? Jézust a rög alatt találhatjuk meg – a mélyben. Ott, ahol a saját életét adta értünk, a teljes jézusi szeretetben, önfeladásban, mert egyedül ez visz bennünket az örök életre. Erről beszél a mai ige, és az a példázat-csokor, amit Márk evangéliuma 4. fejezetében is olvasunk. A magvető példája, amelyikben Jézus azt mondja, hogy sokszoros termést hoz: harmincszoros, hatvanszoros és százszoros termést. És erről beszél szent leckénk is, hogy a magvető elveti a magot, és a mag bekerül a rög alá, a földbe.

Nagyon szép ez a kép. Balázs Ferenc unitárius lelkésznek van egy könyve, melynek ez a címe: „A rög alatt”. Isten ennek a lelkésznek 36 esztendő adott, és súlyos betegségében ír arról, milyen a rög alatt lenni. Pedig a 20. század első felében Oxfordban és a Berkeley-n tanult, járt Japánban, Kínában, Indiában, Palesztinában, találkozott Gandhival. 1937-ben, temetésén Tamási Áron búcsúztatta el: „Aki- ket valaha temettünk, Te azok közül a leg-tisztábban mutattad meg, hogy ezen a földön miként kell élnünk és meghalunk. Alulról jöttél, mint tiszta forrás vagy az éltető növény. Nem voltál délszaki virága Erdélynek: nem díszítetted ezt a földet, hanem gazdagítottad.”

A lényegről beszél Tamási Áron. Arról, hogy mivé lehetünk ebben a világban, mivé lehetünk Jézus Krisztusban. Az idősebbek elmondhatják, hogy nagyon sokat próbálkoztak ebben az életben. Nagyon sok emberi akarat, jó szándék, tanács irányította az életüket. És bizony, amikor az ember csak önmaga akar

lenni, amikor csak saját magától szeretne jó termést hozni, akkor az életét ez jellemzi: keresés, kapkodás, taktikázás, hogy valahogy kiteljesedjek, valahogy felülkerekedhesek ebben a világban. Ezeknek a próbálkozásoknak a vége mindig keserű. Megkeseredett élet belül és kívül. Folyamatos vád, folyamatos panasz, folyamatos számonkérés, hogy ki mindenki hibás azért, mert nem engednek kibontakozni, és végül az élet egészen legbelül magányos lesz és elvesz.

Ezzel szemben Isten Igéje azt mondja, hogy azoknak, akiknek az élete Krisztusban van, Krisztussal van, azoknak az élete nem elvesz, nem elfolyik, nem eltűnik, nem megkeseredik, hanem meggazdagodik, és a meggazdagodott élet másokat is meggazdagít. Igen, a búzaszem példázata világít rá erre. Nem lehet a felszínen maradni és úgy nagyvá

válni, be kell bújni a rög alá. Be kell bújni Krisztus mellé.

A helyeden vagy? Vagy még keresed azt, hogy mivé leszel? Izgulsz, hogy hová kerülsz? Milyen lesz a holnapi nap, hol leszel majd tíz év múlva? Félünk attól, hogy elég kompatibilis-e ezzel a világgal a mi református egyházunk? Szeretnénk sok-sok biztosítékot és bizonyítékot kapni ebben a világban? Szeretnénk sok sikert már holnap, holnapután? Szeretnénk termést hozni?

A magvető elveti a magot, és a mag bekerül a rög alá, hogy ott növekedjen éjjel és nappal, hogy szárba szökkenjen, hogy megerősödjön, hogy kalásza legyen, hogy majd legyen aratás. Szép ez a kép, rólatok és rólunk szól. Hogy milyenek leszünk majd. Hogy hol lesz a holnapunk, a holnaputánunk, milyen lesz az életünk. Egyet biztos tudunk tanácsolni nektek: legyetek Krisztussal! És ha Krisztussal vagytok, akkor Ő is veletek van. És ha Krisztussal vagytok, akkor örömtölkben és fájdalomokban, életek minden pillanatában egyszer csak meglátjátok – valóban csak úgy magától – növekedni Őt, és beteljesedni mindazt, amit most itt konfirmációnak nevezünk. Azt kívánjuk, hogy a Szentlélek pattintsa ki valóban az életeket, hogy elinduljatok, hogy növekedhettek, hogy beteljesedjétek.

Egyedül Krisztus a mi reménységünk és bátorításunk arra nézve, hogy lesz termés, és ez a termés a ti életekben jelenik meg. Hogy nemcsak viccelődve mondjuk ennek az ige-hirdetésnek a kezdetén, hogy Isten Fia hívott egybe bennünket, hogy Isten Fia őríz bennünket Szentlelke és Igéje által. Mindez reménység számunkra, de csak és kizárólag azért, mert jó Krisztussal lenni. Jó Jézussal lenni. Ennek a mai napnak a nagy igazsága ez: Helyeden csak akkor vagy, hogyha ott vagy, ahol Jézus Krisztus van. Ámen.

Nyilas Zoltán esperes
(Az igehirdetés elhangzott a 2019. június 2-i konfirmációi ünnepi istentiszteleten, a pomázi református templomban)

KONFIRMÁCIÓ - 2019. JÚNIUS 1-2.

A 2019-BEN KONFIRMÁLTAK

A képen balról jobbra láthatók:

Nyilas Zoltán esperes, Malárik János, Koczka Janka, Gál Dorottya, Imre Gergely Bendegúz, Óváry Sarolta, Börzsei Natasa Aliz, Metzger Lili, Neumark Dóra Lilla, Rixer Viktória Bianka, Hordós Edina, Gál Brigitta, Kiss Zsófia, Nagy Délia, Jakó Ádám István, G. Szabó István, Stift János beosztott lelképásztor, Kis Barnabás, Bartha Benedek, Kurucz Máthé Tamás, G. Szabó Gábor

(A képen nem látható: Suhajda Lili)

JUBILÁLÓ KONFIRMÁLTAK KÖSZÖNTÉSE

Hauberné Szölgén Piroska

Az ötven éve konfirmáltak köszöntése

Ha őszinték akarunk lenni azzal kapcsolatban, amit a Biblia a bűnről, megváltásról, teremtésről, mennyről, pokolról mond, azt fogjuk találni, hogy a keresztyénség üzenete vitát szít. Mindennel szembe megy, ami nekünk természetes, ezért a keresztyénség népszerűtlen.

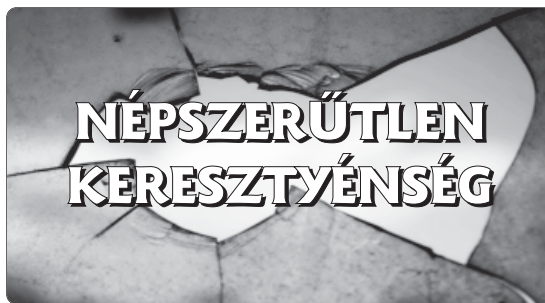
Ha meg szeretnénk érteni azt az igazságot, amit Isten felfedett nekünk az evangéliumban, feltétlenül szükséges beszélni az ember legfőbb dilemmájáról: bűnös állapotáról. Semmi nem lehet népszerűtlenebb, mint amit a Biblia a bűnnel kapcsolatban mond. Mert a Biblia azt állítja: nem tudjuk orvosolni az állapotunkat, mindenki ítélet alatt van a bűn miatt: „*a bűn zsoldja a halál*”. Tehát akkor mi a keresztyénség üzenete? A Biblia azt mondja, hogy mi mindannyian nélkülözzük Isten dicsőségét, nem felelünk meg Isten követelményének. Mindannyian bűnösök vagyunk a Szent Isten előtt. És azt is mondja, egyikünknek sincs hatalma arra, hogy jóvátegyük ezt a helyzetet.

Az ember elszámoltatása

Amikor elkezdesz a bűnről beszélni – azon a módon, ahogy a Biblia tanítja – tapasztalni fogod, hogy ez az üzenet nagyon nem népszerű. A bűn nem csak annyi, hogy megállapítjuk, vannak múltbeli bűneink, nem arról szól, hogy foglalkozunk az emberrel pszichésen, mert szégyelljük magunkat valami miatt. A bűn azt jelenti, hogy az ember áthágta Isten törvényét. A bűn törvénytelenység. Amikor megsértjük Isten törvényét, bűnösök vagyunk abban, hogy áthágtunk egy hatalmas követelményrendszer. Isten nem azért tekint minket elszámoltathatónak, mert a magunk követelményeit sértettük meg, nem is azért, amit más emberek állítottak elének elvárásaként, Isten az Ő szent mértéke szerint méri a mi felelősségünket. Ez a mérték pedig az Ő törvénye.

Tehát amikor az ember állapotáról gondolkozunk, arról a megoldhatatlan helyzetről, amiben a bűnösök vannak, látnunk kell, hogy nem tudunk megszabadulni csak a vallásosságunk által. Nem számít, hogyha az ember elkezd gyülekezetbe járni, adakozni, vagy elkezd megjavítani magát. A bűn biblikus tanításának a lényege, hogy olyan állapotban vagyunk, amit egyedül Isten képes jóvátenni.

Az emberiség vallásai különböző vallásos cselekedetek által keresik a csatortát Isten hatalmához, de mindegyiknek az a lényege, hogy ez rajtam múlik. Ki kell dolgoznom a módszert, és a helyes dolgokat kell tegyem. Meg kell tanuljam a helyes dolgokat, méltóvá kell válnjak, akármi is legyen az. De ez mind belőlem fakad. A Biblia kijelentése arról az,

hogy a vallás Istenről szól, és nem rólam.

Isten az 50. Zsoltárban azt mondja: „*Ilyeneket csinálsz, és én hallgassak? Azt hiszed, én is olyan vagyok, mint te? Megfedelek, és mindezt szemedre vetem!*” (Zsolt 50,21) Azért van annyi félreértés a bűnnel kapcsolatosan, mert teljes kavarodás van arról, kicsoda Isten.

A legtöbb embernek nincs biblikus nézőpontja Istenről, istenképük a saját véleményükön alapszik. A legtöbb ember – mivel szeretik magukat –, a saját képükre teremtenek egy istent, és ezt a képmást dicsóítik. Az az isten, akit ők csinálnak, ugyanazt szereti, amit ők szeretnek, és ugyanazt gyűlöli, amit ők gyűlölnék. Nincs biblikus látásuk Istenről, emiatt nem a Biblia szerint látják a bűnt. Nem képesek megérteni, mi

az, hogy bűn, és hogy mennyire utálja az Isten. Ha önmagadra összpontosítok, akkor Isten csak egy olyan valaki lesz, aki egy elérhető rendszert alkotott. De ez nem a Biblia tanítása. A Biblia azt tanítja, hogy Isten megdicsóíttá Önmagát abban, hogy megváltást ad bizonyos embereknek. Ez az Ő kijelentése a világnak az Ő szeretetéről, irgalmáról, hatalmáról, kegyelméről, ezért arra kell összpontosítani, amit Ő képes megtenni.

Az a helyzet, amiben a bűnös van, elsősorban egy vallási probléma. Nem társadalmi, gazdasági, környezetvédelmi vagy etnikai probléma. Az elsődleges probléma Isten és ember között, vallási jellegű. Az embernek új szívére van szüksége. Meg kell változzon a természet, és ezt egyedül Isten képes megtenni. A Biblia sok igéje állítja azt, hogy egyedül Isten képes a megváltásra, a megmentésre, és

hogy Jézus Krisztus miként képes a tökéletes megváltásra. Az ember nem képes semmi másra, csak arra, hogy fellázadjon Isten ellen. Ez az ellentét, ez a kontraszt nagyon nem népszerű.

Isten magára vette a büntetést

A keresztyénséget kivéve a világon az összes vallásban egy dolog közös: munkán, cselekedeteken alapulnak. Tedd ezt, és élni fogsz! Az ember félelemmel tekint Istenre, és azt gondolja, valamit csinálnia kell annak érdekében, hogy megbékélést szerezzen Istennel. Mondhatjuk, hogy minden vallás ilyen: kövesd ezeket a szabályokat, csináld ezeket a rituálékat, és rendben leszel. A keresztyénség azt mondja: nem. Isten igazságos, megszegted az Ő törvényét, ezért büntetés jár. Isten nem tagadhatja meg a saját igazságát, még a szeretet nevében sem. De tett valamit: Ahelyett, hogy az ítéletet kiöntötte volna azokra, akik megszegték a törvényét, saját maga emberré vált, és magára vette a büntetést. Megelégítette Isten igazságossága követelményét, és most a bűnösök visszamehetnek Istenhez. Ez Isten ajándéka, ami hit által lehet a miénk.

A Biblia azt tanítja, hogy nincs hatalmunk arra, hogy segítsünk magunkon. Ez az ember állapota. Nincs magunktól erőnk, hogy megmentsük magunkat, bűnösök vagyunk a Szent Isten előtt, ezért szükségünk van arra, hogy Isten tegyen valamit az érdekünkben. Ez az, amit Isten megtett értünk, erről szól az egész evangélium. De manapság nem népszerű azt mondani, hogy az ember bűnös, megsértette Isten törvényét, bűnösként áll a Szent Isten előtt, és az ítélet napján ítéletet fog hozni fölötte minden cselekedete alapján, amit valaha a sötétben tett. Számíts arra, hogy amikor elkezded mondani, amit a Biblia tanít a bűnről, a közfelfogás nem fog egyetérteni. Mert a népszerű kultúra ezt mondja neked: Az ember alapvetően jó. Képes bármit megtenni erkölcsi megjavítása érdekében, és elérni azt, hogy erkölcsileg igazzá váljon. A népszerű kultúra szerint az embernek minden erőforrása megvan önmagában, hogy gyógyírt találjon az állapotára. A Biblia ezzel szemben azt mondja, hogy az ember tehetetlen. Nincs semmi hatalma, erőtlenség, halott a vétkeiben, bűneiben.

Az egyik legerőteljesebb kép a Bibliában az a kép, amikor egy ember áll a bíró előtt. Az önigazult ember így szól: „Én ugyanolyan vagyok, mint oly sokan manapság. Nem vagyok bűnös. Én nem csináltam ezt se, meg azt se, nem vagyok én annyira rossz, mint azok ott, sőt, majdnem olyan jó vagyok, mint amaz ott.” Ezzel szemben a bűnbánó ember, aki Isten előtt áll, fejt le, a fejét lehajítja, az ajkai be vannak zárva, és elismeri, hogy Istennek minden joga megvan arra, hogy elítélje: „Bűnös vagyok. Tudom, hogy bűnös vagyok, a Bírónak igaza van, amikor azt mondja, bűnös vagyok.” Ez az az ember, aki készen áll arra, hogy

meghallja a kijelentést Krisztus művéről, a Megváltóról, aki örök életet tud adni.

Olyan kultúrában élünk, ami a bűnt megszépíti, bagatellizálja, amely a bűnt kevésbé förtelmessé teszi annál, mint amilyen az valójában. Nagyon megtevesztő, ha a bűnnel szemben megértőek vagyunk. Ha olyannak látjuk magunkat, akkor azt gondoljuk, hogy az embernek van ellenszere az állapotára, saját képessége által. Ha viszont úgy nézünk magunkra, hogy igaz az, amit a Biblia mond rólunk, hogy ténylegesen milyenek vagyunk, akkor az egyetlen szabadítás a bűnünkől a Megváltónk munkája által van.

A világban azt tanítják, hogy az emberek hatalmuk és tekintélyük van. Mi hátrózzuk meg a saját végzetünket, rendel-

kezünk saját magunk felett. De amit a Biblia mond, annyira népszerűtlen, amennyire csak lehetséges: nem vagyunk azok! Teremtmények vagyunk Isten képére teremtve, Tőle függünk. Bűnünk miatt halottak vagyunk, emiatt teljesen Istentől függünk (nem 99%-ban, hanem teljesen), és csak Isten Lelke eleveníthet meg minket. Amikor ez megtörténik, amikor Isten Lelke munkálkodik a szívünkben, ez az ember, aki megtapasztalta a kegyelem munkáját az életében, örül, hogy azt mondhatja: „Nem lettem volna képes megmenteni önmagamat. A kétségbeesés halott gödrében voltam, és Krisztus volt – az Ő Lelke által –, aki kiemelt engem a sírból.” És ehhez semmit sem tudunk hozzátenni, és nem is tartunk igényt arra, hogy bármit is hozzáadjunk, csak örvendezünk.

Az egyetlen megoldás: Krisztus keresztre

Az összes jótettünk, jócselekedetünk sem alkalmas arra, hogy ezek által elnyerjük Isten tetszését. Amint megértjük a bűn horderejét, súlyát, hogy nincs hatalmunk arra, hogy segítsünk magunkon, elkezdjük felfogni a keresztről értékét és szépségét.

Ha Isten annyira szent és az ember annyira bűnnel teljes, hogyan tud egy szent és igazságos Isten egyszerű embereket magához vonni? A világnak különböző elképzelései vannak, hogyan tudjuk megjobbitani magunkat, hogyan tudunk erkölcsösebbé válni, de végül is kizárólag egyetlen megoldás van: a keresztről. A keresztről botránynak számított. Amikor a keresztyén egyház a keresztről prédikált, olyasmiről beszélt, ami tabu volt abban

a kultúrában. Van egy nézet, miszerint Pál valamiféle új vallást alapított volna azzal az elgondolással, hogy a Messiást megfeszítették, és ez volt vonzó az embereknek. Ez az elgondolás azonban nem a valóságon alapul. A keresztről elutasították az emberek. Egy olyan módja volt a halálnak, ami azt az üzenetet hordozta, hogy aki így hal meg, azt Isten kiátkozta. Ez teljesen ugyanaz, mint amit az Íráskok mondanak a keresztről kapcsolatban.

Tudjuk, mit mond a Biblia a keresztről: a keresztről Isten bölcsessége. Ez az a mód, amit Isten választott arra, hogy megmentsen a bűnös emberiséget. Tehát a keresztről az, amin keresztről Isten megmenti az Ő népét. Megigazítja az Ő népét annak alapján, amit Jézus tett a keresztről. Amit a keresztről mond nekünk, az az, hogy amire nekünk leginkább szükségünk van, az teljesen és végletesen kívül áll rajtunk. Ez az, amit a teológusok úgy mondanak: egy igazságosság, ami kívülről jön. Ez idegen tőlünk, kívül van azon, amit mi képesek lennénk megtenni. Pontosan ez az, amiért Jézus meghalt a keresztről. Mert Isten tudja, hogy az ember nem képes megmenteni magát.

Mi oka lenne Istennek emberrel válni és az ember helyett meghalni, ha mindannyian rendben lennénk? A keresztről népszerűtlen, mert azt fejezi ki, hogy tévedek. A keresztről meg is alá engem, mert azt fejezi ki: nem tudok magamon segíteni. Ezért van az, hogy a keresztről a leggyűlöltebb vallás az összes között. Mert azt mondja, te nem vagy rá képes, Isten kell hogy megmentsen téged, és ez megszegyeníti a büszkeségünket.

A teológusok egy külső igazságosságról beszélnek, mert Jézus válságművében nekünk semmi szerepünk nincs. Az az igazságosság, ami nekünk adatott, nem a mi cselekedeteinken alapul, nem a mi saját igazságosságunk, hanem Jézus Krisztus igazságossága. Ez az igazságosság az, hogy Jézus Krisztus tökéletes életet élt és tökéletes halállal halt azért, hogy bűnünkért való áldozat legyen. Tehát Jézus tökéletes igazságossága alapján állunk a tökéletesen megélt életén, hogy tökéletes áldozat lehessen a bűneinkért. Tökéletesen betöltötte az Atya parancsolatait, és az Ő tökéletes élete lett odaadva cserébe – a bűnösökért.

Két dolog történt a keresztről. Isten igazságossága megelégtetett és a bűnösök megigazítottak. A keresztről munkája erről szól. Isten a bűnösöket rendbe tette azzal, amit Jézus tett a keresztről.

Jézus belépett a saját maga teremtette világba. A Biblia szerint Ő teremtett minket. Minden általa lett teremtve, menny, föld, hatalmasságok, erők, uralkodók; minden általa, Érte és Tőle ered, minden teremtés előtt létezett. Ő tart mindeneket egyben. Arról a Vagyok-ról beszélünk, aki lélegzetet ad nekünk, akitől minden szívdobbanásunkat kapjuk, aki mégis vállalta, hogy belépjen a saját teremtésébe. Nehéz az embereknek ezt megérteni, hiszen ami megmutatkozott ebben a tettben, az a tökéletes leereszkedés, szeretet volt. Nagyon

fontos felismerni, hogy Ő nem csupán egy jó tanító volt, nem csak egy jó ember, aki úgy döntött, hogy odaadja magát, hogy jó példát mutasson nekünk. Istenembernek kellett lennie, hogy a keresztről kereszt lehessen. Istenembernek kellett lennie, mert ha megnézed a keresztről kezdve, illetve a keresztről visszatekintve a történelmet, a keresztről áll a történelem középpontjában. Miért? Mert ebben az egyedülálló időpontban, ezen az egyedülálló helyen az egyedüli Istenember, a Fiú, aki emberi testet öltött magára, egyedül képes volt arra, hogy ezen a megtörtént eseményen keresztről azokat, akik valaha is megbánták bűneiket és hittek benne, részeseivé tegye ennek az időnek. Ő önként áldozta fel magát, így egy nagy csere történt.

Ez éppen az ellentéte annak, amit te vagy én tettünk volna annak érdekében, hogy megszabadítsuk magunkat a bűneinktől. Mégis, a Biblia azt mondja, ez Isten bölcsessége, ahogy munkálkodik. Felajánlja a Fiát azoknak a bűnösöknek az érdekében, akik a bizalmukat belé helyezik. Ez Istennek a mindenki számára láthatóvá tett bölcsessége.

Egyetlen emberek által kitalált vallás sem jutott arra az ötletre, hogy Isten azt tegye, amit tett Jézus Krisztusban. Az a mód, ahogyan ezt tette, nagyon népszerűtlen a világban, mert ez nem olyan módszer, amellyel meg lehet mutatni a hatalmat és büszkélkedni vele. A világ nézőpontjából Jézus csak egy megvert zsidó ember, aki egy fán függ. Amikor azonban te a Biblia szemszögéből nézed, akkor látod, hogy Jézus a keresztről nemcsak Isten Fiának a leereszkedése hozzánk, hanem hatalmának a visszafogása is. Neki hatalma volt elpusztítani az egész világot, de a szeretete miatt nem tette. Visszafogta a hatalmát, hogy Isten betölthesse célját, és azt mondja: „Elvégeztetett.” A keresztről az az ok, ami keresztről generációról generációra arra indít, hogy úgy éljék az életüket, hogy Jézus Krisztus szolgálata legyen a középpontjában, mert mi tudjuk, hogy Jézus Krisztuson kívül semmi reményességünk nem lenne.

Ha az ember képes lenne meggyógyítani saját magát, akkor Jézus halála csupán

egy újabb pirula lenne a gyógyszerek között. A Biblia szerint Isten odaadta egyetlen Fiát. Isten nem adta volna az egyetlen Fiát keresztalárra, ha más lehetőség is lett volna a megváltásra. Azért halt meg a kereszten, mert nem volt más mód a megváltásra.

A világon minden vallás azt gondolja, az övé az egyetlen út, de igazából nem tanítanak semmit. Tehát az a kérdés: kicsoda, kicsoda az egyetlen út? Az egyetlen út: Jézus Krisztus. Az emberek – akik semmi más nem érdemelnek, mint Isten haragját –, az emberek bűne Jézus Krisztusnak tulajdonított, Jézus Krisztus igazságossága pedig az embereknek tulajdonított, mert önként odaadta a saját tökéletes életét. Gondolkozz: ha Jézus az volt, amit állított magáról, ha Ő volt az Örökkévaló Isten testté lett Fia, akinek az élete váltságul szolgált sokakért, hogyan létezhetne bármilyen más út? Hogyan lehetne ehhez hozzáadni bármit? Ez egy végtelenen radikális út, amely gondoskodik a megváltásról, Isten dicsőségét állítja a középpontba, és csak azután a mi szükségünket.

Tartsatok bűnbánatot!

A Márk 1,15-ben Jézus azt mondja: „Beteljesedett az idő, és elközelített az Isten országa. Térjétek meg, és higgyetek az evangéliumban!” De hogyan értette Jézus, amikor azt mondta, hogy „térjétek meg” (am. fordítás szerint: tartsatok bűnbánatot)? Ez az, amire rá kell jönnünk – de a Biblia szerint.

A megtérés tana, a bűnbánatról való tanítás, ahogyan az az Írásokban le lett fektetve,

manapság népszerűtlen. Amiatt népszerűtlen, mert egy olyan korban élünk, amelyben a figyelmességével, intéssel kapcsolatban nagyon fura hozzáállást tapasztalunk: tolerancia, vagy intolerancia. Vagy tolerancia, de csak bizonyos mértékig. Például ha elmegyek az orvoshoz, aki azt mondja nekem, hogy rákos vagyok, nem leszek rá mérges, nem haragszom rá emiatt, mert az igazat mondta nekem. Tudom, hogy segíteni szeretne nekem, még akkor is, ha ezzel elszomorít. Meg szeretné menteni az életemet. De ha a vallás, a filozófia, vagy akár a politika területére érünk, és valaki azt mondja nekünk, hogy tévedünk, akkor haragosak leszünk. Ezért van az, hogy

a bűnbánatról való tanítás annyira népszerűtlen ma, és gyakran még a gyülekezetekben sem tanítják. Pedig amikor azt mondjuk az embereknek, hogy nincsenek rendben, nem azért mondjuk, mert ez a mi véleményünkön alapul, hogy hogyan kellene élniük, hanem a Biblia alapján mondjuk az embereknek, hogy nincsenek rendben. Nem az ujjunkat szegezzük valakire, mondván, nem vagy rendben, hanem azt mondjuk, nem vagy rendben, ugyanúgy, ahogyan én sem voltam rendben.

A Lukács evangéliuma 18. fejezetében Jézus egy példázatot mond el, hogy segítsen megérteni, hogyan működik a bűnbánat. Volt két ember, akik a templomban imádkoztak. Az egyik egy farizeus, a másik egy adószedő. A farizeus nagyon önelégült volt, büszke volt a saját tisztességére, és hálát adott Istennek, hogy nem olyan, mint más bűnös emberek. Az adószedőt viszont annyira lenyomta bűneinek a súlya – így fogalmazott Jézus –, hogy még a szemeit sem volt képes felemelni az égre. A mellét verte, és kérte Isten, hogy bocsásson meg neki, irgalmazzon a bűnei miatt. Jézus kijelentette, hogy az az ember, aki ennyire megalázta magát, megigazultan ment haza. Ez az igazi bűnbánat. Csak akkor „működik”, amikor készek vagyunk megalázni magunkat a Szent és Igazságos Isten jelenlétében, hogy megbocsásson és elfogadjon minket az Ő jóindulatába.

Az igazi, a Biblia szerinti bűnbánat a szívben születik a Szentlélek munkája által. Ezért mindig természetfeletti. Egy valóban bűnbánó szív nemcsak az elkövetett bűneitől szabadul meg és ebben örövendezik, hanem örömet, boldogságot lel abban, hogy követi azt a törvényt, amit Isten adott az Ő teremtményeinek. Mert rájön arra, hogy a törvény visszatükrözi azt, hogy kicsoda Isten, és mi olyanok szeretnénk lenni, mint Ő. Ha csak szabályokat követsz, akkor csak jutalomra törekszel.

Egy bűnbánó szív a szabályokat azért akarja követni, mert szeretne tetszeni annak, aki teremtette.

Bűnbánat és hit – ez az emberi válasz az evangéliumra a Biblia szerint. Csak akkor történik meg, csak akkor lehet a miénk, ha akként látjuk magunkat, ahogyan Isten lát minket. Csak ha elismerjük a bűneinket, az ínségünket, akkor fogjuk látni a keresztségét, azt, hogy mi is jelent. Ez az, amiért a Biblia hív minket, hogy bánjunk meg bűneinket, hogy forduljunk el azoktól a dolgoktól, amik mérgeznek minket, és éljük magunkhoz azt, amit Jézus tett értünk. Ez a bűnvallás. A bűnbánat annak megvallása, hogy mi elfor-

dultunk az egyetlen forrástól, akinek megvan a hatalma arra, hogy megbocsásson és megmentsen. Erről szól a bűnbánat.

Az emberi fajt Isten teremtette a saját képére, hogy felismerje, nemcsak ez a mai nap

van. Létezik a holnap, lesz mához egy évre, és jön az örökkévalóság. Az igazi érettséget a Szentlélek hozza el, és ez tesz képessé minket arra, hogy megértsük. Ha továbbra is fogva tart az, ami belülről pusztít minket, akkor teljesen kizárjuk magunkat abból, hogy megtapasztaljuk az életet a jövőben. Ha képesek vagyunk a jövőbe nézni, megérteni, hogy Isten az örökkévalóságot behelyezte a szívünkbe, ha képesek vagyunk túlnézni mindazon, ami körülvesz minket ezen a földön, ha képesek vagyunk látni azt, ami igazán számít, akkor képesek leszünk megérteni, hogy Isten nem arra hív, hogy adjunk fel valami olyasmit, amiről azt gondoljuk, hogy örömmel tölt el minket. Fogalmunk sincs arról, mi az igazi öröm, boldogság és megelégedettség mindaddig, amíg nem csinálunk mást, mint azokkal a kis vackokkal játszadunk, amik itt vannak ezen a földön, amik annyira gyorsan elmúlnak. Ha tartósan benned lakozó öröme vágyasz, egyedül Isten tud elvezetni arra, hogy megértsd, hogyan tapasztalhatod meg ezt. Ez a bűnbánat és a hit Jézus Krisztusban.

Az az evangélium, amelyik annyira népszerűtlen, magában foglal egy nagy ígéretet. Az evangélium ígérete ez: Amikor mi Isten bölcsességében bízunk minden népszerű véleménynel szemben, örök életet fogunk találni, nyugalmat a lelkünknek. A megváltás Jézus Krisztus által bevezetett és teljesült. Lehet, hogy nem leszünk népszerűek a világban, de ez az a mód, amit Isten választott, hogy a bűnösöket magához vonzza. Az evangélium hívása az, hogy bízz és higgy Jézus Krisztus bevezetett munkájában.

(Unpopular – Youtube – Emilio Ramos Red Grace Media Films)

Lekció: Jn 18,33-38; 19,4-5; 19,9-11a; 19,13a; 19,14b; 19,19; 19,30; 19,35; 20,2; 20,8
Textus: Jn 14,3-6

Kedves testvérek! Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! Úgy gondolom, szokatlanra sikerült a lekción olvasás. Ezek után ráadásként, a mindenki számára nehéz kérdést teszem fel, amivel Pilátus is küzdött. „Mi az igazság?”

Vajon igazság lenne az, hogy jön egy teológus „tanonc”, és megmondja a tutit? Nem. Vajon igazság lenne az, hogy valami újat kellenne most mondanom, amire eddig senki nem gondolt? Nem. Akkor valamelyik igehirdető elődöm prédikációját kellene elmondanom, ami az igazságról szól? Nem. Igaz, abból nem lehetne baj. Testvéreim, én újat nem tudok mondani, valaki másét nem szeretném felolvasni, helyettük inkább meghívlak beneteket egy közös kutatásra. Keressük együtt Isten üzenetét, hogy ma mit mond nekünk az igazságról.

Ma, húsvét másnapján, a feltámadás örömeivel a szívünkben, igaz és méltó emlékezünk Jézusra, a vele történetekre és a velünk történetekre. Fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy húsvét vasárnap nincs nagypéntek nélkül. Feltámadás nincs keresztre feszítés nélkül. Jézus érdeméért kapott ingyen kegyelmünk nincs az Ő elítélése és kivégzése, drága áldozata nélkül. Hol van ebben az igazság? Jézus azt mondta: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Erről a három szóról, hogy út, igazság, élet egyben és külön-külön is lehetne egy-egy komplett igehirdetést mondani, ma mégis megpróbálom az igazság körül maradni. Attól elindulva, hogy mit jelent és merre vezet az emberi igazságkeresés, odáig, hogy azzal szemben a kijelentett isteni igazság mit tett értünk.

Azért, hogy ne kalandozzak el, három pontot jelöltem ki iránymutatónak:

1. A világ igazsága;
2. A tanítvány igazsága;
3. Az Isten igazsága.

1. A világ igazsága

A világ igazsága kapcsán sokszor hangoztatjuk, hogy manapság nem igazságszolgáltatás, hanem jogszolgáltatás van, azaz bíróságaink nem az igazság helyreállítására törekednek, hanem jogszabályok – értelmezés és csúrés-csavarás általi – érvényre juttatására. A nagypénteki eseményeket látva szembesülhetünk azzal, hogy nem a mai kor találta fel ezt. Jézus elítélése a legkörmönfontabb koncepciók permél is mesteribben történt meg. Az időzítés, amikor is az ünnep miatt egyébként is felfokozott a hangulat. A szereplők, a zsarolható Pilátus, az áthallásos nevű Barabbás. Illetve az érvek, nekünk császáruk van és te nem vagy a császár barátja.

Amikor az igazságról beszélünk, akkor legtöbbször ezek a szavak hagyják el a szánkat: Neked nincs igazad, ellenben nekem igen, ezért és ezért. Vagy: Egyikünknek sincs igazsága, azonban én úgy gondolom, hogy Vagy: Igen, igazad van, de mégiscsak nekem van igazam. Rosszabb eset az, amikor

belül tudja, hogy igaza van a másiknak, de azt mondja: Nem érdekel. Rám nem vonatkozik. Előfordul az is, hogy a két fél elbeszél egymás mellett. Mindegyik a saját igazát mondja.

Elbeszél Pilátus is Jézus mellett. A kihallgatás során próbálta megtudni, igaz-e, hogy Jézus a zsidók királya. Jézus válaszát meg nem értve, „Pilátus ezt mondta neki: „Akkor mégis király vagy te?” Jézus így válaszolt: „Te mondd, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.” Pilátus így szólt hozzá: „Mi az igazság?” Nem a válasza kíváncsi, hanem a saját véleményének megerősítésére vagy cáfolására. Legyen már egy kicsit bűnös, hogy nyugodt szívvel végeztessem ki! Talán lázadás tör ki, ha ártatlanul megöletem.

Beszélgés közben hol járt az esze? Pilátus kisebb katonai sikerek és egy előnyös házasság révén jutott feljebb a ranglétrán. Pechére a római birodalom legkevésbé kívánatos feladatát kapta meg a lázongó, elégedetlenkedő, ármánykodással és árulással teli Júdea helytartói tisztségében. Ekkor már közel hat éve töltötte be tisztségét, így kellő tapasztalattal rendelkezett a jeruzsálemi vezetőkkel való tárgyalásban, illetve a nagy ünnepek alkalmával kialakuló zendülésekben. Párat már vérbefojtott. Mire gondolhatott? Még csak holnap

kezdődik az ünnep és máris balhé van. Ha zendülés lesz és híre megy a császári udvarban, akkor nekem végem. Már jó ideje figyeltetem ezt a rabbit, de nem tűnik bajkeverőnek. Mintha a feleségem is mondott volna valamit róla. Akkor most van országa, de nincsenek alattvalói? Mi van vele? Mit mond? Bizonyosságot tesz az igazságról. Mi az igazság?

Beszélgés közben hol jár az eszünk? Arra figyelünk, amit a másik mond, vagy a következő mondatunkon gondolkodunk? Keressük azt az ütős érvet, amivel legyőzhetjük? Még a végére sem értünk a beszélgetésnek, de már a veszteségeket próbáljuk felmérni és minimalizálni? Talán nem is érdekel, hogy mit mond a másik, és az időjárás, a tegnapi meccsen, vagy a holnapi ebédlen merengünk? Esetleg ahogy a gyerekek fogalmazták meg: Cintányérozó majmok masíroznak körbe-körbe a fejükben, vagy úgy csinálnak, mint a TV-reklámban: Pá-pá-pá-pá, és befogják a fülüket.

Érdekel-e minket a másik és az, amit mond? Érdekel-e minket az igazság? Az igazság egy szelete az, testvéreim, hogy gyorsan, túl gyorsan elfeledjük nagypéntek történéseit. Vasárnap hajnalban feltámadt a sírból Jézus. Legyőzte a mi legnagyobb ellenségünket, a halált. A sátn hatalma megtört. Halleluja! Ma hétfő van, már arról beszélnek a tanítványok, hogy kiknek, hol és hogyan jelent meg Jézus személyesen. Halleluja! Nagy öröm van a szívekben. A tamások egy kicsit hitetlenkednek, mert ők éppen lemaradtak az Úrral való találkozásról. Mindenki hátradől a székeben, és örül a boldog befejezésnek, mint egy hollywoodi produkciónál. Amikor pedig az úrvacsora szerezteségi igéjében elhangzik az, hogy „az Úr halálát hirdessétek, amíg eljön” (1Kor 11,26), hányan gondolunk nagypéntekre, vagy egyből azt mondjuk: „Á, igen, meghalt, de feltámadt, és az Atya jobbja van.” Nem szeretünk a rossz eseményekre, dolgokra emlékezni. Gyorsan elhessegetjük őket. Főleg nem Jézus keresztthalálára. Bizony még a templomba járók sem. Nem a kárhóztatás, leszidás a célom, hanem a figyelem felhívása. Szembe merünk-e nézni azzal, hogy nagypénteken a bűntelen Jézust, az igazat, az igazságot, az Istentől elfordult, elszakadt ember – kinek szíve telve hazugsággal, önzéssel, irigységgel, rablásvágygal, gyilkos gyű-

lőlettel – elítélte és megfeszítette. Amennyiben őszintén megvizsgáljuk szívünk szándékait, akkor ránk kell hogy törjön az elviselhetetlen felismerés: mi sem vagyunk jobbak. Az Ő ártatlan tisztasága mellett égbekiáltóan látszik a mi bűnösségünk, amiért Nekí meg kellett halnia. Ugyanis, ha ezt nem tette volna meg, akkor semmi reményünk nem lenne Isten előtt.

Pilátus is ezzel szembesült: ha ezt az embert halálra szánják, akkor én mit érdemelnék? „*En nem találok benne semmiféle bűnt.*” Semmi vádolásra okot adó dolgot. Nem véletlenül mosta a kezét. Szeretett volna megszabadulni ettől a felelősségtől. „*Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust, és a bírói székre ült.*” A görög szöveg megenged egy gondolatjátékot. Ugyanis a *kihozatta* és az *ült* igék ugyanabban az igealakban vannak. Aoristos E/3, amit a múltban történt dolgok elbeszélésére használtak, de egyáltalán nem jelent műveltető módot. Természetesen a műveltetés értelmezése egy vezető ember személye esetén befér a fordításba, hiszen nem ő csinál mindent. Azért moncolgattam ezt, mert az előbbi mondatot most két különböző értelmezéssel fogom elmondani. Az elsőben nem lesz műveltetés: „*Pilátus meghallván ezeket a beszédeket, kihozta magával Jézust, és leült a bírói székre*”; a másodikban mindkét igét műveltető alakba tesszem: „*Pilátus meghallván ezeket a beszédeket, kihozatta Jézust, és leültette a bírói székre*”. Akkor ki is ült a bírói székre?

Abban biztosak lehetünk, hogy ítélet született. Pilátus, vagy Jézus? Az ember, vagy Isten? Két ítélet született. Egy igazságos, és egy igazságtalan. Igazságos, hogy az ember bűnéért halállal kell fizetni. Igazságtalan, hogy Jézusnak kellett ezért meghalnia. Melyik ítélet hol született? „*Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked.*” Testvérem, te kinek gondold, ismered Jézust? Ő a pantokrátor, az ítélő Úr? Király Ő, aki uralkodik felettünk, vagy Főpap, aki saját magát áldozta fel a kereszten értünk? Talán Próféta, aki Isten akaratát közvetíti felénk? Vagy az Atya Fia, aki szeretetből megtisztította a templomot? Esetleg szolgál, aki megmossa a lábunkat? Hogyan ismered Őt? Magadtól mondd vagy mások mondták neked? Jézust ismerve hogyan látod magad? Mi az igazság?

2. A tanítvány igazsága

A világ igazsága, hogy meg akar szabadulni Jézustól, hiszen Ő tükröt tart elé. Láss engem, és lásd magad! Pilátus a megvert, megcsúfolt Jézust töviskoronával a fején és bíborpaláttal a vállán, így mutatja be: „*Íme, az ember!*” Gondoljunk Munkácsy híres képére az *Ecco Homo*-ra. Áll némán Krisztus, és előtte tajtékzik a tömeg. Feszülnek az izmok és az indulatok, egy-egy térd földre rogy, néhány kéz imára kulcsolódik, de a tömeg üvölt. „*Íme, az ember!*” Ehhez képest miben más a tanítványok igazsága? Erről szólnék másodszor.

A tömeg üvölt: Vidd el! Feszítsd meg! Keresztre vele! Barabbást választjuk! Ott állhattak Jézus tanítványai, követői a sokaság szélén, mert közelebb menni nem mertek, és megdöbbenne hallhatták, hogy Bar Abbá-t –

arámul az Atya Fiát – engedték szabadon. Barabbást a rablót elengedték, Jézust pedig megfeszítették. A rablót, a bűnös embert látva, magunkra ismerünk, megszanjuk, és magunkhoz öleljük, míg Isten Fiát látva, idegesek leszünk, és menekülnénk előle, mert szembesít magunkkal. A világ örül, és a jól végzett munka nyugalomával álomra hajtja a fejét, az örök veszítet okozó mély álomra.

A tanítványok követik Jézust, de csak a bátorságuk és a stressztűrő képességük szerint. A Gecsemáné kertben elszaladt a többségük, Péter pedig karddal hadakozva akarta megölni mesterét. Ez a Péter néhány óra múlva háromszor tagadta meg, nehogy lebukjon. A legkitartóbb talán a szeretett tanítvány volt, aki még a kivégzésre is elment. Ott állt Mária, Jézus anyja mellett.

Az igazság egy másik szelete az, hogy Jézus követői nem azt várták mesterüktől, a Messiástól, hogy hagyja magát keresztre feszíttetni. A zélóták egy katonai vezetőt vártak, akinek vezetésével levetik magukról a rómaiak igáját. A farizeusok, olyan Messiást vártak, aki megdicséri őket, mert betartották a törvényeket. Az esszénusok vagy qumráni közösség, a helyes istentiszteletet, a tiszta főpapság visszatértét és a kegyes élet megújulását várta. Az egyszerű zsidó ember pedig a nyomorúságból, szenvedésből való szabadulást, gyógyulást. Jézus mai követői, mit várnak Tőle? Mi mit várunk Tőle? Talán azt, hogy áldja meg a mi elképzeléseinket, terveinket, álmainkat. Áldásaival halmozzon el. Jó munkával, jó párkapcsolattal, kényelmes étellel. Mindeközben Ő csak a feltámadott Úr legyen a menny biztos távolában, aki hatalmát arra használja, hogy minket megvédjen. Természetesen legyen annyira kegyelmes is egyben, hogy minden bűnünket bocsássa meg szó nélkül. Ne is terhelje a lelkiismeretünket furdalással, számonkéréssel, emlékeztetéssel. Azonban ha megszorodnánk, vagy nehézségbe kerülnénk, akkor legyen rögtön mellettünk és vigasztaljon. Mit várunk Tőle? Mi az igazság?

A szeretett tanítvány, János az általa írt evangéliumban nem akarja elkerülni az igazságról való beszédet. Már az első fejezetben így szól: „*Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egy-*

szülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (Jn 1,14) A továbbiakban kifejti bővebben, hogy mi is a tanítványok igazsága. Ő maga látta és hallotta, ahogy Jézus meghalt. „*Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: „Elvégeztetett!” És fejét lehajtva, kilehelte lelkét.*” A mi bűneinket vitte fel testében a keresztfára. Ez valóságosan megtörtént, nem csak egy intellektuális magyarázat vagy mese. „*Aki pedig látta ezt, az tesz róla bizonyosságot, és az ő bizonyágtétele igaz, és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek.*” Arról is szól, hogy üres volt a sír vasárnap reggel. Az asszonyok vitték a hírt nekik. „*Elvitték az Urat a sírból.*” Odafutva személyesen győződött meg róla: „*bement a másik tanítvány is, aki elsőnek ért a sírhoz, és látott, és hitt.*”

Az is igaz a tanítványokra, hogy szeretnék megérteni a mester tanításait. A hűséges Krisztus-követők próbálják megfejteni, megérteni, megismerni Isten. Én is elmentem a teológiára tanulni. Azt kellett nagyon hamar megtapasztalnom és megértenem, amit *Az Úr csodásan működik* című ének is élénk hozza: „*Ki kétkedőn boncolja őt, annak választ nem ad, De a hívő előtt az Úr megfejtí önmagát.*” Egyszerűen csak lássunk és higgyünk! Az üres sírt látva higgyük, hogy feltámadt, és élő Urunk van, aki közbenjár értünk az Atyánál. Az üres keresztet látva higgyük, hogy ott elvégeztetett a szabadítás, és helyreállt az Istennel való kapcsolatunk Jézusban.

3. Az Isten igazsága

János látta az igazságot, Jézust. Tudja, hogy ami történt, az igazságért történt, és bizonyosságot tesz az igazságról, hogy higgyünk benne. Ezért végezetül Isten igazságáról igyekszem szólni.

Isten igazsága sokféleképpen megtalálható a Bibliában. Például: Isten országa, és annak igazsága. Isten igazsága megigazulásra szolgál. Igazság a törvényből, a hitből. Az igazság fénye, ragyogása. A fenyegető igazság. Félelmetes, büntető igazság. Ezekben most idő hiányában nem tudunk végig menni, így próbálok a legfontosabbakra összpontosítani.

Igazság az, hogy „*Isten szeretet*” (Jn 4,8b). Ezt Jézus így fogalmazta meg: „*Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja barátaiért.*” (Jn 15,13) A honvédő katona életét adja bajtársaiért és az otthon maradt családtagokért, a hazáért. Ám ha meghal, nem tudja megmenteni a többiekét a saját élete árán. Ki menthetné meg őket? Ki menthetne meg minket? Ki tud megállni Isten ítélőszéke előtt, akárcsak saját magáért, pláne másokért? Természetesen csak az, akiben a legnagyobb szeretet van, aki maga a szeretet. Jézus Krisztus. „*Titeket azonban barátainknak mondalak*” (Jn 15,15).

Testvéreim, ez az Isten igazsága. „*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Mert Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön a világ általa. Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van, mert nem hitt Isten egyszülött Fiának nevében.*” (Jn 3,16-18)

Munkácsy Mihály: Ecce homo (1896)

Ennek az igazságnak beteljesülése a húsvét. Nem véletlenül ez a keresztyénség legfontosabb és legnagyobb ünnepe, központi lényege. Jézus születésének pontos dátumán, óráján, percén és gyermekekori éveinek eseményein – például mit evett reggelire, verekedett-e a többi fiúval – jól elvitakozhatnak a kutatók még évszázadokig, de halála és feltámadása minden kétséget kizáróan itt áll előttünk.

Istennek ezt az igazságát, hogyan értsük, hogyan alkalmazzuk a mindennapi életünkre? Ebben vezet minket a felolvasott ige a János evangéliumának 14. fejezetéből: „*ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek*”. Van helyünk Isten teremtésében. Nem kell céltalanul végig bolyonganunk az életünket. Jézust követve meg fogjuk találni az utat a nekünk elkészített helyhez. Az igazi helyünk Isten közelében van. Jézus előrement, hogy előkészítse azt a mi érzésünkre. A kereszten kifolyt vérével nem csak a bűneinket mosta le, de meg is békített minket az Atyával. Tökéletesen megváltott minket. Nincs mit hozzatenni. Bocsánat, de még a markunkat sem kell kéregetve tartani, hanem elég a keresztre feltekintve, egyszerűen beismerni, hogy kegyelemre szorult ember vagyok, szükségem van Jézusra. Ő megígérte, hogy ismét eljön, és maga mellé vesz minket, „*hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek*.”

„*Ahova pedig én megyek, oda tudjátok az utat*.” A tanítványok látták őt a mennybe fölmenni, de mégsem tudták utánozni vagy követni. Nincsen titkos záradék egyik evangéliumhoz sem a mennybemenés technikai leírásával. Ráadásul mi nem látunk fel a mennybe. Nem véletlen, hogy a földi útját tárják elénk a szentírók, hiszen abból mindent megtudhatunk, ami az életre visz bennünket.

A keresztre ment értünk, érted, a családodért, a szomszédodért, a barátodért, a postásért, sőt az ellenségedért is. Ő ment a keresztre, hogy nekünk ne kelljen! Az igazi bátorság ahhoz kell, hogy az Úr elé álljunk, és megvalljuk: Vétkeztem, bűneimmel én szegyeztek fel! Mégis sokszor így sóhajtok fel: „*Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat?*” Az emberi váradalmak elütnek Isten tervétől, sőt legtöbbször ellentétesek az Ő elképzelésével. „*Bizony, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim – így szól az ÚR.*” (Ézs 55,8) Isten kreatívabbnál kreatívabb módon próbálja tudtunkra adni, hogy mit érez irántunk, mi a terve velünk. Igyekszik bemutatkozni. Személyesen jött el közénk Jézusban. Ma is keres minket. A te ajtód előtt is ott áll, és bebocsájtásra vár.

Igazság az, hogy a számunkra ismeretlen utat Ő teszi meg hozzánk. Ezért mondja magáról Jézus „*Én vagyok az út, az igazság és az élet*”. A görög a *dzóé* szót használja, ami az élet igazi értelmét jelenti, a valódi életet. Amit csak Isten tud nekünk adni. Azt az életet, amit van értelme élni. Nem romlik meg, nem enyészik el. Ennek az életnek nem kell rettegnie, nem kell a kezét mosnia, mert ez az élet az igazságtól, az igazságból, Jézus Krisztus által van.

Egyszülött Fiát adta

Összefoglalva az elhangzottakat. Pilátus „*Mi az igazság?*” kérdését három oldalról vizsgáltuk meg. 1. A világ igazsága. Isten ellen lázad. Szeretné az Urat kifelejteni az életéből, de ítélet született felette. 2. A tanítvány igazsága. Jézust még a követői is félreérthetik. Ám ha hittel követik, akkor nem tévesztik szem elől. 3. Az Isten igazsága. „*Mert úgy szerette*

Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Ma ünnep van. Jézus feltámadását ünnepeljük. Arra kérlek, testvérem, hogy a teljesebb megértés és átélés végett ne feledkezz meg a nagypénteki történeésekről! Hiszen a feltámadás a pont az i-n, az ékkő a korona tetején, de mit ér, ha nincs meg az alap, amire épül. Emlékezz arra, hogy Isten mit tett érted, és add tovább a felismert és megismert örömhírt! Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó – annak minden következményével együtt! Ámen

Oszlács Endre legátus,
IV. évf. teológiai hallgató

ORBÁN MÁRIA AZ ÉLET TERHE

Amikor könnytől ázik a szemem,
Amikor bú, baj marja a lelkem,
Mikor hitem is elhagyott engem,
Akkor te csendben ott vársz már engem.

Amikor nem látsz kiutat, reményt
Amikor hited pislákol, nem ég.
Amikor életed gyümölcstelen,
S úgy érzed már elveszett minden,

Mikor viszed magad, mások baját,
Úgy érzed az élet összes gondját,
Akkor egy szelíd hang szól szelíden:
– Én levezem a terhed, gyermekem.

...Akkor a sötétség helyén fény ragyog,
Eltűnik minden mi rút, s gonosz,
Világosságod betölti lelkem,
Utamon vezetsz örökké engem.

Akkor a nehéz is már könnyű lesz.
Akkor a bánat is eltörpülhet.
Akkor gondjaid mind Elé teszed,
S Ő levezi minden terhedet.

Bevezetés. „Ezeket a beszédeket mondta el Mózes egész Izráelnek a Jordánon túl a pusztában, az Arábia-völgyben, Szúffal szemben, Párán és Tófel, Lábán, Hacérot és Dí-Záháb között. Tizenegy napig tartott az út a Hórebtől Kádés-Barneáig, a Széir-hegyvidéken át. A negyvenedik évben, a tizenegyedik hónap elsején történt, hogy Mózes elbeszélte Izráel fiainak mindazt, amit megparancsolt neki az ÚR, miután megverte Szíhónt, az emóriai királyt, aki Hesbónban lakott, meg Ógot, Básán királyát, aki Astárotban lakott, Edrei mellett. Így kezdte Mózes magyarázni ezt a törvényt a Jordánon túl, Móáb földjén” (5Mózes 1,1-4)

Nem csak az igehirdetés, de a fejezet és az egész könyv, Mózes 5. könyve bevezető sorai ezek. Elénk adja azt a helyzetet, amiben elhangzik Mózes 5. könyvének nagy része. A nép Mózes vezetésével újra ott van Kánaán földjének határánál. És itt Mózes újra elmondja a népnek Isten törvényét útravalóul és emlékeztetőül, és elmondja azt is, hogy vezette eddig őket Isten az egyiptomi szolgaságból a pusztaságon át az Ígéret földje határáig sok-sok csoda által. El kell ismételni, hiszen az a nemzedék, akik ezeket hallották és átérték személyesen, már kihalt vagy legalábbis már nagyon idős. A mostani nemzedéknek, a gyerekeknek, unokáknak is hallani kell, mielőtt belépnek az Ígéret földjére, a szövetségkötést és a csodákat, amit az Úr tett elődeikkel. Mert ezért vannak ott, ez a nép létének meghatározója. Hallani kell a jelen generációnak is, mit tett az Úr velünk és őseinkkel. El kell mondani, tovább kell adni.

Most ott vannak újra, ahol negyven évvel ezelőtt.

Elindultak a Hórebtől, vagy más néven a Sínai-hegytől, a szövetségkötés helyétől, és tizenegy nap alatt megtették az út nagy részét. Tizenegy NAP. Döbbenjünk bele kicsit abba, hogy egy tizenegy nap alatt megtehető úton vándoroltak negyven évet. Tettek egy nagy kitérőt. Persze volt oka ennek – erről szólnak a fejezet következő mondatai –, Isten büntetése volt ez. Ki kell haljon az a nemzedék, amely fellázadt Isten ellen, és csak a következő mehet be az Ígéret földjére. És haszna is volt, hiszen a hosszú pusztai vándorlás alatt formálódott a nép igazán egy egységes, Istenre figyelő, Istenre hagyatkozó közösséggé.

De most hadd jussanak eszünkbe a magunk felesleges körei. A kitérőink, a vargabetűink, amikor napok, hónapok, évek telnek el úgy, hogy ugyanott tartunk, vagy ugyanoda térünk vissza. Ugyanazokat a hibákat, bűnöket követjük el, ugyanazokat a vitákat folytatjuk le valakivel, ugyanazokat a sérelmeket, hibákat, hibákat évek óta. Miért? Nem merek meghozni egy döntést? Megtenni egy fontos lépést? Nem merek Istenre hagyatkozni? Nem akarom beismerni, hogy segítséget kellene

kérjek Istentől és egy szakembertől? Jó így jámi az ismert, megszokott felesleges köröket, kitérőket, nem tanulva a saját hibáinkból sem?

De tudhatom, hogy Isten ezalatt is velem van. Miközben várja, hozzá forduljak, segítséget kérve, bízva Benne. Csendben, türelmesen vár, és velem van a bukásaimban, kudarcaimban is. És felesleges köreinket is felhasználja javunkra, épülésünkre, hogy tanuljunk belőlük.

Itt áll tehát most a nép Mózes vezetésével a pusztai vándorlás végén és visszatekintenek a negyven évvel ezelőtti időkre. Mi is történt? Miért volt a negyven év? Hallgassuk, figyel-

jük úgy, hogy lássuk meg benne a magunk helyzetét! Mert ez a régi történet megszólít ma is minden kicsit is hasonló helyzetben levőt.

Mi történt negyven éve? Túl az egyiptomi szolgaságból való szabadulás és a pusztai vándorlás sok csodáján (tíz csapás, tenger kettéválasztása, manna – kenyér a pusztában, fűrjek, forrás fakad a sziklából...) és a Sínai-hegyi szövetségkötésen, Isten elvezette népet az Ígéret földje határáig.

„Ott ezt mondtam nektek: Megérkeztetek az emóriai hegyvidékéhez, amelyet nekünk fog adni Istenünk, az ÚR. Lásd, Istened, az ÚR neked adta ezt a földet. Vonulj hát ellene, és vedd birtokodba, ahogyan meghagya atyáid Istene, az ÚR. Ne félj, és ne rettegj! Akkor odajöttetek hozzám mindnyájan, és ezt mondtátok: Küldjünk előre embereket, hogy kémeljék ki nekünk az országot, és hozzák hírt, melyik úton kell felvonulnunk, és milyenek azok a városok, amelyekbe be kell majd vonulnunk. Jónak láttam ezt, és kiválasztottam közületek tizenkét férfit, minden törzsből egyet. Ezek elindultak, fölmentek a hegyvidékre, eljutottak az Eskól-völgyig, és kikém-

lelték az országot.” (5Mózes 1,20-24)

Mózes 4. könyve szerint (4Mózes 13) Isten szavára választ ki és küldd ki Mózes tizenkét kémét az elfoglalandó terület megismerésére, itt pedig arról olvasunk, hogy ez a nép kérése volt. Nem az ellentmondást kell ebben látnunk, hanem azt, ahogy ez a két leírás kiegészíti egymást. Az emberekben ott volt a kíváncsiság, a vágy, hogy lássák előre, mi vár rájuk. Isten pedig ezt jóváhagyta. Mennyivel jobb lett volna, és mennyire máshogy alakul

a nép élete, ha kíváncsiság nélkül, az előre tudás nélkül mernek Istenben bízva előre menni, és elfoglalni az Isten által nekik szánt területet!

Visszatérnek a kémek és beszámolnak:

„Szedtek annak a földnek a gyümölcsseiből, és elhozták nekünk. Hírt is hoztak nekünk, és ezt mondták: Jó földet akar nekünk adni Istenünk, az ÚR. Ti azonban nem akartatok felvonulni ellene, hanem fellázadtatok Isteneteknek, az ÚRnak a parancsa ellen. Zúgolódtatok sátraitokban, és ezt mondtátok: Gyűlöl bennünket az ÚR, azért hozott ki Egyiptomból, hogy most az emóriai kezébe adjon és elpusztíton bennünket. Hová is vonulnánk? Testvéreink elcsüggesztették szívünket, amikor ezt mondták: Magasabb és szálasabb nálunk az a nép, városaik nagyok, és falaik az égig érnek, sőt még az anáikiak fiait is láttuk ott.” (5Mózes 1,25-28)

Egy új, ismeretlen terület van előttem, ahova indulnom kell. Látnok belőle valamit. Látom, mennyi jó, öröm, áldás, gazdagság van benne. De látom a nehézségeit, buktatóit is.

Mennyi ilyen helyzet van az életünkben! Így vannak az érettségizők, akiknek lezárul a közép-

iskola, és megkezdődik az önálló, felnőtt élet, egy új életszakasz, új iskola (vagy munkahely), újfajta kihívások, elvárások. Így van, aki új munkahelyen kezd dolgozni, aki új helyre költözik. Akinek a családjában, kapcsolataiban áll be fontos változás: egy új kapcsolat vagy a meglévő kapcsolat megváltozása egy házasságkötéssel vagy gyermek születésével vagy esetleg válással vagy a gyermek elköltöztetésével. Vagy ha testünk állapotában áll be meghatározó változás egy betegség, egy gyógykezelés, műtét miatt. De ilyen új helyzet a gyász, egy számunkra fontos ember elvesztése is.

Most gyülekezetünk is ilyen helyzetben van. Csobánkán új gyülekezeti központ kialakítása indult meg most egy új ingatlan megvásárlásával. Nem szeretném ezt az ígét jobban aktualizálni erre a helyzetre. Értsük és érezzük meg az aktualitását.

Milyen üzenetet érthetett meg az akkori nép és érthetünk meg mi mai helyzeteinkre? Isten ajándéka a jövő, és az, amit Ő abban tervez velünk, és ad majd nekünk. Az is, ami meg ismeretlen, az Ő kezében van, az Ő

kezeiből fogadhatjuk. Így olvastuk/hallhatuk: „Megérkezettek az emóriak hegyvidékéhez, amelyet nekünk fog adni Istenünk, az ÚR. Lásd, Istened, az ÚR neked adta ezt a földet.”

Tekints vissza, lásd meg, hogyan vezetett eddig is az Úr e mai napig! Mennyi nehézségben tartott meg, mennyi csodát tett veled! A nép számára ez – az Egyiptomból való szabadulás és a pusztai vándorlás csodái (ahogy azt fentebb már elsoroltuk) – múltuk olyan meghatározó alapélménye, amihez újra és újra visszatérnek. Számos zsoltárban és más ószövetségi imádságban, beszédben halljuk, ahogy visszatekintenek rá, elismélik, és ezzel emlékeztetik magukat és az egész népet, hogy kicsoda az Úr és mit tett velük, őseikkel. Nekünk nagyon megerősítő újra és újra visszatekinteni, hogy mennyi csodát tett velünk az Úr! Megbízható, erős, nagyhatalmú vezető az Úr, ez mutatják tettei.

Úgy gondoskodott az Úr népéről, hordozta őket, mint apa a gyermekéről. „A pusztában is láthattad, hogy egész úton, amelyen jártatok, úgy vitt téged Istened, az ÚR, ahogy a fiát viszi az ember, míg el nem érkeztek erre a helyre.” (5Mózes 1,31) Eszünkbe juthat egy-egy ilyen konkrét kép, ahogy az édesapa (vagy édesanya) ölében viszi át gyermekét olyan helyeken, ahol saját lábán nem tudna átmenni, vagy már ereje nincs hozzá. Milyen szép ez a kép. Bizonyára mi magunk is megtapasztaltuk ezt gyermekként és szülőként is sokféle módon. Az egészen kicsi gyermeket természetes, hogy ölében hordozzuk, mert még nem tud járni, a nagyobbbat ölébe vesszük, ha bajban van, ha megfárad, erőre, vizsgálatásra van szüksége, de a kamasz vagy felnőtt gyermek életét, ügyeit is magunkon, magunkban hordozzuk. Úgy visz, hordoz az Úr, ahogy fiát viszi az ember.

Győztes harcos az Úr! „Istenetek, az ÚR, aki előttetek jár, harcolni fog értetek éppúgy, ahogyan Egyiptomban tette értetek, szemetek látára.” (5Mózes 1,30) Így volt ez az Egyiptomból való szabadulásakor és így van ma is. Győztes Urunk van, aki még a legnagyobb ellenséget, a halált is legyőzte! Ezt ünnepeljük nemcsak húsvétkor, de minden vasárnap is. Krisztus a kereszten magára vette minden bűnünket, minden terhünket, elhordozott minden büntetést, kínt, halált. És feltámadásával legyőzte azt. Ő a mi Urunk, Istenünk, Ő áll ma is mellettünk, küzd értünk, Őrá számíthatunk nehézségeinkben, har-

cainkban, félelmeinkben, ha behívjuk Őt életünkbe, ha rábízunk magunkat.

A nép reagálása a kémek beszámolójára: félelem, zúgolódás, bizalmatlanság, hitetlenség, lázadás. Egészen odáig mentek el, hogy azt gondolták, Isten gyűlöli őket: „Zúgolódatok sátraitokban, és ezt mondtátok: Gyűlöl bennünket az ÚR, azért hozott ki Egyiptomból, hogy most az emóriak kezébe adjon és elpusztítson bennünket.” (5Mózes 1,27) Egy hamis képet vetítettek ki Istenre. De sokszor van, amikor félelmeim, kétségeim, ne-

hézségeim miatt egy hamis képet vetítetek ki Istenre! Biztos nem szeret, gyűlöl az Isten, azért engedi meg a próbatételt, a nehézséget. Sőt egészen odáig elmegyünk olykor, hogy akkor nincs is Isten, ha ezeket engedi megtörténni.

Persze mondhatnánk, hogy jogos a félelmünk. A kémek arról számoltak be, hogy hatalmas, nagyon erős emberek lakják a földet és a városaik is megerősített, fallal körülvett városok. Ez a realitás. Nehéz a feladat, sok a kérdőjel, fájdalmas a kezelés, bizonytalan a jövő... Ez a realitás. Igen, de Isten ereje, hatalma, eddigi tettei is ugyanolyan realitás, valóság! Nem? Vagy azt nem hiszem? Kire, mire tekintek ezekben a helyzetekben? Komolyan veszem-e mindazt, amit hallottunk előbb? Hogy Isten kezében a jövőm, hogy Isten ugyanúgy megsegít a jövőben, ahogy azt a múltban tette, hogy Isten ma is győztes Úr?

Vegyük hát komolyan a néphez és most hozzánk szóló felszólítást, biztatást: „Ne félj, és ne rettegj! ... Ne ijedjete meg, és ne féljetek tőlük!” Így legyen! Ámen.

Stift János b. lelkipásztor
(Az igehirdetés elhangzott 2019. május 12-én a pomázi református templomban) ■

REMÉNYIK SÁNDOR LEFELÉ MENET

„Elváltozék...” Köntöse, mint a hó.
Olyan szép, hogy már-már félelmetes,
Mégis: a hegyen lakni Vele jó.
Maradni: örök fészket rakni volna jó.
De nem lehet. Már sáppad a csoda,
Az út megint a völgybe lehalad.
Jézus a völgyben is Jézus marad.
De jaj nekünk!
Akkik a völgybe Vele lemegyünk,
Megszabadított szemű hegy-lakók
Csak egy-egy csoda-percig lehetünk.
Elfelejtjük az elsápadt csodát.
És lenn, a gomolygó völgyi boróban,
Az emberben, a szürke-szomorúban
Nem látjuk többé az Isten fiát.

Testvérem, társam, embernek fia.
Igaz: a hegyen nem maradhatunk.
Igaz: a völgyben más az alakunk,
Nekünk lényegünk, hogy szürkéek vagyunk.
Botránkozásul vagyok neked én
És botránkozásul vagy te nekem,
Mégis: legyen nekünk vigasztalás,
Legyen nekünk elég a gyászlelem:
Hogy láttuk egymás fényes arculatját,
Hogy láttuk egymást Vele – a Hegyen.

NE ÍTÉLJ!

Istenem, add, hogy ne ítéljek –
Már tudom én, honnan ered,
Micsoda mélységből a vétek,
Az enyém és a másoké,
Az egyesé, a népeké.
Istenem, add, hogy ne ítéljek.
Istenem, add, hogy ne bíráljak:
Erényt, hibát és tévedést
Egy óriás összhangnak lássak –
A dolgok olyan bonyolultak
És végül mégis mindenek
Elhalkulnak és kisimulnak
És lábaidhoz együtt hullnak.
Mi olyan együttűn ítélünk
S a dolgok olyan bonyolultak.
Istenem, add, hogy minél halkabb legyek –
Versben, s mindennapi beszédben
Csak a szükségeset beszéljem.
De akkor szómban súly legyen s erő
S mégis egyre inkább simogatás:
Ezer kardos szónál többet tevő.
S végül ne legyek más,
mint egy szelíd igen vagy nem,
De egyre inkább csak igen.
Mindenre ámen és igen.
Szelíd lepke, mely a szívek kelyhére ül.
Ámen. Igen. És a gonosztól van
Minden azonfelül.

**FELOLDOZOTT,
JÉZUSHOZ KÖTŐDŐ,
ELKÖTELEZETT ÉLET I.**

**Péter apostol
2019. március 7.**

Textus: Máté 26,30-35; 69-75; János 21,15-17

Ha egy darab fát meglátunk, sok minden eszünkbe juthat, hogy mire lehetne használni, mi mindent lehetne belőle vagy vele csinálni. Talán az első gondolatunk az lenne, hogy mi másra lenne jó, mint tüzelőnek. Más talán azt mondaná, hogy lehetne belőle valami szépet faragni, akár a művész a saját arcképét, vagy akár csak egy poháralátétet – sok mindenre lenne jó.

Amikor Péter apostol életével találkozunk, és látjuk személyiségét, sok minden eszünkbe juthat, milyen is volt Péter. Ami a szívéen, az a száján. Nem kertelt, nem játszott meg magát, mindig kimondta, amit érzett és gondolt. Egy kicsit faragatlan volt. Nem volt benne semmi diplomáciai érzék, semmi udvariaskodás. Amikor Jézus megkérdezi, hogy kinek mondanak engem az emberek, a tanítványok azt válaszolják: Keresztelő Jánosnak, Illésnek, egynek a próféták közül. És amikor megkérdezi tőlük, hogy ti kinek mondotok engem, Péter válaszol a többiek nevében is: „*Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia!*” Péter mondja ki azt, amiről egymás között talán már sokszor beszéltek a tanítványok.

Sándor Levente lelkipásztor

Amikor ezután Jézus küldetése céljáról, értelméről beszél, hogy az Embernek Fia a gonosz emberek kezébe adatik, kersztre feszítik, megölik, de a harmadik napon fel fog támadni, akkor Péter félrevonja Jézust, és azt mondja neki: „*Isten mentsen, Uram, ez nem történhet meg veled!*” Ekkor is azt mondja, amit érez és gondol. És bár az első alkalommal Jézus azt feleli neki „*nem test és vér fedte fel ezt előtted, hanem az én mennyei Atyám*”, amikor Péter meg akarja feddeni és helyre akarja igazítani az Isten Fiát, akkor pedig ugyanennek a Péternek ezt mondja: „*Távozz tőlem, Sátán, mert bántásomra vagy nekem!*”

Jézus kézbe vette Péter életét, és elkezdte faragni, formálni. Még egyáltalán nem volt egy megbízható, sziklaszilárd személyiség, de Jézus már akkor Péternek nevezte el, mert tudta, mivé akarja alakítani, hogy mit fog kihozni belőle. Ha megnézzük a nagycsütörtök esti történetet, azt mondhatnánk: sok mindent lehetne erről a Péterről mondani, de hogy egy köszikla lenne, azt nem. Fogadkozik, ígéretet: „*Az életemet adom érted!*” – néhány órával később meg még azt is letagadja, hogy bármi

köze lenne Jézushoz: „*Nem ismerem azt az embert.*”, végül pedig szitkozódva és esküdözve tagadja le az Isten Fiát. Egy igen ingatag „*kösziklát*” látunk még ekkor, Jézus mégsem veti meg, nem ítéli el, hanem előre figyelmezteti, később pedig szeretettel fogadja vissza a bűnbánó Pétert.

Olyan jó látni, hogy Jézus azt is látja, hogy belőled mit tudna kihozni! Talán vannak, akik azt mondják: „*Ugyan már, az én életem, az én személyiségem, amit én csinállok, mire jó? Nem jó az semmire!*” Vannak, akik megvetnek, lenéznek, haragszanak ránk, de Jézus, aki mindenki másnál jobban ismer bennünket, ismeri a hibáinkat, a bűneinket, a gyengeségeinket, a mulasztásainkat, a jellemhibáinkat és mindazt, amit valaha elrontottunk – nagyon jól tudja, és mégis szeretettel közeledik hozzánk. Mert azt is tudja, hogy mivé lehetsz, ha kézbe vesz az Isten, ha hagyod, hogy Ő formáljon téged, hogy kivegyen mint fahasábot, és egy gyönyörű szobrot alkosson belőled. Hogy ne a tűzrevaló, a pokol, a kárhózat felé rohanó emberek sokaságában sodródj az Isten örök ítéletébe, hanem Jézus Krisztus képére formálódva, az Ő arcvonásai tükröződjenek vissza rólad, az Ő szeretete, jósága, türelme, mindaz, amire megváltott, amire tanítani akar téged.

Jézus szeretné kézbe venni a te életedet is, és szeretne formálni, alakítani. Vajon hagyjuk-e, hogy formáljon bennünket? Hogy levágjon olyan bűnöket, amelyek hozzánk nőttek, amelyek megszokássá váltak az életünkben? Hagyjuk-e, hogy Jézus azt mondja: „*Nincs erre szükséged, ez árt az életednek?*” És hagyjuk-e, hogy megadja mindazt, amire szükséged van, hogy az Ő orcája kirajzolódjon rajtad? Jézus szeretettel és kegyelemmel, de határozottan szeretne tanítani bennünket: ha Jézus nem hal meg a kereszten, nincs megváltás, nincs bűnbocsánat, nincs örök élet! Jézusnak meg kellett halnia, hogy neked örök életed lehessen!

Amikor Péter fogadkozik, ígéretet, Jézus azt mondja: „*mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg*

engem”. Péter mintha meg se hallaná. Amikor pedig tagad, eszébe sem jut, mit mondott az Ő Ura. Pedig hányszor tanít minket is Jézus, hányszor figyelmeztet, óv szeretettel, hányszor hangzik az igehirdetésben: „*Szeresd felebarátodat, mint magadat!*” Bocsáss meg, ahogy szeretnéd, hogy Isten is megbocsásson neked! És mégis, szinte naponta megharagszunk, megbántunk embereket, és nem a Krisztus szeretete, hanem a mi emberi indulatunk árad a világba.

Jézus erőt ad, hogy az Ő útján tudjunk járni. Hogy ne csak utólag jusson eszünkbe, hogy mit kellett volna tennünk. Vajon elkérjük-e tőle, hogy „*Útadat, Uram, mutasd meg, Hogy el ne tévelyedjem*”, elkérjük-e tőle, hogy „*Jézus, mutasd meg, mit kell ma tennem*”? Vajon kéred-e az Úr Jézus vezetését, segítségét? Kéred-e, várod-e, hogy Jézus mutassa meg neked a helyes utat, vagy úgy vagyunk, mint Péter: tudjuk mi, csak sokszor megfeledekezünk róla. Mennyi mindent tudunk, mégis milyen sokszor nem látjuk az életünkön! Átsugárzik-e rajtunk az Isten szeretete, kegyelme?

Olyan jó látni, hogy Jézus nem mondott le Péterről, és nem mondja azt, hogy „*reménytelen eset vagy, Péter! Kár veled foglalkozni, kár rád az időt fecselelni!*” Amikor Péter elbukik, miután harmadszor is letagadta Őt, Jézus nem fordul el tőle, nem mondja azt, hogy „*látni sem akarlak*”, hanem szeretettel fordul felé. Nem azzal a tekintettel, hogy „*látod, látod, Péter, én megmondtam... megint igazam volt...*”, hanem mentő szeretettel néz rá. Az új esély, a megváltás, a bűnbocsánat szeretetével fordul felénk a mi Urunk. Mert mielőtt elítélnék Pétert, megvetnénk és

lesajnálánk, nézzük meg, hol van a többi tanítvány? Nincsenek sehol. Otthagyták Jézust. Péter nagyon szereti Jézust. Ragaszkodik hozzá, és szeretne a közelében lenni, amikor Jézust elítélik. A szeretet viszi oda, de még nem ismeri önmagát. Itt még azt hiszi, hogy „majd én megoldom! Hát vagyok én olyan erős, olyan kemény!” De szégyent vall az ereje.

Hányszor igyekszünk mi is szeretetből tenni dolgokat, de nem Jézusra nézünk, hanem csak a saját erőnkre, a saját képességeinkre! Kudarcot vallunk, mert Isten szeretetének ereje nélkül bukásra van ítélve az ember igyekezete. Hányszor szól az Isten! Ő nem akarja elrontani az örömeidet, nem akar elvenni örömteli dolgokat, hanem szeretné helyrerakni az életedet. Szeretne megóvni családódsoktól, fájdalomtól, attól, hogy utólag kelljen belátnod: „de jó lett volna, ha nem fecsérelem volna el éveket, évtizedeket Jézus nélkül, hanem rábízom az életemet, és Őt követem, és amit a Bibliában olvasok, azt komolyan veszem, és igyekszem aszerint élni, és elhiszem, hogy Jézus értem is odaadta az életét, és hogy nem tudok a saját erőmből bemenni a mennybe”. Ígérgethetek: „Majd megváltozok! Majd megjavulok!” Hány ember tesz fogadalmakat január 1-jén, de a statisztikák szerint már egy héttel később a kétharmaduk nem tudja megtartani. Saját magunkat is próbáljuk becsapni, de nem megy. Jézus pedig szeretettel bátorít: „Gyere! En tudok segíteni! Fogd meg a kezem, és megmutatom neked az örök élet útját!”

Péter fogadkozik, de ekkor még nem fogja meg Jézus kezét. Jézus arra hív téged is, hogy ne fogadkozz, hanem fogódkodj bele a Jézus kezébe! Fogd meg az Ő hatalmas kezét, fogadd meg az útmutatását, Ő tud neked segíteni, és az örök élet útján fog vezetni szeretetével és kegyelmével. Mert ahogy Pál apostol mondja: „*Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.*” Krisztus nélkül még a legalapvetőbb dolgokra sincs erőnk. Jézus arra hív, hogy átélj, az Ő szeretetének az erejével minden megváltozhat az életedben; ha belefogódkodol az Ő kezébe, a menny felé vezető úton fog vezetni téged.

Péter ekkor még teljes mértékben bízott magában. Sok mindent magának kellett megoldania, elémie. Azt gondolta, ugyanígy van az örök élettel is: „Majd én megoldom! Majd én megszerzem!” De az örök életet nem lehet megszerezni, csak elfogadni. Ajándékba adja neked az Isten, és ha elfogadod, ha hittel megragadod, akkor lesz a tiéd. Péter forró feje kevés ahhoz, hogy bejusson a mennybe. Jézusnak az ő forró szíve kell! Az érte égő, lángoló szívét tudja használni! Ha Jézusért ég a szívünk, akkor emberileg lehetetlennek látszó helyzeteken is átvetted bennünket. Ahogy ezt Péter átéli, hogy Jézussal még a vízen is tud járni. Amikor Jézus hívja: „*Jöjj!*” – kilép a csónakból, és tud a vízen járni, egészen addig, amíg Jézusra néz. Jézus nélkül ez lehe-

tetlen. Jézus nélkül elnyelnek bennünket a bűneink, a megszokásaink, de Jézussal egészen új távlatokat nyerünk, és a megoldhatatlan is megoldódik az Isten kegyelméből, az Isten szeretete által. Azt szeretné, hogy a szíved lángoljon érte, és tudatosan, hideg fejjel kövesd Jézust. Gondold végig: ez a legjobb út! Minden más út a kárhozatba vezet. Jézus az egyetlen, aki boldog örök életet tud neked adni. Jézus az, aki meg tudja áldani a te földi életedet, a házasságodat, a gyerekeiddel való kapcsolatot, a szüleiddel, a testvéreiddel, a munkatársaiddal való kapcsolatot, hogy szeretettel fordulj azok felé, akik körülötted élnek. Lángoló szívvel, és tudatosan, hideg fejjel kövessük a mi Urunkat.

Péter belátja a bukását. Nem szépíti meg, magyarázza, nem mentegeti magát. Beismeri, és Jézus megbocsát neki. A bocsánatát, a kegyelmét kínálja nekünk is. Ha mentegetjük, szépítjük, magyarázzuk a bűneinket, nem találunk bűnbocsánatot. De ha letesszük Jézus elé, Ő megbocsát minden bűnt azoknak, akik hozzá jönnek.

Jézus háromszor kérdezi meg Pétertől: „*Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem?*” Először így kérdezi: „*jobban szeretsz-e engem, mint ezek?*” „Hát annyira fogadkoztál, any-

nyira különbnek tartottad magad a többiek-nél! Még mindig fogadkozol?” Péter nem fogadkozik, hanem erősen fogja Jézus kezét. „*Uram, te tudod, hogy szeretlek téged.*” Nem ígéret. Jézus az isteni szeretet szavával kérdez, amivel csak Isten tud szeretni, Péter pedig alázatosan beismeri: „én csak az emberi szeretettel tudok szeretni, de azzal szeretlek teljes szívemből.” És utána újra kérdez Jézus, még mindig az isteni szeretet szavával: „*Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem?*” Péter alázattal újra csak ezt mondja: „*Uram, te tudod, hogy szeretlek téged.*” Jézus végül az emberi szeretet szavával kérdez, azzal a szeretettel, amivel mi szeretni tudunk: „*szeretsz-e engem?*” És tőled is ezt kérdezi: szereted-e Őt? Ott van-e a szívedben az odaadó, buzgó szeretet? Akarod-e cselekvő hittel szeretni Jézust? Nemcsak tudni róla és ismerni, hogy mit vár el tőled, hanem tenni azt, amit Ő kér. Tudod-e, hogy amit kér tőled, azt szeretetből kéri? Nem azért, hogy kihasználjon és kifacsarjon, mert hogyha megteszed azt, amit Ő rád bízott, az a te épülésedre, a te javadra, a te üdvösségedre lesz! Te magad is épülni fogsz általa, amit megteszel.

Jézus minden nap lehetőségeket készít elő. Előkészít nekünk találkozásokat, beszélgetéseket, lehetőségeket, amelyeket megragadva az Ő szeretetéről, jóságáról tehetünk bizonyosságot, és kifejezhetjük, hogy mi valóban neki tetsző életet igyekszünk élni. Hogy már nem ebből a világból valók vagyunk, hanem az Isten szeretete sugárzik át rajtunk. Mi sokszor észre se vesszük ezeket a lehetőségeket. Sokszor csak utólag vesszük észre, mennyi elszalasztott lehetőségünk volt bizonyosságot tenni. Imádkozni kell azért, hogy észre tudjunk venni a lehetőségeket, és bizonyosságot tudjunk tenni Jézusról, Jézus szeretetéről.

Jézus arra hív, hogy jó cselekedetekben járj. Ő nemcsak szép szavakat vár tőlünk, hanem az életedet akarja megújítani. Mert Jézus sem csak szép szavakkal szeretett téged, hanem az életét is odaadta azért, hogy neked megváltást szerezzen. Hogy te ne a kárhozat fia légy, ne az örök kárhozat felé sodródj az életed, hanem az örök élet, a mennyei dicsőség felé mehess, naponta egyre közelebb. Arra hív téged Jézus, hogy járj ezen az úton tudatosan, naponta megtéve azt, amire Jézus kér téged. Ha szereted Őt, akkor tenni fogsz azért, hogy ezt a szeretetet kifejezd Jézus felé. Mert

a hit nem elmélet, hanem élet. Akkor van értelme, ha valóságosan, cselekedetekkel megéltjük a hitünket. Jézus erre hív. Kövesd Őt és járj az Ő útján! Ne fogadkozz, hanem fogódkodj! Fogd meg az Ő kezét, és kövesd Őt teljes szíveddel, teljes lelkeddel, teljes életeddel.

Amikor Péter megfogja Jézus kezét, amikor belékapaszkodik, amikor Jézus újjászüli és betölti Isten Szentlelke az életét, és amikor a főpapok megparancsolják, hogy ne beszéljenek többé Jézusról, Péter azt mondja a főpapoknak, a nagytanácsnak, akik halálra adták az Isten Fiát: „Nem tehetjük! Nem tehetjük, hogy amit láttunk és hallottunk, azokat ne hirdessük. Tele van a szívem Jézussal, és nem tehetem, hogy ne beszéljek róla.” És ha a te szíved is megtelik vele, téged sem tudnak majd elhallgattatni, hanem áradni fog a szádról az Ő szeretetének örömhíre, a kezedből az Ő szeretetének jótette, és minden cselekedeted Jézus Krisztust fogja dicsőíteni, mert Ő megváltott téged. És aki átélte, hogy Jézus leoldozta róla a bűn láncát, az elkötelezi magát Jézus iránt, odaköti magát Jézushoz a szeretet kötelével, és Jézust akarja követni teljes szívvel, teljes életeddel.

Adja az Úr, hogy mi is boldogan mondjuk: „Nem tehetem! Nem tehetem, hogy amit átéltem, hogy Jézus megváltott engem, arról ne tegyek bizonyosságot. Nem tehetem, hogy elhallgassam. A házastársunkat se szoktuk letagadni, hát még Jézust, aki az életét adta értünk. Ő megváltotta Pétert, és egy egyszerű, ingatag „kősziklából” egy sziklaszilárd kősziklát alkotott, egy talán értéktelennek látszó fadarabból az Isten képét. Hogy Jézus képére és hasonlatosságára formálódjon az élete. Jézus így szeretne téged is kézbe venni,

formálni, feloldozni, hogy te önként kötelezd el magad őiránta. Ő nem kényszerít, hanem felajánlja a lehetőséget: ha hiszel benne, örök életet ad neked és Isten gyermeke lehetsz az Ő kegyelméből. Adja az Úr, hogy mindannyian örömmel ragadjuk meg az Ő kezét, és járjunk az Ő útján teljes szívünkkel! Ámen.

**FELOLDOZOTT,
JÉZUSHOZ KÖTŐDŐ,
ELKÖTELEZETT ÉLET II.**

**Pál apostol
2019. március 8.**

Textus: ApCsel 9,1-9. 17-20

Volt egyszer egy herceg, aki a király testvére volt. Gyermekeként nagyon jóban voltak, sokat játszottak együtt, őszintén tudtak beszélgetni egymással, kötődtek egymáshoz. De amikor eljött az idő, és az édesapjuk elköltözött ebből a földi világból, az idősebb testvér örökölte meg a trónt.

A herceg nagyon megharagudott a testvéreire. Irigylte őt, és szerette volna elfoglalni a helyét. Úgy gondolta, hogy neki jár a trón, ő is ugyanannyira megérdemli a királyi méltóságot, mint a testvére, és szolgálival merényletet tervezett a király ellen. De nem sikerült megölni a királyt, és a herceg börtönbe került. A börtön mélyének dohos cellájában várta a kivégzést, hiszen az árulásért, a király elleni merényletért halál járt. Tudta, hogy megérdemli a halált.

Egyszer csak váratlan vendége érkezett: maga a király jött le hozzá. Díszkíséret nélkül leült mellé, mint annak idején testvér a testvér mellé, és szeretettel szólította a nevén, szeretettel beszélt hozzá, és kegyelmet ajánlott neki. Ezt mondta: „Szabad vagy. Szabadon elmehetsz. De ha gondold, én örömmel venném, ha a királyság kormányzásában segítenél nekem. Örömmel számítok rád.” A herceg megdöbben. Nem erre számított. Nem szeretetre, kegyelemre, megbocsátásra készült, hanem ítéletre, haragra, amit meg is érdemelt, arra, hogy megbüntessék, mert ez járt volna neki. Odaborult a testvére lábai elé, és csak

ennyit mondott: „Köszönöm a kegyelmet. Nem fogod megbánni.”

Ettől kezdve a herceg a király leghűségesebb embere lett, akire mindenben lehetett számítani. Minden nehéz feladatban az élen járt, és igyekezett mindig kifejezni a háláját a király felé, mert érdemtelenül megbocsátást nyert, kegyelmet kapott, és igyekezett teljes szívvel meghálálni azt a meg nem érdemelt szeretetet, amit kapott.

A Király ma a te börtöncelládban szeretne leülni – melléd. Nem ítéletet hirdetni jön, nem azért, hogy megbüntessen, megalázzon, hogy a fejedre olvassa, mi mindent rontottál el, akárcsak ma hány bűnt, hány bűnös gondolatot, indulatot, vágyat engedél meg magadnak, hogy mi mindent tettél akár csak ezen a héten, ebben az évben eddig, amit a fejedre olvashatna jogosan a mindenség Királya. Melléd ül mint testvéred. Jézus Krisztus a mi testvérünké született karácsonykor. Leoldozza a láncaidat és ezt mondja: „Szabad vagy. Ha elfogadod az én kegyelmemet, ha hiszed, hogy értem is meghaltam a kereszten, szabad ember vagy.” És Ő hív: „Gyere, állj be az én szolgálatomba. Nem szolgaként, hanem társként, testvérként.” Állj mellé, és igyekezz megtenni azt, amit naponta rád bíz! Nem félelemből, hanem azért, mert ez a legkülönlegesebb kiváltság, ami emberrel megtörténhet, hogy a mindenség Ura a gyermekévé fogad téged.

És ahogy egy édesapa a gyermekét tanítgatja, úgy szeretne tanítani téged, úgy szeretne bevezetni ebbe a szolgálatba, hogy a gyülekezetben Jézus Krisztus megváltottjaként, Isten gyermekeként örömmel tedd meg azt, amire elhívott téged; hogy a családban, a munkahelyeden azt tedd és azt éld, amire Jézus felszabadított téged. Mert Ő szabadságra hív téged, hogy Őt követve, szabadon tedd a jót, önként és örömmel.

Vajon mit érezhetett Pál, amikor még Saulként azt hallja, hogy „*Én vagyok Jézus, akit te üldözöl.*” Összedőlt benne minden. „Jézus valóban az, akinek a keresztyének mondják: a mindenség Ura? És most megjelent, hogy elítéljen, mert üldöztem a keresztyéneket. Jézus valóban az Isten Fia? Én egy lázadó vagyok, aki nem akarta ezt elhinni és komolyan venni, most meg fog engem büntetni.” De Jézus nem ítéli el, nem bünteti meg, nem alázta meg, nem szégyeníti meg Sault, hanem új életet, új küldetést, új célt ad neki. Így lesz Saulból Pál, lázadóból a Király leghűségesebb követője, aki azt mondja, hogy „az életem sem drága, hanem mindent az Ő dicsőségére akarok tenni. Mert nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.” Pál átéli azt, hogy Jézus közelsége minden mulandó dolognál több, csodálatosabb, különlegesebb, és Jézust követni a legnagyobb dolog, ami embernek megadatik ezen a földön. Ezért vállalja

Jézusért a szenvedést, az üldözést, a fájdalmakat, a nyomorúságokat is, mégis azt írja: „*Örüljetek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljetek!*”

Kapott valamit, amit ember nem szerezhet meg magának, nem tud elérni, de ajándékként mindenki elfogadhatja Jézus Krisztustól. Jézus Krisztus az Ő szeretetét, közelségét, kegyelmét kínálja neked. Az örök élet ajándékát kínálja neked.

Mintha pikkelyek estek volna le a szeméről, egyszer csak összeáll a szívében minden, összeállnak a mozaikok. „Mennyi szeretetet kaptam eddig is Jézustól! Mennyi mindenben velem volt!” Saul egy vallásos zsidó családban nő fel. Minden nap olvassák, tanulják, hallgatják az Igét. Amikor Jeruzsálemben kerül Gamáliel tanítványaként, újra csak Isten törvényét tanulmányozza. Nagyon jól ismerte Isten Igéjét. Jézusról is hall: volt egy Jézus nevű rabbi, akit sokan Isten Fiának tartanak,

aki hatalmas dolgokat tett. Ezt a Jézust megölték, keresztre feszítették, de hirdetik róla, hogy mégis él! Feltámadt a halálból. Már akkor össze kellett volna állnia a képnek, hogy ez a Jézus mégiscsak az, akinek mondja magát, akiről az Írásokban olvasott. A farizeusok is várták a Messiást, ezért Saul jól ismerte a próféciaikat, mégis ekkor még elutasítja magától az Isten Fiát, az emberré lett Istent.

Isten úgy intézi a dolgokat, hogy Saul szemtanúja lesz István kivégzésének. Szem és fültanúja annak, ahogy István védőbeszédet mond, és Isten Igéjével tanítja azokat, akik hazugságokat állítanak vele szemben. És amikor záporoznak rá a kövek, István imádkozik. Azzal a Jézussal beszél, akiben hisz. Beszél a Mennyei Atyával, akiről Jézus beszélt. István Atyjának nevezi azt, aki a mindenséget teremtette. Saul hallja, hogy István azokért imádkozik, akik megkövezik őt. Ekkor még csak ruhatárosként van ott. Nem vesz részt István kivégzésében, de egyetért velük. És bár hallja, hogy Jézus ilyen erőt, szeretetet, türelmet, békességet tud adni a követőinek, hogy Jézus ilyen csodákat művel azoknak a

szívében, akik hisznek benne, még inkább megkeményíti a szívét, és ekkor még elutasítja Őt.

Jézus szeretettel hívta, vonzotta, tanította őt, ahogy téged is. Talán gyermekkorunktól fogva hallottunk Jézusról, szüleink, nagyszüleink megtanítottak imádkozni, beszéltek Isten szeretetéről, kegyelméről, Jézus Krisztusról, aki az életét adta értünk. Mégis sokszor a magunk útját választottuk. „Én jobban tudom. Jézus ne szóljon bele az életembe! Ne mondja már meg, mit tegyek, meg mit ne tegyek!” És hány csalódás, fájdalom, hány összetört szív szegélyezte az utunkat, amikor nem hallgattunk a mi Urunkra, aki szeretettel hívott, vonzott, figyelmeztetett bennünket. De amikor a szelíd szeretet nem használ, Jézus keményebb szeretettel is közeledik hozzánk. Nem azért, hogy bántson, hanem hogy visszazökkentsen végre a helyes kerékvágásba bennünket. Jézus nem akar rosszat.

Amikor megjelenik a damaszkuszi úton, Jézus segíteni akar Saulon. Nem ellene, hanem érte jön. Az ő megmentésére jön. Óriási döbbenet és fájdalom lehetett Saul számára, hogy minden, amiben addig hitt, tévedés volt. Amire az életét, a jövőjét, a karrierjét feltette, az egy téves út volt. Jézus helyre akarja igazítani őt, hogy a helyes irányba haladjon végre. Ezért mondja később: „Nékem az élet Krisztus...” Krisztus nélkül nem éltem, hanem a halálban voltam. Nékem az élet Krisztus, és ez az élet soha nem múlik el. Nem ér véget a halállal, mert Jézus örök életet szerzett nekünk. Vele leszünk mindig, mindenhol, mindenben.

Jézus téged is hív. Először szelíd szeretettel figyelmeztet, tanít, vonz. Az érzelmeid, értelmed csatornáin keresztül szeretettel hívogat bennünket: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” De amikor nem hallgatunk erre, Ő határozottabb, keményebb, szigorúbb szeretettel jön, azért, hogy segítsen, hogy megmentsen téged. Értünk teszi, mert fontosak vagyunk neki, és örök élettel akar megajándékozni.

Páltól elveszi mindazt, ami addig fontos volt neki, de utólag megvallja: „kárnak és szemétnak ítélem mindazt, ami addig az életet jelentette számomra”. Megy a szemétnébe az öngazultság, az önelégültség, a külső vallásosság, a szokások, és jön a személyes élő kapcsolat Jézussal, hogy lehet vele, általa élni, napi kapcsolatban lenni vele. Pál az egész életét erre teszi fel. Őt követi és hozzá ragaszkodik teljes szívével, teljes lelkével, és azt mondja: „meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket a mi Urunktól, Jézus Krisztustól és az Ő szeretetétől”. Oda tette az életét Isten hatalmas kezébe, és tudja, hogy onnan még a halál és az élet sokféle csábítása sem szakíthatja ki.

Követi Jézust örömmel, szeretetből, szívből. Jézus feloldozta őt a bűn láncai alól, és önként kötelezi el magát Jézus felé. Elkötelezi magát a Király iránt, és teljes szívvel Őt követi.

Te elkötelezted-e magad Jézus iránt? Átélted-e már, hogy Jézus feloldoz téged, leoldozza a láncaidat, megbocsátja minden bűnödöt? Hogy nincs semmi, amit szemedre vet-

hetnének, mert kicsoda vádolhatná Isten választottait? Jézus Krisztus megszabadított, leoldozta láncainkat, eltörölte a bűneinket, ki vehetné szemünkre mindazt, amit tettünk? Isten azt mondja: „bűneikről többé meg nem emlékezem”. A mindent tudó Isten azt ígéri neked, hogy egyszerűen nem fog emlékezni a te bűneidre. Mint amikor egy papírlapot elégetünk, nem lehet többé helyrehozni, semmivé lesz.

Jézus így törölte el Pál bűneit is. Teljes szívvel követi Jézust, és minden idejét, erejét, energiáját, figyelmét, tudását, tehetségét, lehetőségeit arra használja, hogy Jézust kövesse, hogy mások is megismerjék, hogy Jézus Krisztus az élet, hogy Jézussal az örök élet vár bennünket, hogy többet, jobbat, a legjobbat adta nekünk Jézus. Mindent Jézusnak szán oda.

Jézus neked se adott kevesebbet. Ugyanazt a kegyelmet, ugyanazt a bűnbocsánatot, ugyanazt az örök életet adja neked is, mint amit Pál apostolnak adott. Péter apostol így kezdi második levelét: „azoknak, akik velünk egyenlő drága hitet örökölték”. Nem alábbvaló hitet örököltünk az apostoloknál, hanem velük egyenlő drága hitet, hogyha összekötöd az életedet Jézussal. Ugyanazt a bűnbocsánatot és ugyanazt az örök életet kínálja Jézus neked is. Bárcsak teljes szívünkkel odatennénk az életünket Jézus kezébe, és kérnénk:

„Urunk, hadd szolgáljunk neked! Hadd kövessünk téged! Hadd ragaszkodjunk hozzád! Mutasd meg naponta, mivel tudjuk kifejezni a hálánkat, a szeretetünket feléd! Segíts, vezess, formálj bennünket!” Ahogy Saul is azt kérdezi leesve a lóról: „Mit akarsz, Uram, hogy cselekedjem?” „Te mutasd meg a helyes utat, és segíts ezen az úton, fogd meg a kezem, és vezess az örök élet útján!”

Olyan jó látni, hogy Jézus nem kényszerít semmire! Pál önként áll be Jézus szolgálatába. Megállítja, elgondolkodtatja, megdöbbeníti, lezár ajtókat, de az már Pál döntése, hogy Jézust akarja követni. Mert amint megnyílik a szeme, az első dolga az, hogy megkeresztelkedik. Összeállt végre a kép. Leesnek a pikkelyek a szeméről, és összeáll, hogy ez az egyetlen út, amely az örök életbe vezet. Másnap már bizonyosságot tesz a zsinagógában Jézusról, és hirdeti mindenkinek, hogy Jézus az Isten Fia. Bizonyosságot tesz arról a Jézusról, akit addig üldözött. Nem félelemből, kényszerből, hanem örömmel. Mert a hit olyan, mint a szerelem. Nem lehet kierőszakolni. Nem lehet senkit erővel rávenni arra, hogy szerelmes legyen belénk. A szerelem önként ébred a szívünkben.

Vajon ott van-e a szívedben a Krisztus iránti olthatatlan szerelem? Szereted-e Őt? Mert ahogy Péteről, tóled is ezt kérdezi: „szerepsz-e engem?” A keresztre mutat: „Én ezt tettem érted. Te mit teszel értem?” Nem emberek gonoszságából, hanem Jézus Krisztus irántad való olthatatlan szerelméből született a kereszt. Ő az életét is odaadta érted, ennyire fontos vagy neki, ennyire szeret téged az Isten Fia! Odaadod-e a szívedet, az életedet, és akarod-e Őt követni? Nem kényszer Jézust követni, hanem lehetőség. Nem kényszer Jézusban hinni, hanem kiváltság. Olyan jó, hogy követhetjük Őt, ragaszkodhatunk hozzá, és vele tudhatjuk, hogy merre tart az életünk, hogy boldog örök életünk van. Mert aki hisz Jézusban, „ha meghal is, él”.

Adja az Úr, hogy így tudjuk teljes szívünkkel, szerelemmel szeretni az Úr Jézust, ragaszkodni hozzá és követni Őt egész életünkben! Ámen.

P.A.

Bódis Miklós hátszegi református lelkipásztor pomázi evangélikációjával egy időben jelent meg gyülekezetünk kiadásában a Pap László lelkipásztor igehirdetéseit tartalmazó gyűjteményes kiadás első kötete, melynek címe: *Négy-szemközt Jézussal*. Bódis Miklós prédikációiból pedig tudjuk, hogy megtérésének története szorosan kötődik Pap Lászlóhoz, ezért arra kértük, mondja el személyes élményeit Pap Lászlóról, milyen volt ez a találkozás, és hogyan befolyásolta, változtatta meg az életét.

- Mikor találkoztál először Pap Lászlóval?

- Megtérésem napján, 1998. február 23-án találkoztam vele először. Abban az időben nagyon sok ember járt Berekfürdőre a Biblia Szövetség által szervezett lelkigondozói hetekre. Két-két alkalmat rendeztek februárban, szeptemberben és novemberben. Nagyon jó lelkészek szolgálták itt, köztük Pap László is. A tanítást *Asztalos Zoli* bácsi végezte a feleségével, és meghívták előadást tartani *Pásztor Gyula* bácsit, majd később itt szolgált *Takaró Károly* és *Szabó Pál* is.

- Itt is evangélizált Pap László?

- Igen, minden este evangélizált. Azon a héten János evangéliumából a Siloám tavi vakot vette elejétől a végéig. Az ő nagyságát éppen az mutatja, hogy erről az egy történetről öt estén keresztül is tudott prédikálni. Emellett volt Pásztor Gyula előadás-sorozata „Emberek Isten világosságában” címmel. Első nap esett szó Dávid Betsabéval való bűnéről, aztán Pál megtéréséről a damaszkuszi úton, a harmadik napon a bétsaidai vak meggyógyításáról; tehát Isten minden nap előhozta valamely bűnömet az előadások által, és az evangélicáció által tisztázta le. Emellett a Biblia Szövetség egy nagyon áldott nő tagja, *Benedek Csilla* foglalkozott a nőkkel, ő volt feleségemnek, Etelkának a lelki anyja.

Napközben férfi kiscsoportos beszélgetések voltak, én Pásztor Gyula csoportjába kerültem. Ma is hálát adok Istennek, hogy olyan türelmesek voltak velem, mert én ott aztán kiöntöttem magamból mindent. Végighallgatták az én szinte másfél órás bűnvallásomat a csoportos beszélgetésen, de ez rájuk is olyan hatással volt, hogy ebből a csoportból az elváláskor 60-70 éves férfiak sírva öleltek meg és búcsúztak el tőlünk.

- Milyenek ismerted meg Pap Lászlót?

- Az az érdekes – és azóta sok embernél ez a tapasztalatom –, hogy akik a legáldottabb emberek voltak az életemben, azok első látásra mind ellenszenvesek voltak nekem. Antipatikus volt a fiatalabbik *Zimányi Józsi*, amikor először megláttam, ahogy *Visky* is, de jó barátaim és harcostársaim lettek. És érdekes, hogy ugyanez volt az érzésem Pap Lászlóval kapcsolatosan is. Bennem úgy él, mint az angol gentleman magyar fajtája. Egy kimért, hátrázott, nyers úriember, furcsa, keskeny vágású bajusszal. Ha belegondolok, én ilyen

„Milyen kedves annak az érkezése, aki örömhírrrel jön a hegyeken át! Békességet hirdet, örömhírt hoz, szabadulást hirdet. Azt mondja Sionnak: Istened uralkodik! Hallgasd csak!” (Ézs 52,7-8)

NÉGYSEMKÖZT PAP LÁSZLÓVAL Beszélgetés BÓDIS MIKLÓS lelkipásztorral

típusú emberrel azóta sem találkoztam.

Berekfürdőn is az első benyomásom az volt, hogy milyen antipatikusok az itt lévők. Most már persze tudom, hogy az idegen lélek tombolt bennem: Mit keresek én itt ezek között? Ahogy beléptem a váróterembe a bőrönddel, azt éreztem, hogy én nem ide való vagyok, pedig még senkivel nem beszéltem. S akkor odajön hozzám Pap László, és megkérdezi, ki vagyok. Mondom: Egy lelkész vagyok Erdélyből. Nagyon megörült, és rögtön elkezdte kérdegetni, ezt ismerem? Mondom, nem. Azt ismerem? Nem. Ő sorolta a hívó erdélyi lelkészeket, akiket ő ismert, nekem pedig halvány gőzöm se volt arról, hogy kik ezek. Én nem ebben a körben mo-

ahogy lopjuk a szentet a vagon tetején a zsákokba, egyszer csak kigyúlnak a reflektorok. A rendőrség bekapcsolta a reflektorokat, és azonnal kiderült, hogy itt lopják a szentet. Amikor meglátták, hogy három éhes, sovány gyerek az, elengedtek bennünket, de gondolatok bele, milyen ez! És belém világított az, hogy én előző este pont így jártam. Mentem a magam feje után, sötétség volt kívül, sötétség volt bennem, és egyszer csak világosságban találtam magamat. Nem tudok se erre, se arra menni, mert kikerültem a világosságra, nem tudok elbújni, nem tudok elrejtetni semmit.

És elkezdett beszélni Dávidról, mennyi mindent adott az Isten Dávidnak, neki mégis a másé kellett. Akkor nyilallt belém, hogy mit csináltam, itt ébredtem rá arra, hogy ennek mi a következménye, hogy tulajdonképpen ki vagyok. Jártak a fejemben a gondolatok. Ő sorolta, hogy mennyi mindent adott Dávidnak az Isten, de nem elégedett meg ezzel, nekem meg csak egyre jöttek elő a bűneim: te ezt csináltad, meg azt csináltad... És ekkor felragyogott előttem a keresztt, láttam a szenvedő Urat, és elhangzott ez az ige: „Te vagy az az ember!” Ebben a pillanatban lehullott a lepel.

Szembesülve ezzel, következett Pap László prédikációja. Felment a szöszékre. Őt már ott

jól ismerték, mégis a biznyságtételével kezdte. De nem úgy mondta, mint én, hogy elindulok a legelejéről, és végigmondom a biznyságtételt, hanem beleavágott a közepébe. Momentumokat ragadott ki az életéből.

Első este arról kezdett beszélni, hogy ő egy részeges ember volt, és hogy mivel járt ez a részegesség. Beszélt arról, hogyan dugogatta ezt a bűnt, nem tudott róla senki, csak a felesége. Mert tisztán ment föl a szöszékre, aztán miután lejött, bement a parókiára, bezárta az ajtót és ivott. Erről az életéről beszélt, és arról, hogy hova jutott, amíg aztán elment mellette Jézus, és meglátta őt. A végén már azt is előrevetítette, mi lesz velem. Ugyanaz,

zogtam, nekem megvolt a jól mulató köröm, akik a havereim voltak. Láttam az arcán egy kis sajnálkozást, hogy na, jó... Meg volt győződve afelől, hogy nem sok közöm van Krisztushoz és az Ő népéhez.

- Mi fogott meg az evangélicáción elhangzottakból különösen?

- Először Pásztor Gyula prédikációját hallgattam Dávid és Betsabé történetével. Azal kezdte: nem tudom, tudjátok-e, milyen élmény az, amikor gyerekként elmész szentet lopni. Én kicsi gyerek voltam – mondta –, fázunk, és a barátaimmal elmentünk szentet lopni. Felmásztunk a vagon tetejére. Sötét volt az éj, sötét volt a szén, sötét volt bennünk, és

PAP LÁSZLÓ IGEHIRDETÉSEI

NÉGYSZEMKÖZT JÉZUSSAL

PAP LÁSZLÓ REFORMÁTUS LELKIPÁSZTOR IGEHIRDETÉSEI I.

Hogy mit jelentenek Pál apostol szavai: „Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem” (Gal 2,20), csak az értheti igazán, aki kinyitott Jézus Krisztusnak minden ajtót, behívta Őt az életébe, és átadott neki mindent.

A bűneimmel kezdődött. Krisztus vállára adtam a súlyos terhet, belevagott korbács tépte húsába, így vitte a keresztet a Golgotára. A kereszten én vagyok: a bűnös természetem, test szerinti életem, bűneim és vétkeim sokasága – én okoztam minden szenvedését. Az én bűneimből ácsolt kereszten ontotta vérének. Helyettem halt meg és miattam. És mikor rádöbbentett arra, hogy én öltem meg Őt, és szétörte minden mentéget, kifogásomat, megmutatva, hogy valójában ki vagyok, csupán halált érdemlő gyáva rab – csodálatos dolog történt: nekem adott mindent. Megmutatta, hogy értem áldozta magát halálba, hogy életem legyen benne. Megbocsátott, és az Ő tiszta fehér ruháját ajándékozta nekem az én szennyes rongyaiért cserébe. Nem azt adta, amit megérdemeltem, hanem kegyelmet adott. Felvitte a keresztre az én gyáva rab életemet, eltörölte bűneimet és szabaddá tett engem: és élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus. Hit által. Hittel hiszem, hogy halott vagyok a bűn számára, de élő vagyok az Isten számára az Úr Jézus Krisztusban.

Aki ezt megtapasztalta, aki ezt hittel hiszi, tudja, hogy Isten ígéretei igazak és ámenek, mert Jézus Krisztusban valósággá váltak. Ahogy PAP LÁSZLÓ volt pomázi, csobánkai és budakalászi lelkipásztorunk is megtapasztalta és egész hívő életében halált adott Istennek, hogy Ő igaz és ígéreteiben változhatatlan valóság. Amit Igéjében kijelentett, az az igazság. Utolsó leheletéig hirdette, hogy Istennek van igaza. Az Ő ajándéka számunkra, nyomorult rab lelkek számára Urunk Jézus Krisztus, akit mentségül, megváltóul küldött, mert Isten örökkévaló szeretettel szeret bennünket, de hogy a törvény követelése is teljesüljön bennünk, akik már nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint. Az Ő üdvözítő kegyelmét hirdette minden prédikációjában, melyekből egy gyűjteményes kötetet állítottunk össze, ennek első részét tarthatja kezében az Isten Igéjére szomjas olvasó. Halálának huszadik évfordulóján ezzel a könyvvel is egykori lelkipásztorunkra emlékezünk.

Négyszemközt Jézussal – Pap László református lelkipásztor igehirdetése I. – Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség, Pomáz, 2019 P.A.

mint a születésétől fogva vak emberrel, hogy meg fognak hurcolni, a farizeusok elé visznek, faggatnak, hogy jött meg a szemem világa... Ezek mind-mind beteljesedtek az én életemben. Ő prédikált, anélkül, hogy tudta volna, hogy velem mi történik majd. Ez volt az a pillanat, amikor odamentem hozzá, és elmondtam neki az állapotomat. És Laci bácsi ekkor rábízott engem Pásztor Gyulára. Ő volt az, akivel én leborultam az Úr elé, de tulajdonképpen Laci bácsi volt a mentorom, mert az egész életet ő vezette.

Másnap került rám a sor a nagy közösségekben, ott is be kellett mutatkozni. Őt mondatban elmondtam, hogy én vagyok Dávid, és hogy mit végzett el bennem az Úr. Ez volt az első bizonyágtétel a testvéri közösségekben. Bizonyágot tettem arról, hogy vak voltam, és most látok. Tudom, ki nyitotta meg a szemem: Jézus Krisztus, áldott legyen a neve! Az előző napi hosszú bűnvallásból ennyi maradt. Őt mondatban el tudtam mondani, hogy ki voltam, mi történt velem, hogy az Úrral akarok élni és neki szolgálni.

- Adott-e valamilyen jó tanácsot, útmutatót, biztatást a hívő életedre nézve Laci bácsi?

- Két nagyon fontos segítséget kaptam tőle. Az utolsó nap reggel behívott magához, és megkérdezte, hogyan szoktam olvasni az Igét, használok-e lózungot. Nekem azonban halvány gőzöm nem volt arról, hogy mi az a lózung. Erre odaadta az övét, az evangélikus

napi vezérfontalat, és elmagyarázta, hogyan olvassam az Igét rendszeresen, szisztematikusan. Kérdeztem tőle, hogy Laci bácsi, én most hazamegyek, mi történik velem? A csoportos beszélgetésen reggel történetesen éppen Naámán történetéből szólított meg az ige: ha most hazamegyek, bemenjek a Rimmón templomába, vagy ne menjek be? Pap Laci rám néz, és azt mondja: Fiam, sejtelmem sincs, hogy a környéken kihez küldjelek. Nem volt arrafelé hívő pap. Egy nyugdíjas lelkész volt csupán, Dr. Orbán János bácsi, akinek a teológia mellett jogi végzettsége is volt, ő lett az én pártfogóm és helyettesítóm. Nagyon örült az én megtérésemnek. Ugyanolyan típusú ember volt, mint Laci bácsi, csak szelídebb fajta, bajusszal és nagyon jó igei látással. Ő mindig mellettem volt, és végig kitarított a pártfogósomban.

A másik azonban mindennél fontosabb. Laci bácsi felemelte három ujját, és mutatta: Itt vagy te, itt van a feleséged, mindketten megtérve, és itt van Jézus. Ez már egy gyülekezet. Ti hárman leültök, Igét olvastok, beszélgettek, énekeltek, s ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az Ő nevében, Ő ott van. Ezzel megtanított

arra, hogy hogy kell gyülekezetet létrehozni. Az előző magyarlapádi gyülekezetemből egy öreg paraszt bácsi – aki látta, hogy a püspökség úgy rak ki egy holt vidékre, hogy ne tudjak létezni –, azt mondta, hogy Bódis Miklóst – most így mondom – kirakhatják a Pilis tetőre, ő ott is gyülekezetet hoz létre. Mert jött a hír, hogy Hátszegen megtelt a református templom. Utána akárhova kerülünk, mi mindig ketten kezdjük Etekkával. Nem voltak bibliaórák, nem voltak megtértek, nem voltak hívők, és azzal kezdtük, hogy itt vagyunk hárman: Jézus, ő és én. Leülünk, közösséget tartunk egymással, és innen indul a misszió.

- Így hát Krisztus Lelkének erejével bocsátott utatokra benneteket – a misszióba...

- A csendeshét utolsó napján, pén-

teken úrvacsora volt. Egész héten egy kopott farmer volt csak rajtam, mert nem tettem be ruhát, hiszen én nem Berekfürdőre készültem. El voltam szánva az öngyilkosságra, hogy idáig tart az utam, és vége. Maszatosan, kócos hajjal három napig benne voltam a kempingben, az se tudtam, mi van velem, ilyen állapotban mentem ki úrvacsorát venni. Beálltam a sorba, mintha a halálba menne a sor, de ha a halálba, az arénába, az oroszlánok közé ment volna, akkor is beállok. Később odajött hozzám néhány baptista mamika azzal, hogy tiszteletes úr, ha majd haza tetszik menni, meg kellene nyíratkozni, meg rendbe kellene szedni magát kicsit. Ej, gondoltam, ha látátok engem, amikor díszmagyarban kihúszom magamat, tudom én, hogy kell kiöltözni! Szóval finoman tudtomra adták, hogy nagyon le vagyok robbanva.

Asztalos Zoli bácsi osztotta a kenyeret, és ahogy vettem el a kenyeret, akkor vettem észre, hogy remeg a kezem. Akkor konkrétizálódott bennem, hogy mibe került ez Valakinek, hogy én ezt a darab kenyeret elvehetem. Pap Laci osztotta két kehellyel a bort. Én mentem elől, Etelka jött utánam, és úgy ürrült meg előttünk a hely, hogy mi Etelkával beálltunk a két kehely elé. Pap Laci nyújtotta a kelyhet, és ahogy vettük a kelyhet és ittuk a bort, megállt a menet. Éreztem, hogy az Úr indítja: Laci bácsi felemelte a két kezét, rátette a fejünkre, és hosszú-hosszú időn keresztül áldott bennünket. Nem tudom már, mit mondt, de azt tudom, hogy áldott, és kérte Istent, használjon fel bennünket a szolgálatban, küldött a misszióba, kérte, hogy az Isten áldása legyen az életünkön, és legyünk áldásul más emberek számára. Ez alatt az idő alatt állt az egész menet, nem mozdult senki. Megvárták, amíg befejezi az áldást. Aztán azzal bízott meg bennünket, hogy az első utunk *Csiha Kálmán* püspökhöz vezessen, és mondjuk el neki, mi történt velünk, amit mi meg is tettünk.

- *Találkoztatok egymással a megtérése után is? Tartottátok a kapcsolatot?*

- Eltelt pár nap, és jöttek be a saját gondolataim. Olvastam az Igét, de fantáziálgattam, és láttam, hogy nem teljesedik be az, amit én gondoltam. A feleségem két hétig csak nézte, mi lesz velem, mert csak sózott tejfölös kenyeret tudtam enni, se húst, se semmi mást. Ennyi volt a napi ennivalóm. Olvastam, hogy Illés úgy imádkozott a Kármelen, hogy a térde közé fogta a fejét. Én ugyanígy imádkoztam a szobámban órákon keresztül. Ez alatt az idő alatt gondolatban egy olyan úton mentem vé-

gig, olyan kísértéseim voltak, hogy csurom vizes voltam utána. Az volt az érdekes, hogy amikor áment mondtam, akkor ez a kísértés megszűnt. Egy jóleső meleg érzés öntött el, mintha az ördög végig itt lett volna a kísértés útján.

- *Miről szóltak ezek a kísértő gondolatok?*

- Az én áthelyezésemmel, megalázásommal voltak kapcsolatosak, hogy innen oda tesznek, ez fog történni velem. Ilyen előre vetített dolgok, amik be fognak teljesedni az életemben. De ezek akkor még nem történtek meg. De akkor hogyan kell ezeket értelmezni? Ekkor történt, hogy kijöttünk Etelkával Laci bácsihoz. Egy budakalászi református férfi – aki ott volt a feleségével együtt Berekfürdőn – panziójában aludtunk Budakalászon. Elmondtam Pap Lacinak, milyen gondolataim, próbáim, kísértéseim vannak. Azt felelte, hogy ez csak a te székeley agyaddal történik, az Úr nem így vezet. Miklós, minden héten kijöhetnél Pomázra, hogy tanácsot kérj, de ez nem így működik. És akkor elkezdte magyarázni a Lélek vezetését, hogy hogy kell Igét olvasni, és azért két lábbal a földön járni, és akkor Isten bizonyos helyzetekben eszünkbe juttatja, hogy mit hogyan kell csinálni.

Közben Erzsike néniel együtt azon mosolyogtak, hogy nekem milyen humor van. Laci bácsi azt mondta: Ez a fiú képes arra, hogy palira vegye a Góliátokat Erdélyben. És tényleg, némelykor azzal védtem ki a legnagyobb támadásokat, hogy olyan válaszokat adtam, hogy majd gutaütést kaptak a kihallgatóm. Laci bácsi és Erzsike néni csak néztek össze és mosolyogtak.

- *Ez mikor történt?*

- 1998 tavaszán, a megtérésem után nem sokkal. Ezután nyáron – hogy erősödjek – megint kijöttünk Magyarországra. Hallottam, hogy Szabolcsbákán van egy ifjúsági konferencia, este pedig Laci bácsi evangelizál a templomkertben, az egész környékről lesznek ott gyülekezetek. Hogy összekössük a kellemet a hasznossal, kihoztuk a gondnokunk tizenhét éves lányát is az ifjúsági konferenciára, hátha megtérne. Pap Laci megkért, hogy tegyek bizonyosságot a megtérésemről. Még ő is ledermedt, amikor hallotta, hogy mit vállalok

fel, mert én akkor még részletesebben tettem bizonyosságot, kitérve minden részletre. Azt mondta, hogy hát ha te ezt így vállalod, akkor jó, legyen. És rákérdezett, hogy szombaton véget ér itt az evangélizáció, utána Nyíregyházán lesz a Biblia Szövetség országos csendesnapja, tennék-e ott is bizonyosságot. Elvállaltam, de közben tovább kellett mennem Kékestetőre, ahol baranyai lelkészek vártak csendeshétre. Ezért kértük, hirdessék ki, hogy ha valaki megy haza Erdélybe, a gondnok kislányát vigye el magával. Jelentkezett is egy férfi, aki elvitte a lányt, de nem azt csinálta, amit megígért, hogy elviszi az állomásra, és felteszi a vonatra, hanem átpasszolta egy nőnek, aki szintén sietett, elvitte a lányt a vasútállomásra, megvette neki a jegyet, és otthagya a padon azzal, hogy ha jön a vonat, üljön fel. Az egyedül hagyott kislány mellé aztán odaült egy jóképű fiatalember, és a lány elment vele a nagyvilágba dolgozni. Semmit nem írt haza, senkinek nem szólt, senki nem tudott róla, hogy hova ment.

Amikor mi hazaérteztünk, halljuk az iszonyú ordítást az udvaron. Az anya negyven napig hálóingben, köpenyben járt, nem öltözött fel: nem vittük haza a lányát. Negyven napig én is azt hittem, beleőrülök. Sokáig csak ültem a lépcsőn, és néztem magam elé. Aztán Enyedről egészen Porcsalmáig végigjártuk az összes hullaházat, a kórházakat, a vasútállomásokon a jegykezelőktől kezdve mindenkinek mutattuk a képét, végig a határ mentén. Egy ilyen úton egyszer csak látom, hogy a pomáziai egy autóbusszal ott vannak Kolozsvár mellett, és jönnek Erdélybe. Megfordultam és követtem őket, s intettem, hogy álljanak meg. Megállt a busz, és leszállt Pap Laci bácsi. Én elmondtam, hogy hova megyünk. Kérdezte, megvan-e a kislány? Nincs meg. Most is őt megyünk keresni.

- *Ezek szerint ő is tudott a kislány eltűnéséről...*

- Igen, tudott róla, hogy elveszett. Aztán visszamentünk Szabolcsbákára. Megnéztük, kivel volt egy szobában. Felhívtuk a szobatársait, akikkel együtt aludt egy hétig: nem mondott-e valamit, hogy hova akar menni? Később kiderült, hogy elment ezzel a fiúval paradicsomot szedni, aztán negyven nap múlva hazaállított.

Pap László áldást mond

Asztalos Zoli bácsi is csak fogta a fejét, mert a legtöbb időt a vejének a gyülekezetében, egy Hajdúszoboszló melletti faluban töltött, ott dolgozott, szedték a paradicsomot. Majd hazajött kivirulva, új farmer, új Adidas cipő rajta. Negyven napig szinte úton voltam, éjjel napal kerestem.

- Akkor ez a találkozás volt az utolsó Pap Lászlóval?

- Igen, az utolsó. Emlékszem, hogy kijöttünk a következő év februárjában is Berekfürdőre, és jött hozzám Asztalos Zoli bácsi a folyosón, és szomorúan mondta, hogy Pap Laci bácsi haldoklik, már csak néhány napja van hátra. Amikor Pomázon jártam, itt azt láttam, hogy már nagyon beteg, de amikor legutóbb Erdélyben összefutottunk, már egy teljesen egészséges embernek nézett ki, mint akivel minden rendben van. Amikor hallottam a hírt, nem is a hír ütött meg, hanem az volt megdöbbentő számomra, hogy nyáron még milyen jól nézett ki.

- Számomra olyan üzenete van a kettőtök kapcsolatának, mintha csak a stafétabotot adta volna a kezébe Pap László, hogy folytasd a missziót. Nem?

- Mindig el szoktam mondani, hogy a Pap Lászlótól és később Szabó Árpai bácsitól kaptam áldás olyan meghatározó az életemben, amit a világ összes pénzéért sem adnék oda senkinek. Az Úr ilyen áldásokkal indított a misszióba.

Egyszer meghívtam Asztalos Zoli bácsit Hátszegre, egy vasárnapi szolgálatra, el is jött a feleségével. Ez akkor volt, amikor már kihelyezték, de hivatalosan még nem volt lelkész, zűrzavar volt a gyülekezetben. Pénteken érkeztek, de azzal kellett fogadnom őket, hogy Zoli bácsi, én megkaptam itt a felfüggesztésemet, úgyhogy sajnálom, de vasárnap nem tudsz szolgálni. Azt válaszolta: Fiam, nincs semmi baj. Tudod mit? Elmegyünk Enyedre, ott van egy hívő református közösség. Bejelentkeztünk oda, és vasárnap összegyűlt ott vagy huszonhét testvér. Zoli bácsi tartott egy bibliaórát, örömezés volt. És ez a közösség is áldással küldött ki engem a hátszegi medencébe. Ebből az enyedi hívő közösségből mentem ki Hátszegre, a román misszióba. Mert a következő héten már költöztünk is. Letelt a felfüggesztés, meghozták az áthelyezési határozatot, azzal, hogy majd még tovább folytatják ellenem a vizsgálatot. Szolgálhatok teljes joggal, de egy évig felügyelet alatt leszek, mindenről be kell számolnom. Magyarlapadon összeszedtünk mindent, és elfoglaltuk a helyünket Hátszegen. Így kezdődött a misszió.

Puskás Attila

BÓDIS MIKLÓS EVANGÉLIZÁCIÓJA

Bódis Miklós Bibliájának első lapjára be van írva legnagyobb ellenségének a neve: Bódis Miklós. Azt mondja, nincs nagyobb győzelem annál, mint ha őt sikerül legyőznie. Ha sikerül legyőznie nagyravágását, dicsőségvágyát, indulatát, haragját, heveskedését, kívánságait. Ki a te legnagyobb ellenséged?

Tudod-e, mi a legnagyobb győzelem? Ha legyőzöd saját magadat. Amikor győz rajtad a Názáreti, amikor le tudsz mondani magadról, az igazadról, halálba tudod adni a magad igazságát, jogát, amikor győzöl magad fölött – akkor vettél igazán győzelmet. Egykori lelképásztorunknak, Pap Lászlónak ez volt egyik legkedvesebb éneke: „Tégy foglyoddá, Uram, akkor szabad leszek; Késztess megadnom önmagam, győzelmet úgy veszek! Ha küzdve küszködök, akkor leroskadok, De ha karod lesz börtönöm, akkor erős vagyok.”

Akarod az áldást, vagy az igazadot akarod? Isten azt akarja, hogy az életedben áldás legyen, és az a vágya, hogy megszentelt életed éljél a Krisztussal. Te akarod ezt? Vágsz ezután? Ha az Urat választod, az

életet választod. Ha a megszentelt életet választod, ha teljesen odaszenteled magad Neki, akkor megáld az Isten.

Erre a megszentelt és megáldott életre hívtok és buzdított minket Bódis Miklós erdélyi református lelképásztor május 21. és 24-e között minden este a Pomázi templomban tartott evangélizációján. Minden este felhangzott befejezésként az engedelmességre hívó isteni parancs: „Bizonyosságul hívom ma ellened az eget és a földet, hogy én ma este is az életet és a halált adtam neked elődbe, az áldást és az átkot. Válaszátok az életet! Válaszd az életet, hogy élhess mind te, mind a te utódaid, mind örökké. Ámen.”

*

Az evangélizációról készült hangfelvételek meghallgathatók gyülekezetünk honlapján:
<https://honlap.parokia.hu/lap/pomaz-csobanka-i-reformatus-tarseghazkozseg/letoltes/lista/evangelizacio-2019-majus/>

P.A.

TRAIAN DORZ: A VAK BARTIMEUS

Sötét volt a föld, amelyen jártam,
 Évszázadnyi rozsdá- és
 betonhalmokon,
 De lelkem szüntelen kiáltott:
 Bárcsak sötétség helyett fényben
 lenne homlokom.

Penészvirágból kötöttem csokrot,
 Életem mezejéről, melyen jártam,
 Szép nagy csokrot, szedtem,
 szinte kévébe
 Szép virágot, szegfűt, vajon ki
 ad érte cserébe?

Egy koldus az ország-életút szélén
 Egy vak, ki szüntelen csak kér,
 Ezt tenném, Jézus, ma is...
 Ha Te észre nem vennél!

Mikor egy nap kósza hírt hallván,
 S köröttem tömeg nyüzsgését
 érzem...
 Riadt suttogását az utca népének:
 A Názáreti Jézus, a Messiás
 jön felétek!

Tágra zárt szemekkel a semmibe
 nézve,
 Megvetéstől és szájalomtól
 félrelökve,
 Őrjöngve, káromva üvöltésre
 nyílt ajkam:
 Jézus! Dávidnak Fia! Könyörülj
 rajtam!

Sokan rámpisszegtek: Szűnj meg!
 Hallgass!
 De Te közel voltál, és nem tettél

úgy, mint aki hallgat.
 S amikor megkérdezte:
 Mit tegyek teveled?
 Világosságod átragyogta megvakult
 szememet.

Forró könnyek közt feleltem neked,
 Sötét, koromba hullt arcom
 felemelem,
 Azt kérem, Mester, hogy a végtelen
 éjszakából
 Felfele, felfele nézhessek.

S a szó, melyet kimondtál
 Erő és hatalom volt.
 A te hited megtartott téged...
 Láss! És menj! Menj el, a béke
 legyen véled.

S midőn fényed első sugara
 Vak szememen mint tolvaj,
 besurrant,
 Én, a vak, Timeus fia
 Azt éreztem, mit eddig még soha.

Hogy a sötétség, melyben mindvégig
 éltem,
 Egy végtelen úr, tele veszéllyel,
 S mikor fényed uralkodik rajta,
 Akkor élet, szabadulás csillogó
 harmatja.

Mikor már a hírek szárnya ellankadt,
 S a sötétség leplét kibontja,
 „A vér útjáról” immáron megváltva
 Én, Bartimeus, a Fény felé indultam.

(Fordította: Horváth Csaba)

Lehetetlennek tűnik keresztényen életet élni? Megsúgom: tényleg lehetetlen! Legalábbis magadtól. Saját erődből keresztényen életet élni olyan, mint a hajó kint a parton – nem nagyon működik. Hogy egy hajó eljuthasson valahová, a vízben kell lebegnie. Ahhoz pedig, hogy élvezhesd a keresztény életet, Isten erején kell „lebegned”. Pál tudja ezt: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.” (Filippi 4:13)

Akkor tudunk tartósan keresztényen életet élni, ha Krisztus éli az életét rajtunk keresztül. „Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.” (Galata 2,20)

Az utolsó estén, amit Jézus a tanítványival töltött, elmondta nekik, hogy most elválnak tőlük, de nem hagyja őket egyedül. „Jobb nektek, ha én elmegyek; mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok, ha pedig elmegyek, elküldöm őt hozzátok.” (János 16,7)

Kaptál valakit, aki segít neked bátor keresztényen életet élni: a Szentlélek. Ő nemcsak egy információs asztal a mennyei turistaút mentén: Ő Krisztus Lelke – aki beléd költözött.

Ki a Szentlélek?

A Szentlélek: Isten, ugyanúgy, mint a Fiú és az Atya. Számos félreértés adódik abból, ha nem személyként tekintünk rá. Van személyisége. Egy isteni személy, tudattal, akarattal és érzelmekkel.

A Szentlélek gondolkodik és „tud” (1Korintus 2,10). El lehet szomorítani (Efézus 4,30). Közbenjár értünk (Róma 8,26-27). A saját akarata szerint döntéseket hoz (1Korintus 12,7-11).

A Szentlélekre jellemző mindaz, ami a Fiúra és az Atyára jellemző. Mindenható, mindentudó, változhatatlan és örök. A Szentháromság harmadik személye.

Mi a Szentlélek célja?

A Szentlélek a hívő élet döntő tényezője. Nézzük meg néhány szerepét, hogy lássuk, miért is fontos.

A Szentlélek győzött meg a bűneidről, és arról, hogy szükséged van Krisztusra (János 16,8-11). A Biblia arról ír, hogy a Szentlélek nélkül az emberek bolondságnak tartják a kereszténységet. (1Korintus 1,18). A környezeted esetleg azt hiszi, megbolondultál, hogy elkötelezted magad Krisztus mellett. Te viszont nem így látod, mert a Szentlélek már megmutatta neked a Krisztusban való élet csodáját.

A Szentlélek adott neked új életet. Testtől csak test születhet, mondta Jézus. A lelki újjászületéshez

a Szentlélekre van szükség (János 3,6). Isten szeretete a Lélek által áradt a szívünkbe (Róma 5,5). A Szentlélek egy belső tanúbizonyságot (és bizonyosságot) is ad arról, hogy keresztényen letél (Róma 8,16).

A Szentlélek tanít és erőt ad. Elvezet téged Isten Igéjének az igazságához. Megvilágítja a Bibliát, hogy megértsd és alkalmazni tudd igazságait (János 16,13-14). Erőt és egyfajta lelki összeszedettséget ad neked ahhoz, hogy róla beszélj másoknak (ApCsel 1,8). Közbenjár érted az Atyánál, mikor úgy érzed, hogy nem tudod, mit és hogyan imádkozz (Róma 8,26-27).

A Szentleket Krisztus küldte, azért, hogy képessé tegyen a keresztényen életre. Pál így írja: „annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halottak közül” (Róma 8,11). A valódi keresztény élet csakis a Szentlélek erejével lehetséges.

Most lehet, hogy ezt gondolod: „Kéne ez a Lélek az életembe!” Jó hírem van: ha keresztényen vagy, akkor már ott van! „*Ti azonban nem test szerint éltetek, hanem Lélek szerint, ha Isten Lelke lakik bennetek. De akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé.*” (Róma 8,9) Ha Istenhez tartozol, Krisztusé vagy, akkor a Szentlélek benned lakik. Viszont lehet, hogy még nem adtad át neki az életet vezetését. Ott ül a kocsiban, de nem Ő vezeti.

Pál kétféle hívőt különböztetett meg: a lelki és a testi keresztényt.

1. A „lelki” keresztény: „A lelki ember azonban mindent megítél, de őt senki sem ítéli meg...” (1Korintus 2,15)

A lelki ember befogadta Jézust, és Krisztus-központú életet él. Az életét Isten vezeti. Nem büntelen, naponta találkozik problémákkal és kísértésekkel, mint bárki más. De mind-

ezekkel kapcsolatban „életmód-szerűen” bízik Krisztusban. A legfőbb vágya, hogy Krisztus tetszésére éljen, ezért nem függ mások véleményétől.

2. A „testi” keresztény: „*En tehát, testvéreim, nem szólhattam hozzátok úgy, mint lelkiekhez, hanem csak úgy, mint testiekhez, mint a Krisztusban kiskorúakhoz. Tejjel tápláltalak titeket, nem kemény volnalem, mert még nem bírtátok elna el. Sőt még most sem bírtátok el, mert még testiek vagytok. Amikor ugyanis irigység és viszálykodás van közöttetek, nem testiek vagytok-e, és nem emberi módon viselkedtek-e?*” (1Korintus 3,1-3)

A „testi” olyan ember, aki ugyan keresztényen (tehát már Jézusra bízta az életét), de akinek az élete önmaga és saját szükségletei körül forog. Lehet, hogy bizonyos dolgokban keresztényenként viselkedik, de a Szentlélek hatását elnyomja benne a tudatos engedetlenség,

vagy az, hogy egyszerűen nem vesz tudomást a Lélek munkájáról.

Mi okozza a különbséget a testi és a lelki keresztényen között? Nem az, hogy a testiben kevesebb Krisztus vagy Szentlélek él – ugyanazok a lelki erőforrások állnak rendelkezésére, mint a lelkinék. Viszont a lelki ember Krisztus erejére támaszkodik abban, hogy hívő életet éljen, míg a testi ember a saját erejében bíz. Megpróbálni önerőből élni a keresztényen életet, épp olyan hiábavaló, mint tologatni az autót a földalát a városban.

A Lélek vezetésével

A Biblia beszél arról, hogy a Szentlélek „vezet” minket. Ebben benne van az is, hogy megtesszük, amit mond: Ő vezet, mi követjük. Ez elég egyszerű. Csak éppen általában nem szeretjük, ha valaki megmondja, mit kell tennünk – még akkor sem, ha az maga Isten. Mégis, a Szentlélekkel való beteljesedés azt jelenti: engedjük, hogy Isten Lelke és Isten Igéje (a Biblia) mondja meg, mit csináljunk.

Mindig előttünk van a döntés: Hagyjuk, hogy a Szentlélek vezessen, vagy inkább valaki más? Talán a jövőtől való félelem, vagy önző vágyaink válnak fontosabbá, mint a Krisztusnak való engedelmisség? Amikor betölt a Szentlélek, Ő ellenőrzi a gondolatainkat és a tetteinket.

Nem lehetünk tele gyűlölettel, félelemmel vagy aggodással, amíg a Lélekkel vagyunk betöltve. Nem marad hely. „Éppen azért: ne legyetek meggondolatlanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akarata. Ne részegeskedjete, mert a borral léhaság jár együtt, hanem teljete meg Lélekkel.” (Efézus 5,17-18)

Az alkohollal ellentétben, a Szentlélek által okozott változások nem mesterségesek. Nem múlnak el idővel. A Biblia ezeket a tartós

Ha elmondtad ezt az imát, azzal a vágygal, hogy a Lélek vegye át az irányítást, akkor a Szentlélek betölt – még ha nem is érzed. Emlékszel arra, amikor Krisztusra bíztad az életedet? Lehet, hogy egy nagyon felkavaró érzelmi élmény volt számodra, de az is lehet, hogy úgy voltál, mint én – én semmi különöset nem éreztem, miután befogadtam Krisztust. Krisztus bejött, de nem azért, amit éreztem, hanem mert Isten Igéje megbízható.

soknak pedig kegyelmét adja” (Jakab 4,6).

Megnyilvánulhat másban is: *félelemben*. A Példabeszédek szerint „Az emberektől való rettegés csapdába ejt...” (Példabeszédek 29,25) Volt már olyan, hogy Isten kért tőled valamit, de nem tetted meg, mert féltél tőle, hogy mit szólnának mások? Tudom, hogy én gyakran gondolok ilyesmire: „Ezt nem tehettem! Hülyének néznének. Kizárt, hogy Isten tényleg ezt akarná.” Pedig de.

A Példabeszédekbeli vers második fele így szól: „...de aki az Úrban bíz, az oltalmat talál.” Könnyű az emberek helyeslését Istené fölé helyezni, de hát nem pont hogy Istennek akarunk tetszésére lenni? Igen, más lesz az életünk, mint a többieké. De megéri.

2. Lehet az, hogy valaki be van töltve Szentlélekkel, és mégis bűnökkel küszködik?

Ez attól függ, mit értesz azon, hogy „bűnökkel küszködik”. Ha rendszeresen engedsz a bűnnek, akkor a Lélek nem tudja ellenőrizni és betölteni az életedet. De ha úgy érted: „Fogok még büntetést elkövetni, miután tanultam a Lélekkel való beteljesedésről?” – akkor nyomatékos „igen” a válasz. Lehet olyan, hogy naponta többször is elkövetsz valami bűnt, és aztán megvallod Istennek. Ez nem a lelki gyengeség jele, hanem éppen annak a bizonyítéka, hogy élsz és lélegzel – lelkileg. A bűnök felismerését és kezelését szokták úgy nevezni, hogy „lelki légzés”.

A lelki légzés egyik fele a „kilégzés” – elismerni, megvallani a bűnt Isten előtt, amint az megtörtént. Észreveszed, hogy vétketléd, és visszavetted az Úrtól az életed trónját. A „kilégzéssel” eltávolítod a tisztátalant, és elkéred azt a bűnbocsánatot, amely már a tiéd, Krisztus kereszthalála miatt.

A lelki légzés része a „belégzés” is – kérni Istent, hogy töltsön be a Lelkével, vegye vissza az uralmat az életedben. Emlékezz: Ő nem hagy el, amikor vétkezel! Te hagytad figyelmen kívül az Ő vezetését, és most visszaadod neki az irányítást. Tanulj bízni benne, és ehhez idő kell. Ne keseredj el, ha bűnbe esel: inkább tanulj meg felállni!

A legkisebb gyermekünk tavaly tanult meg járni. Eltartott egy darabig... Nem úgy volt, hogy az első születésnapján átszökken a kiságy rácsán, és elszaladt baba-aerobikra.

változásokat a Krisztus-központú élet gyümölcseinek nevezi: „A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívség, jószág, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.” (Galata 5,22-23)

Hogyan teljeshedtek be a Szentlélekkel?

A Szentlélek ellenőrzése alá kerülni a mi döntésünk. Nem csak úgy megtörténik velünk. Az ember nem rúg be attól, ha egy zárt sörösüveget tart a kezében, vagy ha egy italboltban dolgozik. Előbb innia kell, csak utána kezdődnek a „kalandok”. Hasonlóan, mint hívót vehetnek körül Bibliák és keresztyének anélkül, hogy beteljesednél a Szentlélekkel. És lehetsz egymagad, de Lélekkel telten.

Imádságban kifejezheted a vágyadat, hogy szeretnéd, ha a Szentlélek átvinné az életed irányítását. Íme egy ima, amely már sokszor segített nekem:

„Drága Atyám, szükségem van rád. Elismerem, hogy én irányítottam az életemet, és emiatt vétkeztem elened. Köszönöm, hogy megbocsátottad a bűneimet, mert Krisztus meghalt értem a kereszten. Most ismét hívlak, Krisztus, hogy foglalj el az életem trónját. Tölts be a Szentlekeddel, hiszen te parancsoltad, hogy legyek betöltve, és megígérted az Igéjében, hogy megteszed, ha hittel kérem. Jézus nevében kérem mindezt, és hitem kifejezéséeként most megköszönöm, hogy te vezeted az életem, és betöltöttél Szentlélekkel.”

Ugyanez a helyzet a Szentlélekkel való betöltéssel.

Egyesek a Szentlélekkel való beteljesedést valami misztikus élménynek tartják. Nem misztikus. Ez egy hitbeli döntés: reagálás arra, amit Isten mond az Igéjében. A Szentlélekkel való betöltöttség nem az átélt érzelmeken nyugszik, hanem a Biblián, amelyben hiszel.

Három kérdés

A Szentlélek munkája döntő a keresztyén életünkben! Lehet, hogy maradt még benned egy pár nyitott kérdés.

1. Miért nincs minden keresztyén betöltve Szentlélekkel?

Ezt a kérdést sokan kérdezték már tőlem. Mi az oka annak, hogy sok hívó nincs betöltve a Szentlélekkel? Egy szóban összefoglalva, a bűn. Úgy döntünk, hogy nem engedelmeskedünk Istennek.

Ez megnyilvánulhat *büszkeségben*: a saját utunkon akarunk járni. Nem adjuk át Istennek a hatalmat a kapcsolataink fölött: miért bocsássak meg neki, mikor ő a hibás? Nem adjuk át Istennek a hatalmat a pénzügyeink fölött: megdolgoztam érte, ez az enyém! Nem adjuk át Istennek a hatalmat a saját erkölcsünk fölött: ehhez aztán senkinek semmi köze, még Istennek se! Ez a büszkeség szava. A Biblia szerint „Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázato-

Az első lépései bizonytalanok és ingadozók voltak. Beleesett pocsolókba és szennyeskosarakba. De sosem adta fel. Aztán a léptei egyre határozottabbak lettek. Néha még ma is elesik (akárcsak a szülei!), de mindig felkel.

Ugyanígy, sose leszünk immunisak a bűnre: csak a mennyben lesz majd büntelenség. Ahogy egyre jobban megismerjük Istent, és kezdjük az Ő szemszögéből látni a dolgokat, bizonyos területeken kevesebbet fogunk vétkezni. Azt is megtanuljuk, hogyan harcoljunk a kísértések ellen. De a hívő életünk hetvenedik évében is fogunk néha vétkezni, és éppúgy szükségünk lesz a lelki légzésre, mint a legelsőben.

3. Mi van akkor, ha az életem még nem sokat változott meg?

Gondoltál már arra, hogy a lelki érettségi szinted talán pont ott van, ahol Isten látni akarja? Említettük, hogy két fajta keresztyén van: a testi és a lelki. De van egy harmadik is: az új keresztyén. Emlékszel, mit mondott Pál a korintusiaknak? „*Én tehát, testvéreim, nem szólhattam hozzátok úgy, mint lelkiekhez, hanem csak úgy, mint testiekhez, mint a Krisztusban kiskorúakhoz.*” (1Korintus 3,1) Ezeknek a korintusi hívőknek nagy részét éppen Pál vezette Krisztushoz pár évvel korábban. Akkoriban nem várta tőlük, hogy érett, lelki keresztyének legyenek. De ahelyett, hogy a lelki érés normális mintáját követték volna, a korintusi hívek testi keresztyénné váltak. Ha csak pár hónapja lettél hívő, akkor még „*újszülött*” keresztyén vagy – nem testi, csak fiatal.

Minden szeptemberben kimegyünk egy hatalmas gyümölcsösbe almát szedni. Hosszú sorokban állnak a különféle fák, és mi teleszedjük a kosarainkat jonatánnal, idaredel, starkinggal. A gyümölcsös hátsó részében olyan fák állnak, amelyek nem roskadoznak a gyümölcsöktől. Sőt, egy sincs rajtuk. Nem azért, mert kiszáradtak: éppen hogy túl fiatalok. Némelyik még másfél méter magas sincs. Míg az öregebb fák majd' eldőlnék a sok alma súlya alatt, ezek még a növekedéssel vannak elfoglalva.

Ha engedelmessz Krisztusnak itt és most, és bízol benne, hogy az Ő ereje fog formálni, akkor pontosan ott vagy, ahol Isten akarja. Ne ess kétségbe a gyümölcsök miatt, amelyeket (szerinted) nélkülözöl. Az általam látott fiatal fák sose hasonlítgatták magukat az öregekhez. A növekedés egy folyamat, amelynek minden pillanata fontos.

En úgy vettem észre, hogy amikor engedelmessz Jézusnak, és nem hasonlítgatom magamat más hívőkhöz, akkor élvezem, hogy keresztyén vagyok.

Steven L. Pogue

BÉTEL, AZ ISTEN HÁZA

„Bizonyára az Úr van ezen a helyen, és én nem tudtam!” Félelem fogta el, és így szólt: „Milyen félelmetes ez a hely! Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja.” Reggel fölkel Jákób, fogta azt a követ, amely a fejealja volt, fölállította szent oszlopként, és olajat öntött a tetejére.” (1Mózes 28,16b-18)

Gyermekkorom templomában, a pomázi református templomban van egy vers, ami a szószék hátán olvasható régi, cikornyás betűkkel. Kicsi gyerekként a betűit bogarásztam, jóllehet túl alacsony voltam ahhoz, hogy az alsó sorokra is rálás-sak: mindig nőni kellett valamennyit, hogy egy újabb sor tűnjön fel:

Ez Hely Isten' Háza, Menyország' Kapuja, Hol zeng Szent Nevének örök Hallelúja...

Ez Hely Isten' Háza Menyország' Kapuja. Hol zeng Szent Nevének örök Hallelúja. Ha hát szent Színedet Isten! itt láthatjuk Szívünk Aldozatit elődbe hozhatjuk: Itt Tőled nyerhető sok Századok múlva. Imád hívő Néped arczra le borulva. Itt keresünk Uram Mi is meg Tégedet. Kérünk hallgassad meg könyörgő Népedet

Több évszázad tapasztalata, sokak Isten-élménye sűrűsödik ezekben a sorokba. Jákóbtól kölcsönözték őket.

Az Élő Istennel találkozni nem minden-napos dolog. Egy elveszett embernek, aki se hátra, se előre nyugodt szívvel tekinteni nem tud, egyenesen életmentő. Az Élő Istennel életet mentő találkozás: életre szóló esemény.

Így vésődik bele mindez Jákób életébe. A válasz erre a félelmetjes ámulat: szent ez a hely, és én nem tudtam!

Nincs még ház, nincs még templom, csu-pán egyetlen kó: azt hivatott jelezni, hogy itt

valami rendkívüli történik: az élő Istennel itt lehet találkozni!

A mai napig a templom a találkozás helye.

Találkozunk Istennel. Itt metszegeti vad-hajtásainkat, itt térít vissza minket elhajlott utainkról, itt erősít meg az evangélium ígére-teiben, itt ad közösséget, barátokat, harcostár-sakat.

Ha hát szent Színedet Isten! itt láthatjuk Szívünk Aldozatit elődbe hozhatjuk:

Találkozunk egymással.

Itt gyűlik össze hétről-hétre a gyülekezet, hogy közösségben is keressük a Jézusban

megismert Isten éle-tünk-re vonatkozó akaratát és „zeng-jünk Szent Nevének örök Hallelúját”.

Találkozunk a múlttal és a jövővel is. *Itt – Tőled nyerhető sok Századok múlva Imád hívő Néped arczra le borulva:*

Az elődeink a távoli múltban letették az alapkövet, hogy legyen egy hely, ahol az Istennel találkozni lehet jelenbelieknek és jövőbelieknek. És mi, akik akkor még csak távoli jövő voltunk, építjük, újítjuk a találkozás helyét: magunknak, akik a jelent képezzük, és a távoli jövőnek, hogy *mindenkinek* otthona, találkozási pontja legyen a templom. Hiszen erre rendeltetett.

Itt keresünk Uram Mi is meg Tégedet, Kérünk hallgassad meg könyörgő Népedet.

Weiner-Legeza Luca lelkipásztor

Április 17-én Széder estét tartottunk a gyülekezeti házban. Közöttünk szolgált Kozma Ferenc református lelkipásztor

EGYHÁZMEGYEI KÓRUSTALÁLKOZÓ SZADÁN 2019. május 5.

A kórustalálkozó köszöntésével – melyet *Nyilas Zoltán* esperes úr nyitott meg – kezdődött a találkozó. Köszöntötte a kórusokat, a jelenlévőket imádsággal.

„Teljetek meg lélekkel”, kezdte üdvözlését. Megköszönte és hálát adott Istennek, hogy rendszeresen létrejön templomainkban az énekekkel történő szolgálat. Szólt arról is, hogy a legnagyobb koncerttermekben elhangzó énekek sem olyan lélekemelő hatásúak, mint amikor azok a templomban történnek. „A halat, ha kiveszik a vízből, vergődik, de ha visszateszik, jól érzi magát.” Így van ez az egyházi énekekkel is.

Ezután a nap menetét ismertette *Vízi István* énekgyűi előadó. *Gombos Viktor* vezetésével beéneklés következett, majd a szadai lelkesz, *Sándor Levente* is köszöntötte a kórusokat, és örömet fejezte ki, hogy helyszínt adhattak ennek az áhítatos együttlétnek.

1. A főtí gyülekezet kórusa kezdte a sort: „Jézus engedj hozzád” fuvola kísérettel, melyet *Horváth Katalintól* hallottunk, *Németh Pál* a főtí gyülekezet karnagya vezényletével. A kórus *Gárdonyi Zoltán* nevét vette fel, méltó volt a névhez a kórus szolgálata is.

2. Gödöllő, *Gombos Viktor* vezényletével Mendelssohn művét adta elő: „Jól tudom, mily gyöngye, gyarló szív”, azon alkalomból, hogy a szerző 210 éve született, majd a 274. dicséretet énekeltek, és felkérték a résztvevő kórusokat, hogy énekeljenek velük együtt:

„Ki Istenének átad mindent”. Mondhatom, szívből jövő éneklés volt, mely illett az alkalomhoz.

3. Nagymaros református kórusa hat éve alakult. *Balla Péter* vezényelte a kórust: „Új szívet adj” és az „Ave verum” Mozarttól. Az ároni áldás: „Áldjon meg téged az Úr” kórusfeldolgozása is elhangzott.

4. Órszentmiklós kórusa *Csordás Júlia* vezényletével Túrmezei Erzsébet egy versét énekelte, majd a „Szent örök Isten” latin nyelvű kánonját, hozzátéve, hogy szeretik a kihívásokat, mert amatőr kórus létükre bátran vállalkoztak a latin nyelv használatára. Ezt követte az „Uram, adj nekem segítséget” című kórusmű.

5. Páty kórusát *Vízi Zoltán* vezényelte, és egy női kar énekelte Mendelssohn művét: „Nézz a hegyekre fölfelé”, majd az összkarral együtt: „Áll a Krisztus szent keresztje”. Az egyik legnagyobb létszámú kórus ajkairól

nagyon szépen hangzottak az énekek.

6. Pécel kórusa *Ráday Pál* nevét viseli, szintén vegyes kar, és hasonlóan az előzőhöz, nagy létszámú kórus. *Csizmadia Márta* a kórusvezető. Énekük címe: „Jöjj fáradt szív”, *Vásárhelyi Tamás*, *Berkesi Sándor*: „Az üdvözítő a király”; „Én nem tudom”.

7. A pomázi Psalmus kórus, azaz a mi kórusunk a 127. Zsoltárt adta elő: „Hogya az Úr nem építi a házat”, és húsvét közelsége révén: „Krisztus feltámadott”.

8. A salgótarjáni *Szenczi Molnár Albert* kórus egy ismeretlen szerző által 1923-ban alkotott, *Antal Gábor* salgótarjáni kántor által feldolgozott művel szerepelt, melyet „Az Úristen nagy nevének” című Bach mű követett és a „Bethesda kórház”.

9. Szada: *Antal Éva* karnagy vezényletével egy angol zeneszerző művét adták elő: „Gyönyörű vér”. Felvételről *Kiss Zsófia* kísérette zongorán az éneket.

10. Tahitótfalu: *Dr. Ecsedy Aladár* „Isten fia meghalt értem a kereszten” című művét *Árvavölgyi Péter* lelkipásztor vezényelte, orgona és hegedű kísérettel. Majd *Berkesi Sándor*, *Kádár Ferenc*: „Uram közel voltam hozzád” következett.

A kórusművek elhangzása után a 150.

Zsoltár alapján hangzott el áhítat: Dicsérjük, magasztaljuk Megváltónkat. Szívből, örömmel tesszük ezt. Ez a zsoltár nem magyarázza meg, hogy miért dicsérjük. Ez csak bátorít, buzdít. Egyszerűen csak dicsérd, mert mindig van ok, hogy dicsérjük Őt. Elég, ha eszünkbe jut, hogy van édesanyánk (éppen anyák napja volt) aki felnevelt, és elég, ha áldjuk az Urat, hogy együtt magasztalhatjuk Őt. Mindig van ok, dicsérd hát az Urat, bárhol vagy és bármikor!

Ezután a közös mű következett, *Beethoven*: „Isten dicsősége”. *Németh Pál* vezényelte és az ő erélyes vezényletével még hangosabban eljutott a szívünkhöz az, amiről az egész délután szólt: valóban mindig és mindenhol dicsérjük az Urat!

Imával fejeződött be a templomi együttlét, közösen elmondtuk az Úrtól tanult imát, majd folytatódott a gyülekezeti teremben szeretetvendégséggel. Itt mindig baráti beszélgetések, kottacserekek, ismerkedések erősítik a közös együtt éneklés örömeit.

Most is jó volt együtt énekelve dicsérni Istenünket, megköszönve minden jót, amit Tőle kaptunk. Amen.

Andrási Jánosné Marika

A Psalmus kórus április 21-én, húsvét vasárnap a pomázi templomban szolgált

Közös muzsikálás. Ez az első kép, ami a pomázi reformátusoknak valószínűleg beugrik az Érfalvy családról. Hogyne, hiszen például a május 1-i gyülekezeti napunkon a családfő, Zsolt régi álma vált valóra: együtt zenélt az övéivel. Számomra presbiterként a csobánkai konferenciaközpont tervezésének hatalmas munkája is részben Zsolthoz kapcsolódik. Gyűléseinken hosszan és szakszerűen ismertette a lehetőségeket. A népes család gazdag életével órákon át tartó beszélgetés során ismerkedtem.

A 18 éves Dóra palacsintát süt a konyhában, s közben néha perlekedik az egyik falánk öccsével, aki időnként elcsen egyet-egyét a finom illatú étekből. Közben a kisebbek jönnek-mennek, ugrálnak, hívják fel magukra a figyelmet. Szívet melengető látvány: Zsolt és felesége, Betti a hét gyermekével igazi nagycsalád, annak minden örömeivel. Sok feladatot is jelent a felnevelésük, persze a kiadás is számos, az egyeztetés pedig szinte folyamatos: kit hová, mikor és hány órára kell vinni-hozni. Ám a sok lőtás-futásért cserébe kapott öröm akkora ajándék, ami bőven fedezi a „kiadásokat”.

Zsolt édesapjával és nővérével, Nórával 1978-ban

Mielőtt még elfelejteném, gyorsan számba is vesszük a gyerekeket. Dóri tehát 18 éves, Dávid 17, Bálint 13, Gergő 12, András 8, Kristóf 6, Péter 3.

- És ennyi gyereket is akartatok? – adódik a kérdés.

- Ezt mindenki megkérdezi – neveti el magát Betti. – Nagycsaládot terveztünk, de konkrét tervünk nem volt. Mivel a lányunk után csak fiúk érkeztek, hetedszerre próbáltunk tudatosan „rákészülni” még egy kislányra, de Isten másképp gondolta és megszületett Péter, a legkisebb. Mindegyiküket ajándéknak tekintjük.

- Annál is inkább, mert minél többen vannak, annál gazdagabbak vagyunk lelkileg. Sokszínű a családuknak, egy részük inkább a művészetek iránt érdeklődik, a többiek a reáliákban tehetségesebbek, de mindnyájan zenélünk és énekelünk. Van zongorista, gitáros, csellista és a kicsiknél még nyitottak a lehetőségek. Kristóf például legszívesebben rajzol, fest, alkot, és közben rengeteget énekel – említi Zsolt találomra a kisfiú képességeit. – A művészajlam egyébként inkább engem jellemez. Eredetileg zongoraművész szerettem volna lenni, végül építész és informatikai végzettséget szereztem. Vácra jelentkezett a kon-

Próbateremben 1995-ben

KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK

A GONDVISELŐRE BÍZTÁK AZ ÉLETÜKET

Beszélgetés az Érfalvy családdal

zervatóriumba, ahová azonban nem vették fel. A B-terv pedig az építészet volt, ami szintén érdekelt. Ma már ebben is a Gondviselést látja, ugyanis tart attól, hogy művészként nagyon elrugaskodott volna a valóságtól. A szakközépiskola elvégzése után a Gábor Dénes Főiskolán tanult tovább, s mivel itt tandíjat kellett fizetnie, munkába is állt, mert nem szerezte volna, hogy a szüleinek kelljen állnia a képzése költségeit. Azonnal a mélyvízbe került; a cégnél, ahol alkalmazták 36 alvállalkozót ellenőrzött műszaki szempontból: a nyílászárók beépítését vette át. Hamarosan az építőipar több területén (tervezés, kivitelezés) is elkezdett dolgozni, majd az építész végzettsége mellett az informatikusi diplomát megszerelve elláthatta az akkori építész irodájának ezirányú feladatait.

- Ment minden rendben egészen a válság kitöréséig – emlékezik. – Aminek az egyik első áldozata az építőipar lett.

Kemény időszak következett ekkor a család életében. Miközben az ötödik gyermeküket várták, Zsolt elvesztette a munkáját. Két évig nem volt állása.

Mit tegyenek, hol nyílik számukra lehetőség? Válon, ebben a kis Fejér megyei faluban, ahol Betti felnőtt, és ahol laktak, bizonyosan nem. A legnagyobb eséllyel a főváros kecsegtetett. Költözzenek hát oda, javasolta Betti.

A javaslat Zsolt számára abszurdnak tűnt, pedig volt benne ráció. A gyerekek ugyanis oda jártak iskolába, ráadásul Dóri a Magyar Rádió Gyermekkórusában énekelt. Úgy érezte a házaspár, hogy a fővárosban kapják meg azt az oktatást, amivel biztosabban el tudnak indulni az életben. Bár nincs közel a két település, a gyerekek utazása egészen eddig nem okozott gondot, hiszen Zsolt munkába menet vitte őket, hazafelé pedig értük ment. Ám most már, hogy elvesztette az állását, a gyerekeket ugyanúgy kellett fuvarozni. Akkor már egyszerűbb odaköltözni. Egyszerűbb... Leírni, igen... Mert a saját építésű házuk Válon volt, a fővárosban pedig semmijük.

Persze óriási felelősség egy ilyen döntés, Zsolt sokáig habozott is. Hiszen állása nincs, otthonuk Válon van, s akkor ezt az életük biztos pontját is számolják fel? „Ne félj!” – kapta a biztatást a Szentírásból, így aztán augusztusra, a tanév kezdete előtt „megadta magát”. S ahogy most is emlékezik rá: belevágtak a semmibe. Elkezdtek árulni a házukat, s keresni a lakásbérletet a fővárosban. Sok helyen szívesen vették az érdeklődésüket – amíg meg nem tudták a gyerekek számát:

- Egyet még szívesen fogadtak, de amikor mondtuk, hogy ötven vannak, akkor inkább köszönik, nem – emlékezik Betti.

Végül Pasaréten találtak megfelelő lakásra, s tettek le két hónapnyi kaucióval együtt

Esküvő 1999. augusztus 7-én

összesen három hónapnyi bért az autójuk árából. A tartalékok azonban fogytak, azonnal munkát is kellett találni – ami nem volt. Állást nem talált, csupán alkalmi munkákat kapott. S rengeteg szeretetet, törődést a pasaréti gyülekezettől. Sosem felejtik el, volt például olyan család, aki minden hónapban egyszer bevásárolt számukra. Más anyagilag segítette őket a nehéz élethelyzetükben. Sokszor előfordult, hogy fogalmuk sem volt, honnan teremtik elő azt, ami az előttük álló időszakban szükséges, ám amikor meg kellett lennie, mindig megkapták.

Pasaréti életük egy éven át tartott, s ugyanannyi ideig éltek a Gellérthegy oldalában lévő bérleményükben is. Ebben az időszakban érkezett meg a családba a hatodik gyermek, Kristóf.

- Bármennyire hihetetlenül hangzik is, életem két legszebb éve volt – meséli Zsolt. – Naponta volt alkalmunk ugyanis megtapasztalni a Gondviselést. Ahogy egyébként ma is, csak azóta kiegyenesedett a helyzetünk.

S időközben Zsolt megtalálta a munkahelyét is, a Károli Gáspár Református Egyetem műszaki osztályán, ahol építészethez értő munkatársat kerestek. 30 ezer négyzetméternyi ingatlanvagyon műszaki állapotáért volt felelős.

A társasház egyik bérlője azonban nem állhatta a sok gyereket, ezért tudatosan tette lehetővé az itteni életüket. Keresni kezdték új bérleményt, megfelelőit azonban 200 ezer forint alatt már nem találtak.

Úgy döntöttek, visszaköltöznek saját házukba, amiben másfél évig albérlő lakott, mert eladni nem sikerült.

Ekkor érkezett a családba hetedik gyermekként Péter. Hiába volt jó helyük Válon, ekkora családnak már nem volt elegendő az otthonuk, ismét újat kellett keresniük, most már lehetőség szerint véglegeset, s ha lehet, akkor a főváros környékén. Szentendre éppen

Dórival és Dáviddal 2002 őszén Válon

megfelelő lett volna számukra, ám az ott lefoglalt épületről időközben kiderült, hogy jogilag problémás. Zsolt ezeket kitisztázta, ám akkor a tulajdonos az épületet licitre bocsátotta, s ebben ők csupán az egyik szereplő lettek volna. Ebbe nem akartak beszállni, inkább hagyták a foglalt is, s kerestek tovább. Közben eladták a házukat, és fél évet Betti édesanyjánál laktak szűkösen, de szeretetben.

Ekkor került a látókörükbe Pomáz, ahol az eredendően óbudai Zsolt nővére már régóta otthonra talált. Zsolték a Tavasz utcában vettek a család számára megfelelő többszintes házat, ahová némi felújítást és átalakítást követően beköltöztek. S hogy a gyerekek mellé segítség is kerüljön, hozzájuk költözött Betti anyukája is.

Úgy tűnt, tünik, révbé ért a család.

Ám Zsolt figyelmeztetést is kapott: ideje visszafognia magát, mert az ő ereje is véges:

– Éppen a három nagyfiút vittem iskolába autóval, amikor a dugóban állva elájultam. Miután tömegközlekedéssel bejutottunk a suliba, az orvoshoz vettem az irányt. Jókor, mert kiderült, hogy szívritmus szabályozóra van szükségem, amit be is ültettek még azon a héten.

A Gondviselés tehát ezúttal is vele volt,

akárcsak néhány évvel korábban, amikor egy nehéz nap éjszakáján az autópályán szaladt bele egy autó, s ő repült ki a kocsiból. Karcolásokkal megúsza. No, és amikor a hátsó ülésre „köszönt be” egy teherautóra rosszul rögzített palló itt, Pomázon... Éppen a gyermekülésre, ahol kivételesen nem utazott senki...

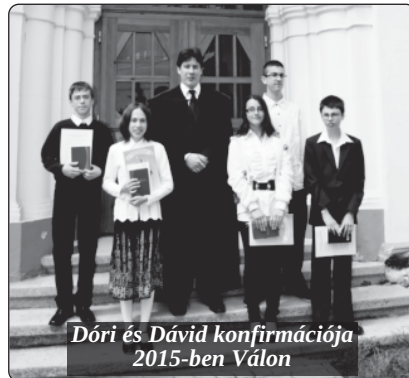
Zsolt két éve váltott ismét, a Károli Egyetemről Kocsis Ágnes építész stúdiójába. Az egyetemen ugyanis megszűnt a munkahelye, így ismét állást kellett keresnie. Éppen kapóra jött hát neki a lehetőség. Annak is örült volna, ha alkalmi megbízást kap, ám a felvételi beszélgetés során kiderült, hogy az építésznek állandó alkalmazottra van szüksége.

Időközben a húsz évnyi gyermeknevelést követően Betti is visszament a szakmájába: védőnőként helyezkedett el Békásmegyeren. Szívesen vette volna föl a hivatását a csaknem két évtizednyi szünet után Pomázon is, ám itt túl soknak találták a kihagyását. A fővárosi kerületben viszont örömmel fogadták, s végzi a munkáját közmegegyezésre.

Zsolt és Betti egyébként a vonaton ismerkedtek meg.

Dávid, Dóri, Bálint, Gergő, András és a 6. Betti pocakjában (2012 nyara)

Dóri és Dávid konfirmációja 2015-ben Válon

A család a május 1-jei koncert után

Ő hazafelé tartott Vádra, Zsolt pedig Velence-fürdőre, ahová szüleiével költözött. Bár címet nem cseréltek, Zsolt addig telefonálgatott a szemrevaló Kecskés lány után, míg rá nem akadt... Rokonszenvesek voltak egymás számára, csupán egy dolog hibádzott: a hit. Betti ugyanis hívó református családból származik, Zsolt pedig ateistából. Ateistából, ami viszont nem azt jelentette számukra, hogy bezárkóztak a meggyőződésük falai közé. Zsoltot olyanak nevelte az édesapja, hogy ha valami érdekl, akkor annak járjon utána. A keresztyén tanítások Betti hatására pedig ugyancsak érdekelni kezdtek. Szívesen fogadta a tőle kapott Bibliát is, ám idő kellett ahhoz, hogy el tudjon mélyedni benne. Márciusi megis-

merkedésüket követően júniustól néhány hónapra szünetelt is a kapcsolatuk, Zsolt addig eldönthette, hogy rá tudja-e magát bízni Isten gondviselésére, s el tudja-e fogadni a református egyház hitteleteit. Szeptemberre mondott igent, decemberben eljegyezték egymást, a következő év, 1999 augusztusában pedig összeházasodtak.

Zsolt időközben megkeresztelkedett, majd le is konfirmált. Presbiteré már Válon is megválasztották, ám amikor elköltöztek onnan, a tisztsége is megszűnt – hogy aztán 2018 januárjától Pomázon megújítsa azt, s szaktudását gyülekezetünk javára kamatoztathassa.

De ideje felállnom a beszélgetésből, hogy a család a szokásos kora esti rutinja szerint végezhesse teendőit. Közben egy időre Betti anyukája is feljött közénk. A kisebbek a tévé képernyőjén is játszható számítógépes játékokkal foglalják el magukat, s közben nagyokat nevetnek, ahogy az egy egészséges családban természetes. Hosszan beszélgetünk még állva is – most a családi kocsiba kell életet lehelni, ez a legfőbb megoldandó feladat –, búcsúzóul pedig megkóstolom a Dóri által sütött palacsintát is. Kiválóan sikerült, megértem az öccsét, aki megdézsmálta a púposodó halmot...

Hardi Péter

Kristóf születése után
2012 karácsonyán

ÉRFALVY ZSOLT AZ ÚR TERVE

Csodálatos és jó mindig az Úr terve,
Ha ráfigyel az ember és Szentlélekkel telve
A múltnak hátat fordít, nekifeszül célnak,
Mennyei elhívás általi örök ajándéknak.

Az Úr kezébe tedd minden gondod, bajod,
Ő majd megszabadít tőlük, ha alázattal hagyod.
Légy az Ő szolgája, hogy szabaddá lehess,
Így megáldva, másokat is szabaddá tehesz.

ÉLNI

Miért könnyebb ölni, mint élni?
Miért könnyebb félni, mint kémi?
Kémi a Teremtőt, ki szeret és ápol,
Ki Fiára nézve megmenthet bárhol.

Kémi, hogy életünket megtisztítsa a szennytől,
Lelkünk ne érezze távol magát a mennytől,
Olyan biztos, mint ahogy karodban lüktet az ered,
Hogy Jézus szeret, megbocsát és csodálatos
terve van veled.

Tegyünk le hát leláncoló félelmet, bánatot, haragot,
Mert csak így lehetünk igazán Istennel szabadok,

Az Általa szabott úton bátran jámi veletek akarok!

A KIRÁNDULÓ KÖR CSALÁDOS TÚRÁJA A CSOBÁNKAI MACKÓ-BARLANGHOZ

2019. ÁPRILIS 13.

EGY SOROZAT

- amely lebilincselő történetek, szakértőkkel készült interjúk, komikus jelenetek révén friss és izgalmas módon mutatja be Isten házasságra vonatkozó tervét.

- ahol a párossal beszélheted meg a felvetődő kérdéseket!

Így hívogattuk „A házasság művészete” című vetített előadásra és páronként közösen megbeszélendő feladatokra fókuszáló konferenciára gyülekezetünk házaspárjait, melyet 2019. március 2-án, április 13-án és május 4-én, szombaton 16.00-19.00 között tartottunk a csobánkai imaházunkban. Az alkalmon összesen tizenkét házaspár fordult meg.

Igaz, érezhetően amerikai történetek voltak, de valós házaspárok valós történeteit hallgathattuk meg. Velük sírtunk, velük nevetünk, mert nagyon emberiek, nagyon mélyek voltak a beszámolók. Közben lelkészek egy-egy mondatban összefoglalt gondolatait hallgattuk, melyeket művészi alkotásokban is megfogalmaztak (vers, rajz, zene, tánc). Mert az Isten szerinti házasság – művészet. És titok – ahogy azt Pál apostol írja.

A konferencia hat fő témáját a szerzők így fogalmazták meg:

1. *A megszülető szeretet (A házasság célja)*

- Isten tervezte a házasságot, és nagy tervei vannak vele.

- A házasság elsődleges célja Isten dicsőségének visszatükrözése a minket figyelő világ előtt.

- Fontos, hogy Istentől kapott tökéletes ajándékként fogadjuk el a házastársunkat.

2. *Meggyengülő szeretet (Sodródás az elszigetelődés felé)*

- A házaspárok természet szerint az elszigetelődés felé sodródnak.

- Eltéréseink és gyengeségeink eltávolítanak minket egymástól.

- A bűn minden házasságra kihat.

- Az evangélium gyógyulást és megbékélés hoz.

- A házaspároknak meg kell tanulniuk a Szentlélek erejével élni a házasságban.

3. *Táncoló szeretet (Szerepek)*

- Isten a házasságban eltérő feladatokat szánt a férfiaknak és a nőknek.

- Bár a férfiak és a nők eltérő feladatokat kaptak, értéküket tekintve egyenlők.

- Isten arra hívja a férfiakat, hogy áldozatosan szeressék és vezessék feleségüket.

- Isten arra hívja a

nőket, hogy tiszteljék és támogassák férjüket.

4. *Megzavart szeretet (Kommunikáció)*

- Minden házasságban van konfliktus.

- Nem a konfliktusmentesség a cél, hanem a felmerülő konfliktusok helyes kezelésének megtanulása.

- Egészséges konfliktusmegoldás akkor történik, ha a házasfelek készek bocsánatot kérni és megbocsátani.

5. *Izgalmas szeretet (Romantika és szex)*

- Isten alkotta a szexet és csodálatos terve van vele.

- A kielégítő szex a kielégítő házastársi kapcsolat eredménye.

- A szex végső célja Isten örömteli dicsőítése.

6. *Múlhatatlan szeretet (Örökség)*

- Ahhoz, hogy Isten szerinti örökséget hagyjunk, át kell gondolnunk, hogy hat életünk a jövő nemzedékeire.

- Az örökségünk tartósságába vetett reményünk Jézus Krisztus evangéliumára épül.

- Ahhoz, hogy Isten szerinti örökséget hagyjunk, állást kell foglalnunk.

Három résztvevő vállalta, hogy megosztja személyes gondolatait is.

Dötschné Hollós Zita:

Az alkalom pompásan kapcsolódott a Csobánkán, télen meghirdetett „Házasság hete” rendezvényhez, melynek keretében nemrég egy gyertyafényes vacsorán vehettünk részt a férjemmel. Ott hallottam először erről a kezdeményezésről, így kíváncsisággal töltött el a keresztyén „párterápia”.

Újfent tudatosodott bennem, milyen fontos, hogy újra rácsodálkozzunk a párunkra, akit Istentől kaptunk ajándékba. Elgondolhattunk a házassági kapcsolat különböző szintjein, mivel a film keresztyén házaspárok beszámolóin keresztül és változatos érzelmeket ébresztve megmutatta, hogy mennyire fontos a párkapcsolaton való munkálkodás, és még egy házassági válságból – bármely tragédia esetén is – lehet Istennel kiútni.

Felvillantott olyan párkapcsolati dimenziókat is, melyekre korábban nem is gondoltam, és bátorítást adott a jövőre nézve is, hogy a házasságunkat még nagyobb becsben tartjuk és gondosan ápoljuk, hogy valóban kiábrázolódhasson benne Isten szeretete.

Köszönjük a szervezőknek az alkalmakat, mellyel házasságunk gazdagodhatott.

*

Osváth Zsolt és Kati:

Aki ismer bennünket, tudja rólunk, hogy huszonekét év házasságban eltöltött év áll mögöttünk, és rutinos házassággondozó pár vagyunk. Ez a cím azért keltette fel az érdeklődésünket, mert mindent lehet még jobban csinálni. Művészi szintre emelni pedig kihívás a javából. A sorozat egy hat részes film volt, amelyben lelkészek és házaspárok beszéltek a szeretet parancsának a házasságban való megvalósításáról. Olykor megrázó volt, olykor derűs, de a legtöbbször ismerős. Néha kicsit túl „amerikai” volt, de ezt jótékonyan ellensúlyozta a józan Ige-központúság.

Így átgondolva a házasságunkat, abban erősített meg bennünket, hogy amikor nem harmonikus a kapcsolatunk egymással, akkor megfeledekezünk Isten tanításáról, vagy nem engedelmesskedünk neki. Mert amikor Isten azt mondja, hogy „nem jó az embernek egyedül”, az azt jelenti, hogy jó az embernek, ha társa van, vagyis egy örömteli kapcsolatról beszél. Isten mindannyiunknak ad segítséget ahhoz, hogy ne csak egyénként, hanem mint házaspár is meg tudjuk élni, ki tudjuk ábrázolni Krisztus szeretetét.

*

Fehér Tibor:

Nekem nagyon sok pluszt adott a videó és a könyv is. Előtte hajlamos voltam csak a gyermekeimet Isten ajándékának tekinteni, a feleségemet viszont saját választottamnak. Azzal, hogy elfogadom őt is Isten ajándékának az életben, az

esetleges konfliktusokat, feszültségeket is más szemszögből nézem, elfogadóbbá válok irányába. A képzés arra is ráébresztett, hogy nincs tökéletes házasság, mindenki hasonló kihívásokkal küzd, még a lelkészek is.

Stift János

Óhozzá fordultak támogatásért a rászorulók, tanácsért a tanács-talanok, intézkedésért a tehetetlenek. Hozzá, Kiss Bertalanhoz, a mai Szamoskér egykori lelképásztorához, akinek a faluból elszármazott Bán Béla állít emléket – s rajzolja meg a száz évvel ezelőtti szatmári falu életét – Az esperes című dokumentumregényében.

Istentiszteletre gyülekezik a falu apraja-nagyja, nem is akármilyenre. 1884. március 30-át mutat a naptár. Erre a napra hívta meg a Szatmár megyei Kér református gyülekezete élén álló presbitérium bemutatkozó prédikációra Kiss Bertalan nagybányai káplánt.

Az ugyancsak Szatmár megyei Vetésből származó tehetséges fiút annak idején a lelkésze indította el a debreceni kollégium felé. Apja elengedte, valójában azonban sosem békélt meg a ténnyel, hogy a fia nem „csak” a földet műveli, mint ő, hanem a lelkeket is pásztorolja. Azt pedig, hogy a fia még a feleségét is maga választotta, nem pedig az apjára bízta a döntést, már sosem bocsátotta meg neki, s gyakorlatilag megszakította vele a kapcsolatot. Szekérrel még elvitte ugyan a fiát a kéri bemutatkozó szolgálatra, ám úgy érezte, ezzel lerőta a kötelességét, nincs egyéb dolga vele. Mindezt tudomásul vette Kiss Bertalan, ám szíve mélyén élete végéig fájt neki, hogyne fájt volna!

A jó kiállású lelkész fiatal kora ellenére – még nincs harmincéves – máris kiváló szónok. Ketten pályáztak a lelkészi tisztségre, s a presbitérium Kiss Bertalan bemutatkozása délutánján eredményt hirdetett: egyhangúlag őt választják meg a gyülekezet élére. A lelkész és felesége beköltözött a parókiára, s megkezdte szolgálatát, betagozódtott Kér életébe. Szokás volt, hogy szenteste napján a férfiak – lelkészükkal az élen – végigjárták a falu mind a másfél utcáját, s énekkel dicsérték a megszületett Krisztust. A Himnusszal kezdték, a

Szózattal végezték, közben pedig karácsonyi dicséretektől zengett a falu.

Ám a falu élén álló lelkész nem csupán hitbéli kérdésekben hozott döntéseket akkoriban. Bár a törvény előírásának megfelelően Kérek is volt bírója és képviselő-testülete, valójában semmi sem történhetett, amiről ne tudott volna a lelkész és a presbitérium. „Hosszú idő ácsorgása után rábízza magát a falu. Órá, Kiss Bertalanra, a vetési parasztfiúra, aki ki-tüntetéssel végezte a Teológiai Akadémiát. Akit mindenki nagy gyülekezet élére várt, magas beosztásokba, ő mégis ezt a kis eldugott falut választotta. S nem bánta meg.” – olvasható a művesen megírt műben.

„Hosszú idő ácsorgása után” – mert mai szemmel nézve bizony nyomorúságos településre érkezett a lelkész. Az asszonyok a nevükön kívül egyebet leírni nemigen tudtak, olvasni pedig végképp nem. A lelkész felesége, Bészler Jozefa nem habozott: hamarosan szervezni kezdte az oktatásukat. Ez volt az első szolgálatuk az elfeledett falu kimozdításának érdekében abból a gödörből, amiben a mindenkori birtokosok nemtörődősége felejtette.

Az első szolgálat, amit hamarosan követte a második, a harmadik, a sokadik is. A lelkész már az első temetésen észrevette, hogy mennyire zsúfolt a temető, újat kellene nyitni. Ráadásul nemcsak a holtak lakoznak egymás hegyén-hátán, hanem az élők is, döbrent rá Kiss Bertalan egy katasztrófa nyomán: a Szamos elöntötte a szomszédos szegieket, akiket a lelkész irányításával is mentették, ám fedelet már alig tudtak adni számukra – még csak egy éjszakára is. Hogy is tudtak volna, amikor öten-nyolcan-tizen laktak egy-egy szűkös szobácskában. Akit csak tudott, befogadott hát a lelkész a parókiára.

Ezen változtatni kell, házakat építeni! Tudták ezt persze a kériek, építkeztek volna is már régen – ha lett volna hely hozzá. Kiss Bertalan nem késlekedhetett. Az árvíz múltával felkereste Weisz Adolfot, a Kállay-birtok

zsidó bérlőjét, későbbi részbeni tulajdonosát, s tisztes egyezséget kötött vele: cserével földet szerzett az egyháznak a falu mentén, amelyből temetőt bővített és új utcát nyitattott, enyhítendő a zsúfoltságon.

Kiss Bertalan tárgyalta, lótot-futott, szervezett hát naphosszat feleségével karöltve. Közben pedig a családja is szaporodott, gyors egymást követően két fia született.

S ekkor érte az újabb fájdalom: feleségét és kisebbik fiát hamarosan magával ragadta a tüdőbaj, az a betegség, amely minden évben kikísértetett két-három kéri a temetőbe. „Ó, csak Jósi maradt volna! Ketten hogy rendbe tettek volna itt a dolgokat. Az utcarendezéssel elindultak, de a felnőtt asszonyok írni-olvasni tanulása megrekedt.”

Ráadásul a nagyobbik, alig két éves fiától is el kellett szakadnia – felesége Debrecenben élő testvére vette magához –, hogy meg ne fertőzze őt is a gyilkos baktérium.

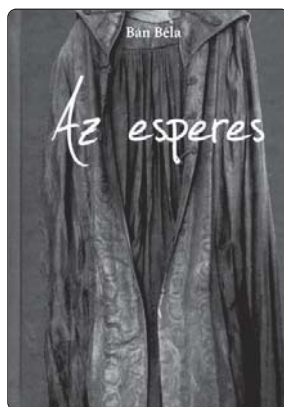
A lelkész megröppant ekkora teher alatt. Az istentiszteleteket megtartotta ugyan, de amúgy egész nap kóborolt. A kériek pedig tudták, hogy hagyni kell szenvedni a magára vett kaloda szorításában. Amikor pedig elérkezett az ideje, gondoskodó szeretettel látták el az özvegyen maradt lelképásztor.

Ő pedig összeszedte magát, és a lelkészi szolgálat mellett gazdálkodni kezdett az egyház húsz holdján. De nem lett volna Kiss Bertalan, ha ezt is nem példamutató módon teszi. Az akkori legkorszerűbb gépekért, vetőmagért az országot másikk felébe utazott, Mosonra és

Magyaróvárra, s részt vett a fajtakísérletekben is. Tudják meg, mi terem a legjobban a helyi viszonyok – talaj, klíma – között. Kedvezményt kapott a gyártótól, csak hogy vigye az új módszerek jó hírét Szatmárba is.

S ekkor érte az újabb csalódás. A kéri gazdák feldühödtek az évszázados rendet felborító lelkészre. Azt hitték, valójában a mezőgazdasági gépgyár ügynökének szegődött, hogy az minél több terméket értékesíteni tudja számukra. Vetését a tehennel kitapostatták, kéréit szétszórták, fenyegetésükre a szegényebb sorúak még aratást sem mertek vállalni a lelkésznél. Kiss Bertalan a szomszédos Semjénből fogadott aratókat, s folytatta a faluért végzett szolgálatát.

Képviselte például Kér és ezáltal a gazdák érdekeit is a település új határának kijelölésekor az ecsedi láp lecsapolását követően. Mert a Károlyiak hosszas előkészület után 1898-ban megkezdtek a nagy munkát, s ezzel egyben 26 falu határának a bővítését. Vita is kerekedett persze ezzel a települések között, hol is húzódik a határ a szárazra került területen. Az egyeztetésen a felkészült lelkész az ópályiak és a szamoszegiek ellenében térképekkel támasztotta alá az igazát. A szom-

A régi szamoskéri református templom

szédos falvaknak ősieik elbeszélésein kívül más érvük nem volt. Az eredmény: 350 holddal gyarapodott Kér határa.

Am ahogy modernizálódott a világ, úgy bürokratizálódott is. Bába sem lehetett már senki születésnői papír nélkül. A bába Bán Julcsa volt. Igen, a szerző Bán Béla felmenője. Küldtek helyette városban nevelkedett születésnőt, akinek papírja volt ugyan, de parasztházban még születést nem vezetett le. Egy hét után győzött az élet a papírok felett: a születésnő visszamenekült a városba, Bán Julcsa pedig még 50 esztendeig, egészen 1935-ig vezette a születéseket Szamoskéren. Nem rajta múlt, hogy a gyermekhalandóság mai szemmel nézve elképzelhetetlenül magas volt a faluban. Tíz év alatt 86 öt év alatti gyermek halt meg, ami a halálesetek egyharmadát jelentette. Ezért is a sok gyerek születése: pótolni kellett a folyvást temetőbe kerülő aligembereket.

Az új világ része volt a kötelező népoktatás fokozatos bevezetése is. Fokozatos – és keserves. Keserves, mert nem mindig kaptak tanítót, akinek csekély volt a becsülete. Az

A szerző Nyilas Zoltán esperes úrnak dedikálja a könyvét

iskolát az egyház tartotta fenn, s amikor a megüresedett állásra senki sem jelentkezett, Kiss Bertalan maga állt a katedrara is – az üres osztály elé, mivel minden gyerek a földeken dolgozott. Hiszen az ő kezük a határban is sokat ért, napszámos meg a lép lecsapolása miatt alig került. Rendbe kellett hát hoznia a faluban a gyermekek tanítását is. Mert nemcsak a föld kívánja a gyomlálást, hanem az emberi lélek is. Tanított szerzett, iskolát bővített.

Kiss Bertalan szolgálta hát tovább a faluját, ám mégis mintha megroppant volna benne valami. Talán, amikor oly' galádul akartak elbánni vele a kéri gazdák. No, de nem baj, ha nem kellettek az új módszerek, hát nem erőltette, művelte az egyház földjeit maga, gyarapította azáltal is az egyház vagytonát – s közben egyre nagyobb időt szentelt a Szatmári Egyházmegye életében való részvételre.

A gazdálkodás és közegyházi szolgálat – mindkettő egész embert kívánt. Kiss Bertalannak méltó segítőtársa akadt, az egyik helybeli gazda lánya férfiakat megszégyenítő ügyességgel segített mellette a földeken. A segítségből házasság lett, s Kiss Bertalan pedig az évek során hét fiú édesapja. Felesége fokozatosan átvette a gazdaság irányítását, őt pedig egyre többfelé hívták vendégszolgálatra. Az arany-szájúnak nevezett prédikátort mindenütt zsúfolásig megtelt templom fogadta. Ahogy egyre több gyülekezet ismerte meg, úgy választották egyre magasabb egyházmegyei tisztségekre.

Amikor elindult felfelé az egyházi ranglétrán, persze azonnal megfordult a kérék fejében, hogy előbb vagy utóbb elkerül a lelkészük. Ő azonban fogadkozott, hogy soha: „Nem, nem megyek el Kérből! Esküszöm az élő Istenre, hogy innen visznek ki a temetőbe. Hontalanul jöttem, az apám a feleségem miatt kitagadott nemcsak a házából, a falujából is. Itt befogadtak, békességre leltem, később, mikor kellett, gondoskodásra is. Itt maradok, ez az én otthonom.”

Szamoskéren ugyan egyre kevesebb időt tudott eltölteni, ám felesége vitte a gazdaságot, nevelte a kisebb gyermekeket – mivel a nagyobbak már a debreceni gimnázium diákjai voltak. Kiss Bertalan népszerűsége az egyházmegyében megkérdőjelezhetetlen volt, s a nyolcvan gyülekezetben szinte mindenki természetesnek vette, hogy 1913 januárjában őt válasszák az élére, a megüresedett esperesi tisztségbe.

Szamoskér, ez a kétutcás falucska esperesi székhelyként? Elképzelhetetlen. Kiss Bertalan huszonkilenc évnyi szamoskéri szolgálat után fogadalma ellenére a megüresedett szatmárnémeti lelkészi tisztelet kívánta elfoglalni – no, persze, ha megválasztják. És ekkor érte az újabb csalódás. Megválasztották, ám rendkívül szoros eredménnyel – ugyanis a

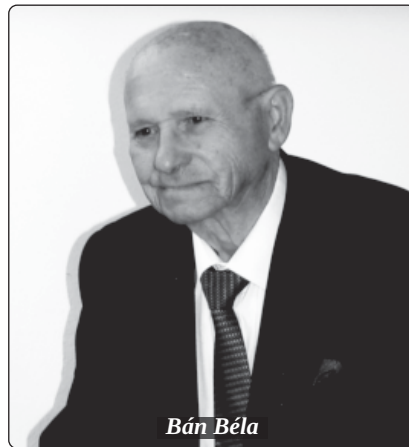
helyi segédlelkész is indult a Tiszántúli Egyházkerület harmadik legnagyobb gyülekezetének vezetéséért, nemtelen korteszesszököket is bevetve: kikezdve a családi életét is, persze, alaptalanul. Vagy mégsem egészen? A gazdálkodó felesége ugyanis egyáltalán nem örvendezt annak, hogy a

szamoskéri életet feladva városi lelkésznév válik. A lelkész sokszor hosszú ideig tartó távollétei miatt lassanként elhidegültek egymástól. A gazdaságot ennek ellenére felszámolta, hogy kövesse a férjét.

A lelkész utolsó nagy csalódása utódjának megválasztása volt. A gyülekezet dacból – ha már egykori ígérete ellenére otthagya őket – a tizenhét jelentkezőből egy alkalmatlan, kártyaszennedéllyel megvert lelkészt választott.

Ez volt az a csepp, ami túlcserült. Kiss Bertalan 1913. április 21-én, esperessé választását követően három hónappal, 57 évesen önkézzel vetett véget életének.

*
Dokumentumregény. Ez a műfaja ennek a míves kiállítású kötetnek. Lehetséges, hogy ezt a meghatározást nem ismerik az irodalom tudományához értők, nem tudom. Az azonban bizonyos, hogy belilincselő munkát tett le az asztalra a szerző. A XIX. század második felének, XX. század eleji életét, modernizációját mutatja be hús-vér szereplők megidézésével. Olyan idők voltak ezek, amikor a lelkész, a pap – rátermettsége, tisztessége, de legfőképpen embersége esetén – a falu első

Bán Béla

embere volt még, tekintély. Egyszerre kapunk a kötetben társadalomrajzot, s az egyház, a lelkészek életének mindennapjairól is hiteles képet, amelyet a nyolcvan év feletti szerző egyebek között az anyakönyvek, presbiteri és képviselő-testületi jegyzőkönyvek áttanulmányozásával alkotott. Dokumentumregényével Bán Béla alighanem műfajt teremtett.

Bán Béla: Az esperes – szerzői magánkiadás, 2019

Hardi Péter

PONTOSÍTÁS

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség gyűjteményi értékeinek állapotáról és a megőrzésükkel kapcsolatos teendőkről szóló – újságunk 2019. január-februári számában megjelent – írásunkat az alábbiak szerint módosítom, pontosítom:

1.1 A templomi bútorok (szószék, szószékkorona, úrasztala, mőzesszék, énekmutatók)

...Csobánkai imaházunk ékessége a 2013. június 23-án, Dr. Szabó István püspök úr által felszentelt szószék. Tervezője és faragója: Mátyás Sándor. Készítői: Mátyás Sándor, Benedek Ferenc, Kovács László, Szabó Győző és Szekeres István.

A pontatlanságért bocsánatot kérek!
Nyilas Zoltán esperes

Időjárási anomáliák a 19. században

1814. május 3-áról 4-ére virradó éjjel olyan fagyás volt, hogy az erdőben a friss hajtások, a szép természettel kecsegtető szőlő jövések mind feketére fagytak. Még ebben az évben augusztus hónapban egy vasárnap délután a szomszédos hegyekben olyan felhőszakadás volt, hogy a Kisváci patak kiöntött, és Pomáznak Kisvác nevű részén több házat elsodort, tizenhárom embert elragadott, akik megfulladtak – másnap az iszapból holtan ásták ki őket. A patak mentibe lévő szénaboglyákat és asztagokat a víz a hátára kapta és odébb rakta le. A víz az épülő református templom küszöbéig ért.

1818-ban igen sok szőlő termett volna, de még a tőkén megrohadt, penészedett, a tőkék olyanok voltak, mintha pelyhes bagolyfiókák volnának rajtuk.

1934-ben jó volt a termés, sok bor termett, s ezért nem volt ára a bornak.

1836-ban ismét nagy tavaszi fagyok voltak három éjszaka egymás után. Különösen a harmadik napon, május 12-én, Áldozócstörtökön, az egész országban elfagytak a szőlők. Pomáz még szerencsésebb helyzetben volt, mert ha tizede is, de termett néhány akó bor.

1837-ben ismét sok helyen semmi szüret. Már a fakadás is rossz volt, de május 3-4-én olyan hideg havas eső esett, hogy az új hajtások mind elfagytak. Rettenetes vihar tombolt, mely fákat csavart ki tövestől, a felhőszakadás előntötte az árkokat, s a szőlőket kövekkel takarta be. Délután pásztorok gyerekek rekedtek a hídon túl. Három tót gyerek, meg egy rác fiú, aki felmászott a faluvégi keresztre, ott keresett menedéket. Nem mertek nekivágni a hömpölygő víznek. Végül Takách Mihály uram bátorságot vett magának, befogatott, s többedmagával áthajtott a zúgó habokon és összeszedte a négy gyermeket. A félig ájult rác gyerekekre csak orvosi segítséggel lehetett lelket verni. Ugyanekkor történt, hogy két mőzeshitű fiatal Budáról jövet belefutott a megáradt patakba, rajtuk már nem lehetett segíteni. Másnap késő este ugyancsak Budáról jövet, Sóvári István három leánya, kocsiával, két lóval kényszerült egy trágyadomb (ganaj kazal) tövében éjszakázni. A sötétségben csak akkor vették észre a nagy vizet, amikor már benne gázolt a kocsis meg a lovak. Szerencsésen megúszták a kalandot, nem esett bajuk, a trágyarakás védelmet nyújtott a viharos szélétől is. Az 1838-as nagy dunai árvíz – mely elpusztította Pest Budát és a Dunakanyart, Pomázt nem érintette.

A század második felében halálos áldozatokról nem szólnak az írások, voltak viszont jégverések, nagy erejű zivatarok, melyek sokszor elverték a szőlőt, ami a gazdákat és az egyházközséget is hátrányosan érintette, a bor és a szőlő fontos jövedelem-forrás lévén. A Szánthó Ödön által kezdeményezett szőlőtelepítés nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Hol az aszály, hol a fagy vagy a jégverés pusztította el a nehezen cseperedő tőkét. Egy alkalommal a villám belecsapott és tüzet okozott a templom tornyában, s a lángok a templom tetőszerkezetét veszélyeztet-

ték. Ekkor S. Kováts Dániel – bízva a Gondviselő oltalmában – bátorságot vett, és a csapkodó villámok közepette felment a toronyba, hogy megakadályozza a lángok továbbterjedését. A tüzet TEJEL – mert az volt kéznél – és vízzel kezdte oltani, azután a hívek is utána merészkedtek. Ugyanebben az esztendőben karácsonykor porrá égett a paplak. A

lakással együtt. A kis belső térfogat mutatja, hogy kicsi iskola volt, az írások sze-rint kb. harminc beiratkozott tanulója volt évente, de azok közül sem járt mind egyszerre iskolába. Dacára Mária Terézia népoktatási törvényének (1777) a gyermek munkaerőnek számított, és beleszámított a robotterhek teljesítésébe.

Könczöl Eszter néni

A református iskola működésének kezdetei az 1780-as évekre megy vissza, s csaknem egyidős egyházközségünkkel, de el kell osztanom azt a félreértést, hogy a legelső iskola ez lett volna Pomázon. Tény, hogy valamennyi felekezet tartott fenn iskolát. A legrégebbi a szerbeké volt, ahol szerb nyelven folyt az oktatás, a római katolikusok iskolájában a többségi német és szlovák telepesek nyelvéhez igazodott az oktatás, s csak a reformátusok iskolája volt mindvégig – egy évszázadon át – magyar tannyelvű. Mivel az iskolai kiadások nagyon megterheltek az egyház költségvetését, amikor az állami elemi iskola – mint korszerű épület elkészült, az egyházunk a katolikusokkal együtt lemondott az iskolájáról, és tanulóit átadta az állami iskolának. Ezt a döntést is a negyvenégy éven át itt szolgáló S. Kováts Dánielnek kellett előterjesznie a presbitériumban, s a döntés hatására nyomban 50%-al mérsékeltek az egyházzadót és a sírhely árakat.

Iskolánk több mint egy évszázados működése alatt tizenegy tanítót foglalkoztatott. Kezdetben a tanítói működés gyakran papi szolgálattal folytatódott. Ez a református kollégiumok működési rendjéből következett, ahol az volt a rendszer, hogy a kisebbekkel való foglalkozás a nagyobb és jó tanuló diákok feladata volt – természetesen teológiai professzorai felügyelete mellett. Első választott lelkészünk, Gőből Gáspár is kezdetben káplán-tanító volt Pomázon, vagy S. Kováts Dániel, aki Bugyi községből a tanítói foglalatosságból érkezett lelkésznek Pomázra, avagy Bujdosó Mihály – tizennyolc éven át hiába várta az önállósodást – s helyet cserélve Gőből Gáspárral Kisorosoziban léphetett szószékre. A „sztori” kedvéért én most László Lajost említem, aki 1852-től 1885-ig a leg-hosszabb időn át volt itt tanító és énekesvezér. Sírja temetőnkben ma is megvan. Munkássága minden elismerést megérdemel, de vele kapcsolatos az a panasz is, amit Sóvári Erzsébet fia megbüntetése miatt terjesztett elő, mondván, hogy a büntetés oly mértékű volt,

A református oktatás Pomázon

Említettem a régi „oskolaházat”, amiben ma a Révész Optika van. Aki nem látta belülről, érdemes megnéznie, mert bizonyítéka annak, hogy egy több mint kétszáz éves épület is lehet és érdemes megőrizni. Csaknem teljesen az eredeti formájában látható, a tanítói

hogy fiát egész életén át elkísérheti. A panaszt a presbitérium nem engedte tovább. Az orvosi költséget Jordán István főgondnok magára vállalta, és a tanítót figyelmeztette. A falusi iskolákban nem volt ritka a testi fenyítés. Az iskolatörténet ismer olyan esetet, amikor a tanító munkájának eredményességét azzal kívánta alátámasztani, hogy pályája alatt hány botütést mért ki tanítványaira.

Temetői örökségünk

Temetői örökségünkről is érdemes néhány szót szólni. Talán nem köztudott, hogy temetőnkben négy 48-as honvéd sír van: Takách Mihály honvéd-tüzér (1831-1919), Gőből László huszár főhadnagy (1830-1907), Mares István „közember” (1818-1855) és Szentandrás Andreánszky Zsigmond, akiről csak annyit lehet tudni, hogy tüzér volt. Ismert még két önkéntes neve: Kis Sándoré és Pál Istváné, akiknek a sírhelyét a név gyakorisága miatt eddig nem tudtuk azonosítani. Ezeket a sírokat a Református Túrakör minden évben felkeresi március 14-én este, és egy kis imádság vagy énekszó mellett átkötjük a fejfájukat nemzetiszínű szalaggal. A Hadtörténelmi Intézet és Múzeummal kapcsolatban vagyunk, hogy minél több adatot ismerjünk meg hőseinkkel kapcsolatban. Idei vállalásunk, hogy Takách Mihály eltűnt fejfáját kopjafával jelöljük meg, emléket állítva valamennyi ismeretlenül ott nyugvó honvédnek. A kopjafát csobánkai fafaragó testvérünk, Mátyás Sándor készíti.

Azok kedvéért említem, akik torony-járáásra mennek, az északi ablakból ne felejtsenek egy pillantást vetni Gőből László házára, mely átellenben a Mares-Koronka ház-

zal, közvetlenül az Erdélyi ház mögött van a Fáy András utcában. Ez arról nevezetes, hogy egy helyi legenda szerint a szabadságharc után, amikor jöttek érte üldözői, ide rejtőzött el, s az ablakból nézte végig, hogyan kutatják át a házat. Egy külföldön élő rokon jóvoltából van még egy történetünk Gőből Lászlóról, sőt fényképünk is róla. A család, ahová benősült, megőrizte a következő történetet: egyszer a császáriak fogságába került, de megszökött, mert a feje kifért az ablakrácsra. Elbújt egy kukoricásban, ahová élelmet hoztak neki a falubeliek. S ha már honvédsírokról van szó, akkor álljon itt Mattyók Bence fiainak története is, akik hatan voltak testvérek, s közülük

a fiatalokat, akik így menekültek meg a hadifogságtól, a pusztulástól. Mattyók Lászlót az oroszok bevonulása 1944 karácsonján katonai egyenruhában ért. Fogságba esett, és a Szovjetunióba került, ahol 1947-ben meghalt. Így történt, hogy a Mattyók család hat férfitagja közül négyet a világháborúk pusztítottak el, ami bizonyára nem egyedi eset, mégis megrendítő.

A szószék

Befejezésül csak azt szeretném megosztani a hallgatósággal, hogy a bűvárokodások során, az ember soha nem lehet biztos abban, hogy nem kerül-e elő valami új, váratlan adat. Így jártam én a szószékünket díszítő igeverses márványtáblával. A napokban jutott tudomásomra – egy 1978-ból való ismertetőből –, hogy ez a márványtábla egy időben, nem tudni mikortól és miért, ez a templomunk belső képét meghatározó igen becses darab – a pincében hevert. Mindaddig, amíg Demeter József tiszteletes úr fel nem fedezte, és nem helyeztette mostani helyére.

Az sem érdektelen, hogy Szűcs Ferenc, akkori lelkészünk, ma nyugalmazott teológiai professzor, egy kifizetési bizonylatra figyelt fel, s érdeklődött a kifizetés okáról. Ez váratlan dolog volt. Amúgy is állandóan foglalkoztat, hogy valóban egyidős-e a verset tartalmazó felirat a templomunkkal. Vajon nem lehet-e hogy már az oskolaházzal közösen használt oratóriumnak is díszíthette-e a falát? És még számtalan kérdés, amivel nem akarom untatni kedves hallgatóságomat. Ezért most inkább megköszönöm türelmüket.

Könczöl Dánielné

hárman az első világháborúban, illetve hadirokkantként azt követően haltak meg, egy testvérük László hadifogságba esett, de nagyon kalandos úton hazaérkezett. Majd a második világháború idején, mint tartalékos tiszt levante parancsnok lett, s amikor kivezényelték 1944 őszén a fiatalokat a Tahi-i híd védelmére, egyik kísérője volt a csoportnak. Oda érkezve látták, hogy ott semmilyen katonai jelenlét nincs, így tisztársával, Csata László tanítóval, tartalékos főhadnaggal, hegyi utakon haladva sértetlenül visszahozták

Május 3-án kísértük utolsó útjára az április 23-án 83 éves korában elhunyt Szedlák Irénke nénit. Az Élet Fejedelme adjon nyugalmat neki az örök hazában, a gyászolóknak pedig a Lélek vigasztaló erejét kérjük.

Irénke néni

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

AZ ELSŐ PÜNKÖSD (ApCsel 2)

Összegyűltök mind a csendes kis szobában, a jól ismert falak közt, hol egykor szent kezdeből vették át a morzsát, s a korty bort kiitták. S titkod vitték magukkal, mint lámpást az éjben.

Lényed áradását nem állítja semmi meg. Nyelvek gátjain át szól a Lélek, mégis értem. S éljen bárhol, messzi földön, más hazában, ki Eléd borul – ismeretlenül is testvérem.

Az ég rejtett, szent csatomán át hajolt le, hogy titkod így hinthesd szét közöttünk, s velünk maradvá szívek menedéke légy.

Ezer sugárból száll le fényed, áldaná házunk, ragyogjon kint, s belül. Induljunk hát, mint sebzett talpú vándor, de Te jársz előttünk – nem vagyunk egyedül.

MÁJUSI ÁHÍTAT

Csak iltém némán egymagamban, a létezés legbensőbb örömeiben, míg a fák koronáján átsütött a fény a fölém boruló kristálytisztá égen.

Vártam, míg az egyetlen felhő, a fáradtság elvonul, hogy hallhassam hangod feltartóztathatatlanul.

Mert hiszem: a földre érkező felszikkasztó fények az égből hullnak alá, s valahol végül összeémelek, s míg hallgatag malmában felkel a Nap, minden ébredéssel Istennek adhatod magad.

MEGBÉKÉLÉS

Mindennap úgy tekints a múltra, mintha indulnál sebes lábakkal, szökellve mégis egy messzi útra, hol szólótók szántják s pásztázzák szíved, mert áldott diófák ölelte kertek illatát emlékül magaddal csak így viszed.

Mindennap úgy tekints a múltra, hogy ki kimeríte időnk hegy-völgyeit, mint aranyló homokból mérjük gyermek kezekkel égig érő várunk, jól tudja: hol lépünk tövisre, s a mélyből Őhöz vissza hogy találunk.

Mindennap úgy tekints a múltra, mint völgyben folyóra, mely áradna tovább, hogy fák öleljék medrét, s hullámaid hűs szél borzolja, s kócolja össze, hogy végül egy csendes révbé jutva fáradt hajónk fényben megfüröszse.

ffiseknek

AZ IGAZI BOLDOGSÁG Zsolt 146,5-6

A 146. Zsoltár egy olyan zsoltár, amely Isten gondviselő szeretetét dicséri. Azokat a sorokat emelem ki most nektek, melyek így kezdődnek: „*Boldog az, akinek Jákób Istene a segítségé és Istenében, az Úrban van reményége...*” Hiszem, hogy ennél szebb útravalót nem is kaphattunk volna mára, mindannyiunknak szóló üzenet ez.

Azzal a szóval kezdődik ez az igever, ami talán mindannyiunk legőszintébb vágya: boldog. A boldogság egyik titkáról szólnak ezek a verssek, útravalóként. S ugyan ki ne szeretne közületek, közülünk boldog lenni?

Amikor kislány voltam, az egyik legkedvesebb könyvem egy régi mesekönyv volt, amit még a nagymamám is olvasott kislány korában. Ezt a könyvet generációról generációra adták, adtuk tovább a családban. Az volt a címe, hogy „A két madár”, és egy testvérpárról szolt, akik elindultak, hogy megkeressék a boldogság két madarát. Mítíl és Tiltíl – így hívták a testvéreket – sokféle járt. Útjukon elkísérte őket hűséges kutyájuk és macskájuk, akik erre az utazásra emberi testet kaptak. A könyvet különösen varázslatossá tette az illusztráció. Olyan időntúli, a messzi múltat idéző rajzok voltak benne, ma is látom a képeket magam előtt. Nem is tudom, hányszor olvastam végig nyaranta nagymamám házában. A két madarat végül megtalálták, de a madárka ekkor elrepült. Mégsem lett a könyv vége szomorú, éppen ellenkezőleg: az igazán megtalált boldogságról szolt a könyv befejezése.

Biztosan sokan, sokféle képet hordozunk magunkban a boldogságról. S talán az is igaz, hogy a boldogsághoz fűződő elképzeléseink, vágyaink korszakonként változnak.

Emlékszem, amikor egyetemista éveinket zártuk le a teológián, akkor az utolsó évfolyam órán (osztályfőnöki órán) mindannyian mondhattunk egy-két mondatot búcsúzóul a többieknek. Akkorra én ezt az idézetet választottam: „soha nem tudjuk, hogy boldogok vagyunk – csak azt, hogy boldogok voltunk.”

Azóta elröppent néhány év – vagy inkább évtized –, és ma már egészen másként látom; hiszem, hogy Isten formálja az ember gondolkodásmódját is. Ma már úgy gondolom, igenis tudjuk azt is, ha boldogok vagyunk, nemcsak visszatekintve, retrospektív – mint-

ha az autó visszapillantójából látnánk a lepergett időt –, hanem a jelenünkben is.

A Szentírás sokszor szolt a boldogságról. Ez azért lehet megrendítő számunkra, mert azt tükrözi, hogy Istennek fontos a boldogságunk. A hatalmas, mindent és mindeneket megteremtő Úrnak minden kicsiny emberi élet boldogsága fontos. Csodálkozunk ezen? Ha jobban belegondolunk, akkor nem csodálkozni kellene ezen, hanem megköszönni.

Azért van így, mert Isten szeret bennünket. Az édesanyáknak, édesapáknak is fontos, hogy a gyermekeik boldogok legyenek, sőt még az is, hogy a család kiscicája, vagy kutyája boldog legyen – akkor teljesen érthető, hogy aki teremtett bennünket, annak számára is fontos, hogy boldogok lehessünk.

Mit mond erről e zsoltárunk? „*Boldog*

az, akinek Isten a segítségé.” Milyen egyszerű és milyen örökérvényű megfogalmazás ez. Nem bonyolítja túl, nem keres teljesíthetetlen feltételeket, hanem emberileg szinte gyengének mutatja be az igazságot: akkor vagyok boldog, ha nem akarok a magam ura lenni, hanem elfogadom és vágyom arra, hogy Valakihez tartozzam, aki mindig és minden körülmény között tudja, sőt jobban tudja, mire van szükségem.

Nem tudjuk ki írta ezt a zsoltárt. De nem is fontos. Olyan ember lehetett, aki igazán szerette az Urat, és ez elegendő ahhoz, hogy általa többé váljunk mi is. Dicsérő zsoltár ez. Istent dicsőít. A Zsoltárok könyvének utolsó néhány zsoltára már csak egyet tesz: dicséri Istent. Mintha egy csodálatos lépcsőn haladna felfele az Istenben bízó ember, aki egyre inkább megérti élete során azt a mély hittitkot, hogy az életünk legfőbb és egyetlen igazi értelme: Istent dicsérni. Dicsérni azért, mert Ő úgy akarta, hogy megszülessünk, életet kaphassunk, gondolkodó agyat, érző szívet kaphassunk, társakat az úton, feladatokat és célokat, családot, szerelmet és barátságot, és igen, iskolát is, ahol eltöltöttünk négy, majd nyolc évet a falak között. Dicsérni Őt azért a bizalomért, hogy eközben, ha nem is mindvégig, de világosabb pillanatainkban ráeszmélhettünk arra, hogy semmi sem volt véletlen, mindennek így kellett lennie, ahogy van, mert az a láthatatlan csodálatos gondoskodó Valaki, akit Istennek nevezünk, így akarta. Még ha olykor nem is értünk az úton mindent, hogy mi az oka, a célját Ő világosan

meg szeretné mutatni: hogy bennem bízz, hogy viszontszeress és hogy soha ne felejtse el, hogy Veled vagyok!

A hit útján – én legalábbis így éltem át – sok mindenben keresztülmegy az ember. A gyermekkori bizalom után a kérdések korán, a lázadás, a függetlenné válni akarás időszakán, a mélységeken, amikor elementáris erővel vágyunk az igazságra, s a belátás idején, amikor megértjük: minden, ami történt velem, Isten akarata volt, hogy tanuljak – akár elkövetett bűneimből is.

Ez az útravalóul kapott zsoltár annak tükrözi, hogy az ember alázattal lesz, ha igazán Istenben bízik. Akkor a szív megérinti hálával és köszönettel. Akkor a visszatekintés is felfelé irányítja a szívet: s engedni meg látni velünk, hogy lépésről lépésre jelen voltál, Uram.

Azonban nemcsak visszatekint e zsoltár, nemcsak az elmúlt idők tükrén át látja, hogy Isten a segítsége volt, de előretekintve is. „Boldog az, akit Istenében, az Úrban van reménysége.” A reménység mindig a jövőre irányul. A jövőre, melyet nem ismerünk. A következő lépés mindig túl van az emberi tudáson. Nem tudhatjuk, hogy mi lesz. Nem számíthatjuk ki. Még a leghétköznapi pillanatok sem. Bármelyik pillanat lehet másként, ha másért nem, azért, mert pont akkor jön vissza az Úr Jézus. A jövő – Isten kezében van.

Boldog, aki tudja ezt, és úgy tekint az időre (nemcsak a megélt pillanatokra, hanem az eljövendőkre), hogy abban meglátja a kegyelmet. Istent. Aki az időt adja. Akkor nem

lesz a szívünkben annyi szorongás és bizonytalanság. Akkor jobban tudunk örülni a jelennek is.

Mint édesanya sokszor és sokféleképpen éltem már át életem során, hogy a legmélyebb és legnagyobb aggodalmat az ember mindig a saját gyermekei iránt érzi, mert szereti őket, félti őket. S ha a gyerekek messze vannak, vagy akár csak pár kilométerre, de nem látom őket, aggódom értük. Ezért mindig

csodának éltem meg, hogy Isten megnyugvást tudott adni, amikor aggódó szívvel értük imádkoztam.

Kedves végzősök, kívánom, hogy a most következő próbatételek alatt e reménység legyen a mécsesetek, és a félelem és szorongás helyett kaptatok erőt a tanuláshoz, a felkészüléshez és a bizonyításhoz is. Kívánom nektek és mindannyiunknak, hogy boldog emberek legyetek. Úgy és olyan értelemben, ahogyan azt Istenünk, az Úr szánja nektek. Az

az Isten, aki évezredek óta jelez és üzen az embernek: itt vagyok, jelen vagyok. Az az Isten, aki eljött Jézus Krisztusban, gyengén, sebezhetőn, kiszolgáltatottan, ugyanakkor a legerősebben mindenkéfélett, mert halálával legyőzte a legnagyobb ellenséget: az ördögöt.

Kívánom, hogy úgy legyetek s legyünk boldogok, ahogyan azt az Úr szeretné, aki Szent Lelke által itt van most is, hogy segítsen, hogy ébren tartson most is, hogy apró üzenet-morzskákat, magocskákat adjon a szívedbe, ami nem tér vissza üresen, hanem átfőrnél, megerősít, támogat, segít téged is, engem is.

A mély hitű Hamvas Béla szavaival szeretném zárni: „A boldogság nem cél, és nem is lehet az; a szép élet ajándéka, amit nem lehet kivívni, amire nem lehet rátörni, mint zsákmányra. Ez a nemes és előkelő, veszélyes tüzes élet hímpora és méze, ami kivételes emberekre, kivételes pillanatokban száll: gyengéd és éteri mosoly az ember sorson.”

Kivételes emberek vagytok, mert az Úrri vagytok, ha hitetek által ragaszkodtok Krisztushoz, bárhova is sodorjon benneteket az élet. Ne az legyen a célotok, hogy boldog emberek legyetek, ne a boldogságot keressétek, hajszoljátok emberi vágyak betöltésével, hanem Isten Lelkét kérve, az Ő akaratát keressétek, és akkor boldog emberek lesztek. Mert az igazi boldogság mindig az Úr ajándéka, amivel megajándékozza az Ő szeretőket, a Benne bízókat, a Benne reménykedőket. Az Ő áldása kísérelje utatokat. Ámen.

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor ■

Gyermekeknek

A REPEDT CSERÉPEDÉNY

I Kínában egy vízihordó embernek volt két nagy cserépedénye, amelyek a vállán hordott rúdunk mindkét végén lógtak. Az egyik edényen volt egy repedés, a másik viszont ép volt, és a betöltött vizet hazáig megőrizte. A megrepedt edény a pataktól a házig tartó hosszú út végén már csak félig volt vízzel. Ez így ment két teljes éven át. A vízihordó mindennap már csak másfél edény vizet vitt haza.

Természetesen az ép edény büszke volt a teljesítményére, hiszen kifogástalanul végezte a dolgát. De a szegény repedt cserépedény szégyellte a tökéletlenségét, és nyomorultnak érezte magát, mivel csak fele annyit tudott teljesíteni.

Két év keserűsége után egy napon a repedt edény a pataknál megszólította vízihordó emberét: „Szégyellem magam, mert a víz állandóan szivárog belőlem a hazafelé vezető egész úton.”

A vízihordó így válaszolt a cserépedénynek:

„Észrevetted-e, hogy a virágok az ösvény mentén csak a te oldaladon virulnak, s nem a másik cserépedény oldalán? Ez

azért van így, mert én mindig is tudtam a te hibádról, és virágot szórtam az ösvénynek ennek az oldalára. Te minden nap locsoltad őket, amíg hazasétáltunk. Két éve már innen szedgetem ezeket a gyönyörű virágokat, hogy az asztalamat díszítsem velük. Ha nem lennél olyan, mint amilyen vagy, akkor ez a gyönyörűség nem ékesítené a házamat.”

Tanulság: Mindegyikünknek van valamilyen gyengesége. Valójában mindannyian repedt cserépedények vagyunk Isten szolgálatában. De ezek a repedések, gyengeségek életünket nagyon érdekessé és értékesé tehetik. Ezekkel együtt fogadjuk el magunkat, de másokat is, és lássuk meg, Urunk kezében milyen áldás fakadhat repedt cserépedényünkéből!

Ezt mondja az Úr, a te Teremtőd: „Ez az én szolgám (Jézus Krisztus) ... A megrepedt nádszálát nem töri össze, a füstölő mécses nem oltja el...” (Ézs 42,1. 3) „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz” (2Kor 12,9).

(Vetés és aratás – 2005/4. szám) ■

GYŰJTSÜNK KINCSEKET!

NYÁRI NAPKÖZIS GYERMEKTÁBOR 2019. AUGUSZTUS 21-23 POMÁZI REFORMÁTUS TEMPLOM

Jelentkezési lap

Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség
nyári napközis gyermektáborába

A tábor ideje: 2019. augusztus 21-23. (szerda-péntek) 8.00-16.00 óra

Program: délelőtt: énekek, játékok, bibliai tanítás, kézműveskedés
délután: kirándulás és más kapcsolódó foglalkozások, játékok
A program alatt tízórait, ebédet és uzsonnát biztosítunk!

A tábor költsége: 7000 Ft/fő

Jelentkezés augusztus 11-ig a szervezőknél vagy a lelkeszi hivatalban a kitöltött jelentkezési lappal és a díj befizetésével!

A táborba szeretettel várunk minden óvodás és általános iskolás korú gyermeket!

További információ:

Nyilas Zoltán református lelkipásztor: Tel: 26/325-297
e-mail: pomaz-csobanka@reformatus.hu
Stift János református lelkipásztor: Tel: 308305073
e-mail: sjanosss@gmail.com

NAPKÖZIS GYERMEKTÁBOR, POMÁZ, 2019.08.21-23.

A jelentkezéshez kérjük, a következő adatokat adják meg:
a jelentkező gyermek

Neve:

Születési ideje:

Befejezett osztálya:

Címe:

TAJ száma:

Étel-/gyógyszerérzékenység:

A szülők telefonszáma:

Szülő email-címe:

Szülő aláírása:

KIRÁLY VAGYOK, SEGÍTSETEK!!

Az Északpesti Református Egyházmegye ifitábor

- 13-18 éveseknek
- július 29-től augusztus 2-ig
- Sás-tó (Mátratóbor)

Regisztráció:

- Június 10-ig 17.000 Ft
- (bestvérenek már csak 14.500 Ft)
- Június 30-ig 19.500 Ft

Jelentkezz ifivezetődnél az előleggel (7000/4500/9500 Ft) és a kitöltött jelentkezési lappal.

fergeteges közösségi programok

← →

régi és új barátságok

← →

Isten által átforgalmazott életek

Egyházmegyei ifitábor, 2019.07.29.-08.02., Sás-tó
JELENTKEZÉSI LAP

Név:

Születési idő:

Osztály:

Lakcím:

.....

TAJ száma:

Szedett gyógyszerek:

Allergia, étel-/gyógyszerérzékenység:

.....

Szülők telefonszáma:

Résztvevő telefonszáma:

Szülő email-címe:

Hozzájárulok, hogy gyermekem ezen a programon részt vegyen és az ott készülő fényképeken szerepelhessen, továbbá hozzájárulok a fenti adatok e célból történő kezeléséhez.

Szülő aláírása:

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2019. április 22. ■ Húsvét hétfői ünnepi istentisztelet *Oszlács Endre* legátus szolgálatával, Pomázon úrvacsorai közösségben.

2019. május 1. ■ Gyülekezeti nap Pomázon. 19.00 órától „Álmod az Isten” címmel istenes versek és Bach-szvittek hangzottak a templomban Mihályi Győző színművész és Karasszon Eszter gordonkaművész előadásában.

2019. május 4. ■ Gyülekezeti nagytakarítás; „A házasság művészete” c. házaspári alkalom.

2019. május 5. ■ Anyáknapja istentisztelet Pomázon és Csobánkán gyermekeink szolgálatával; egyházmegyei kórustalálkozó Szadán.

2019. május 6. ■ Presbiteri gyűlés.

2019. május 11. ■ Temetőtakarítás Pomázon.

2019. május 18. ■ Magyar Református Egység Napjának ünnepe Debrecenben.

2019. május 21-24. ■ Evangelizáció Pomázon *Bódis Miklós* hátszegi református lelkipásztor szolgálatával.

2019. május 30. ■ Ünnepi istentisztelet az Úr Jézus mennybe-
menetele napján Csobánkán és Pomázon.

2019. június 1. ■ Konfirmációi vizsga a pomázi templomban; presbiteri gyűlés.

2019. június 2. ■ Konfirmációi fogadalomtétel a pomázi templomban.

2019. június 9. ■ Pünkösd vasárnapi ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Psalmus kórusunk csobánkai szolgálatával.

2019. június 10. ■ Pünkösd hétfői ünnepi istentisztelet *Balázs Zoltán* legátus szolgálatával, Pomázon úrvacsorai közösségben.

2019. június 16. ■ Tanévzáró istentisztelet.

2019. június 23. ■ Psalmus kórusunk évadzáró szolgálata.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2019. június 24-29. ■ Nyári gyermektábor az Örségben, az őrimegyerósi Fegyves Táborban.

2019. július 29-augusztus 2. ■ Egyházmegyei nyári ifjúsági tábor, Sástó.

2019. augusztus 21-23. ■ Nyári napközis gyermektábor Pomázon.

2019. augusztus 25. ■ Újkenyérért való hálaadó istentisztelet úrvacsorai közösségben; IX. Papkeri koncert.

KERESZTELŐ:

2019. április 28. ■ **Lator Benjámín, Fehér-Oskolás Olivér.**

2019. május 5. ■ **Miklós Attila Bendegúz, Czégai Hanna.**

2019. május 19. ■ **Markos Iván, Markos Simon, Galambos Szonja Mici, Bíró Szofi.**

2019. június 10. ■ **Masa Olívia.**

2019. május 16. ■ **Gaal Bence Marcell.**

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2019. május 18. ■ **Gelu Tamás és Varga Barbara** házasságkötésének megáldása a pomázi templomban.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2019. április 6-án elhunyt **Peresztegi Józsefné** (†78) testvérünk, temetése 2019. április 23-án volt református temetőnkben.

2019. április 14-én elhunyt **Szathmáriné Varga Ágnes Kabó** (†60) grafikus, festőművész testvérünk, temetése 2019. május 7-én volt a szentendrei köztemetőben.

2019. április 23-án elhunyt **SZEDLÁK RUDOLFNÉ** (†83) testvérünk, temetése 2019. május 3-án volt református temetőnkben.

2019. május 4-én elhunyt **Iski Viktor** (†46) testvérünk, temetése 2019. május 30-án volt a csobánkai temetőben.

2019. május 9-én elhunyt **Schreck Istvánné** (†83) testvérünk, temetése 2019. május 24-én volt a csobánkai temetőben.

2019. május 22-én elhunyt **Cseri Lászlóné** (†85) testvérünk, temetése 2019. június 13-án volt református temetőnkben.

2019. június 5-én elhunyt **Rigó Ferenc** (†74) testvérünk, temetése 2019. június 21-én volt református temetőnkben.

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan
2019. augusztus 25-én jelenik meg.

NÁLUNK KERESZTELTÉK

Miklós Attila Bendegúz Isten szövetségébe lépett

Április 20-án, nagyszombaton *Dr. Szűcs Ferenc* lelkipásztor hirdette az igét

Június 10-én, pünkösd hétfőn *Balázs Zoltán* legátus a Lukács 11,5-13 alapján hirdette Isten igéjét

ÁLDÁS, BÉKESÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-2222253-00000000

Csobánka: 11784009-2222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor (e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben. Adományokat köszönettel elfogadunk.

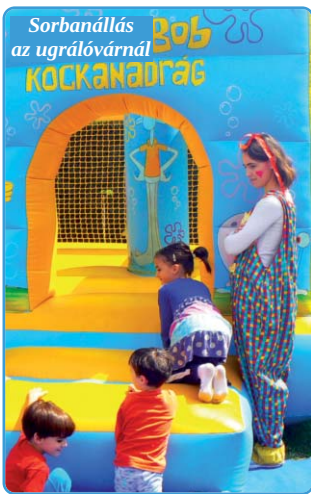
Könczöl Eszter néni előadást tartott

Áhítat a református templomban

Bikarodeó

Sorbanállás az ugrálóvárnál kockanadrág

CSALÁDI NAP MÁJUS 1-JÉN

Művészi gonddal készült az arcfestés

A toronyjáráson Izsó Mihály kalauzolta a résztvevőket

A napos oldalon

Az Érfalvy család koncertje

Este Mihályi Győző és Karasszon Eszter adott verses műsort

Lufihajtogatás